

**Акціонерне товариство
«Державний експортно-імпортний банк України»**

Звіт керівництва (звіт про управління)

Річна окрема фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року,
зі звітом незалежного аудитора*

ЗМІСТ

ЗВІТ КЕРІВНИЦТВА (ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ)	3
---	----------

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

РІЧНА ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Окремий звіт про фінансовий стан	39
Окремий звіт про прибутки та збитки	40
Окремий звіт про сукупний дохід	41
Окремий звіт про зміни у власному капіталі	42
Окремий звіт про рух грошових коштів (прямий метод)	43

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність	44
2. Основа складання фінансової звітності	44
3. Основні положення облікової політики	48
4. Суттєві облікові судження та оцінки	62
5. Інформація за сегментами	63
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	66
7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності	66
8. Витрати за очікуваними кредитними збитками	67
9. Заборгованість кредитних установ	68
10. Кредити клієнтам	69
11. Інвестиційні цінні папери	76
12. Інвестиційна нерухомість	78
13. Основні засоби	79
14. Нематеріальні активи	80
15. Податок на прибуток	81
16. Інші активи та зобов'язання	83
17. Заборгованість перед Національним банком України	85
18. Заборгованість перед кредитними установами	86
19. Заборгованість перед клієнтами	87
20. Емітовані єврооблігації	89
21. Субординований борг	90
22. Капітал	90
23. Договірні та умовні зобов'язання	92
24. Комісійні доходи та витрати	100
25. Витрати на персонал та інші операційні витрати	101
26. Управління ризиками	102
27. Справедлива вартість активів та зобов'язань	118
28. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	124
29. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	125
30. Операції з пов'язаними сторонами	125
31. Достатність капіталу	127

Звіт керівництва (звіт про управління)

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО – ІМПОРТНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

(звіт керівництва (звіт про управління) складено відповідно до вимог статті 40-1 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затвердженого рішенням НКЦПФР від 3 грудня 2013 року № 2826, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 року № 373)

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» (далі – Укрексімбанк, «Укрексімбанк», АТ «Укрексімбанк», Банк/банк або емітент) засновано у 1992 році. «Укрексімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 7 серпня 2019 року.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років 100% статутного капіталу «Укрексімбанку» належить державі. Функції з управління корпоративними правами держави у Банку здійснює Кабінет Міністрів України.

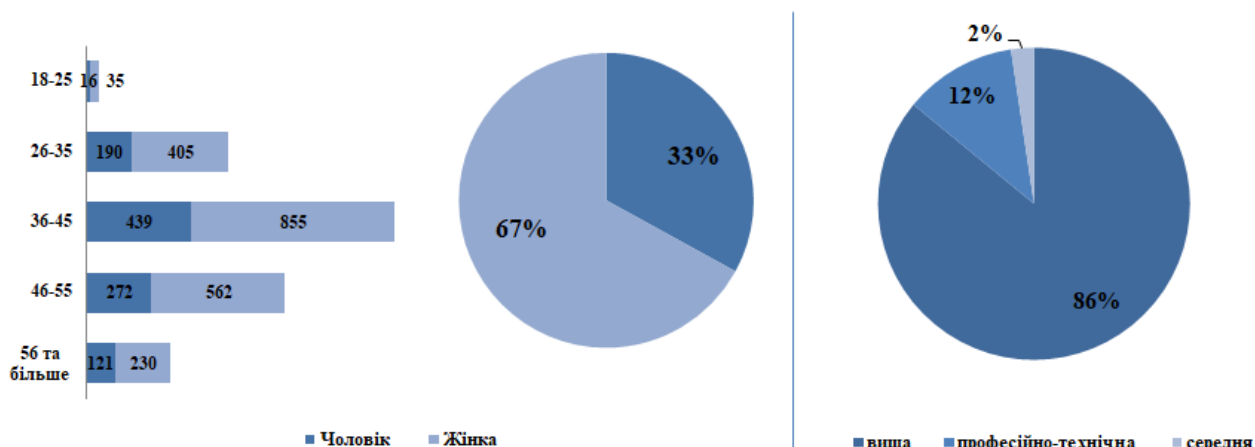
Головний офіс «Укрексімбанку» знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 38 відділень (31 грудня 2019 року: 22 філії та 38 відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укрексімбанку» є обслуговування експортно-імпортних операцій. Наразі «Укрексімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укрексімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укрексімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укрексімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Людські ресурси, зайнятість, повага до прав людини, інтелектуальний капітал та його використання для досягнення цілей банку, боротьба з корупцією

АТ «Укрексімбанк» є надійним роботодавцем в фінансовому секторі країни. Профіль команди та профіль працівника Банку виглядають наступним чином:

Стать	Вік	Освіта	Стаж у Банку
Жіноча	41	Вища	11,5 років

Станом на 31.12.2020 загальна облікова чисельність в системі АТ «Укресімбанк» становить 3125 працівників.

В 2020 році в Банку сформовано **HR-службу**, що відповідає сучасній моделі організації бізнесу. Така структура забезпечує реалізацію комплексного підходу до управління персоналом: підбір, кадрове адміністрування, адаптація, оцінка, навчання, розвиток, мотивація персоналу та внутрішні комунікації.

В рамках стратегії розвитку АТ «Укресімбанк» розроблено та затверджено **нову HR-стратегію АТ «Укресімбанк» 2020-2022**, стратегічна ціль якої послідовне впровадження трансформаційних змін в управлінні персоналом, як основи для зміцнення бренду роботодавця, побудова і збереження високопрофесійної, залученої, лояльної, мотивованої команди Банку, яка здатна гнучко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі та забезпечувати лідируючі позиції Банку на фінансовому ринку.

Протягом 2020 року в напрямку підбору персоналу запущено **прозорий механізм підбору персоналу** по компетенціям та професійним вимогам до посад, з використанням сучасних інструментів пошуку. Впроваджено та проводиться **інтерв'ю за компетенціями** з кандидатами на відкриті посади, відповідно до затвердженої загальнобанківської Моделі компетенцій.

В напрямку оцінки персоналу в 2020 році впроваджено та реалізовано **систему оцінки персоналу** з використанням валідних інструментів оцінки відповідно до світових практик. Розроблено **профілі компетенцій для працівників усіх типів** підрозділів Банку і рівнів посад та затверджено загальнобанківську Модель компетенцій. Станом на 31.12.2020 рік понад 400 працівників Банку пройшли assessmet centr.

В 2020 році в Банку розпочато побудову **нової системи навчання та розвитку персоналу**. В рамках системи навчання та розвитку персоналу:

- розпочато процес впровадження нової, сучасної дистанційної он-лайн платформи навчання;
- проведено аналіз потреб у навчанні персоналу та визначено основні напрями навчання та розвитку підрозділів Банку у 2021 році;
- вперше розпочато процес розробки та організації продуктового навчання для бізнес-підрозділів Банку.

Протягом 2020 року:

- працівники Банку 9147 разів пройшли навчання на 16 дистанційних курсах;
- 227 разів працівники Банку прийняли участь в 55 навчальних заходах організованих зовнішніми провайдерми, у тому числі 26 разів відвідали 12 міжнародних заходів.

В рамках внутрішніх комунікацій та розвитку корпоративної культури розпочато процес **побудови нової корпоративної культури Банку**, яка спрямована на підтримку досягнення бізнесом свої стратегічних цілей. Розроблено нова місія та цінності Банку, які спрямовані на підтримку реалізації бізнес-стратегії Банку.

Розпочато побудову **системи горизонтальних та вертикальних внутрішніх комунікацій**, які допоможуть якісно каскадувати ключові меседжі Банку працівникам. Для посилення комунікацій працівників Банку впроваджено додатковий інструмент внутрішніх комунікацій телеграм-канал «Exim Daily News».

Розроблено та реалізовано низку проєктів для підтримки і подальшого розвитку корпоративних культур, що спрямовані на об'єднання працівників та зміцнення корпоративного духу. Серед реалізованих проєктів: «Exim Stream», «Exim Christmas Fest», «Exim Help», «Крамниця добра». Організовано участь команди Банку в бігових марафонах, проєкті «Велосотка». Розпочата підготовка низки проєктів щодо популяризації активного та здорового способу життя.

Повага до прав людини.

Питанням поваги до прав людини Банку у своїй діяльності керується Конституцією України, суворо дотримується законодавства і нормативних актів України, нормативних документів Банку, Кодексом поведінки (етики) АТ «Укресімбанк», Антикорупційної програми акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України», а саме:

- В Банку поширюється культура поваги до керівників та працівників Банку. Керівникам та працівникам Банку надаються рівні можливості для професійного розвитку, реалізації трудових прав, розвитку професійного потенціалу. Керівництво Банку вживає заходів, спрямованих на охорону праці та здоров'я керівників та працівників Банку, створюючи необхідні умови для їх безпечних умов праці та підвищення соціального добробуту;
- В Банку не допускаються будь-які прояви дискримінації щодо керівників та працівників Банку за ознакою расової приналежності, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, чи будь-якими іншими ознаками під час прийому на роботу, оплати праці, просування по службі;
- Основними критеріями для призначення керівників та працівників Банку на вищу посаду є їхні досягнення та здібності. Кожен працівник Банку має право висунути свою кандидатуру на вільні вакансії, що наявні в Банку, за умови відповідності кваліфікаційним вимогам;
- Банк у своїй діяльності не застосовує переслідування осіб будь-якого роду.

Банк не використовує та не підтримує використання праці дітей, які не досягли встановленого трудовим законодавством мінімального віку, з якого допускається прийняття на роботу.

По системі АТ «Укресімбанк» щороку встановлюються норми тривалості робочого часу за календарем п'ятиденного робочого тижня, який не перевищує 40 годин на тиждень, з двома вихідними в суботу та неділю з обов'язковим дотриманням норм тривалості робочого часу.

Відповідно до вимог чинного законодавства України працівникам Банку надаються різні види відпусток, зокрема, щорічна відпустка (основана та додаткова за особливий характер праці), додаткова відпустка у зв'язку з навчанням, соціальні відпустки (зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, працівникам, які мають дітей, тощо), відпустки без збереження заробітної плати.

Працівники Банку підтримують здоровий спосіб життя долучаючись до зовнішніх та внутрішніх заходів спрямованих на активний спосіб життя. Кожен працівник Банку забезпечений полісом з добровільного медичного страхування.

Відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» в АТ «Укресімбанк» затверджено і введено в дію Антикорупційну програму акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України» (наказ від 15.07.2015 № 270, далі – Антикорупційна програма). Положеннями зазначеної Антикорупційної програми визначаються права та обов'язки працівників банку у зв'язку із запобіганням і протидією корупції у діяльності банківської установи. З метою нагляду за реалізацією Антикорупційної програми у банку призначено Уповноваженого з питань запобігання корупції.

Крім того, згідно із вимогами Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах (затверджено постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 № 64) та з метою забезпечення здійснення ефективних дій щодо запобігання проявам корупції у структурних підрозділах банківської установи, в 2020 році у банку було розроблено та введено у дію внутрішньобанківські документи:

- Кодекс поведінки (етики) АТ «Укресімбанк», затверджений протоколом Наглядової ради банку від 16 листопада 2020 року № 43,
- Політика запобігання, виявлення та управління конфліктами інтересів в АТ «Укресімбанк», затвердженої протоколом Наглядової ради банку від 1 жовтня 2020 року № 37,
- Порядок проведення службового розслідування в системі АТ «Укресімбанк».

Технологічні ресурси та їх використання для досягнення цілей банку

2020 року АТ «Укресімбанк» активно здійснював трансформацію своєї ІТ діяльності з метою досягнення необхідного рівня розвитку інформаційних технологій для побудови сучасного цифрового ефективно функціонуючого банку, який забезпечує лояльність цифрових користувачів його послуг та достатній рівень надійності й захищеності функціонування ІТ-інфраструктури і гнучкості впровадження новітніх технологій та систем у відповідності з вимогами бізнесу.

В рамках процесу трансформації ІТ у серпні 2020 року було розроблено за затвердження Правлінням банку Стратегію ІТ АТ «Укресімбанк» на 2020-2022 роки. Вперше було створено Комітет з інформаційних технологій, який вирішує питання координації узгодженого зі стратегією Банку розвитку ІТ, забезпечення ефективного використання фінансових та нефінансових ресурсів з урахуванням очікуваних результатів щодо переваг і ризиків, управління пріоритетами при реалізації ІТ-проектів для досягнення необхідних фінансових результатів діяльності бізнес-підрозділів, прийняття узгоджених рішень по портфелю ІТ-проектів з урахуванням бізнес-потреб Банку.

В цей час у банку почав діяти проектний офіс, було впроваджено процес Change Management в рамках процесів ІТІЛ, затверджено стратегію робочого місця, проведено аудит по ІТ інфраструктурі, розроблено детальний план розвитку ІТ інфраструктури і ЦОД. Було реалізовано 22 бізнес проекти, серед яких за проектом PaperLess вже забезпечується економія до 41,5 тис. листів паперу в місяць.

В умовах нових викликів, пов'язаних зокрема з пандемією COVID-19, банк в короткі терміни на початку 2020 року впровадив комплекс технологій, що дозволяють здійснювати дистанційну взаємодію з клієнтами, контрагентами й партнерами через електронні канали комунікації, а також забезпечив надійно захищену інфраструктуру дистанційної роботи співробітників банку.

Для максимально можливого зменшення необхідності відвідування банку клієнтами юридичними особами було вперше запроваджено сервіси обміну юридично значимими документами з контрагентами в електронному вигляді з КЕП через систему дистанційного обслуговування iFOBS (зокрема укладення депозитних договорів).

Система дистанційного обслуговування клієнтів iFOBS поповнилась сервісами роботи з корпоративними платіжними картками, можливістю для корпорацій управляти рахунками своїх підпорядкованих компаній та сервісом відображення зовнішньо-економічних контрактів клієнтів. Також запроваджено сервіс автоповідомлення клієнтів про необхідність повторної планової ідентифікації.

Клієнтам-фізичним особам банк вперше запропонував послуги мобільного банкінгу Enter EXIM, кількість користувачів відповідного мобільного додатку вже у рік запуску перевищила 110 тис. осіб.

Впровадження сервісу відправки Push-повідомлень за операціями фізичних осіб забезпечило банку економію до 0,3 млн. грн. в місяць в порівнянні з відправкою sms-повідомлень.

Важливою віхою в розвитку ІТ банку стало впровадження повного набору модулів АБС Б2, необхідних для виведення з експлуатації БІС Грант, що тимчасово використовувався в паралельному режимі. Це стало можливим завдяки впровадженню в АБС Б2 функціональності модулів «Forex» та «Інтерфейс з системою SWIFT» з використанням SWIFT IPLA. Впровадження останнього дозволило забезпечити 100% рівень підтвердження транскордонних платежів в рамках обов'язкової вимоги SWIFT Universal Confirmation.

Процесингова система Way4 забезпечує надійне безвідмовне функціонування карткового процесингу в режимі 24x7 у взаємодії з МПС Visa, Mastercard, American Express та НПС «Простір». В системі, що повністю відповідає PCI DSS, реалізовано, крім базової функціональності карткового процесингу, також технології GooglePay/ApplePay, Purchase with CashBack, PIN Delivery by SMS. Впроваджено технологію 3D Secure 2.1 з еквайрингу карток Mastercard (підвищення безпеки й комфорту при розрахунках в Інтернет завдяки використанню біометрії замість введення одноразових паролів). Здійснено міграцію на 8-мизначний BIN карток, що скоротило витрати на підтримку в МПС. Забезпечено прийом у POS-терміналах безконтактних карток American Express, що схвально сприйнято торговельно-сервісними підприємствами в умовах карантинних обмежень. При цьому система обслуговує не лише АТ «Укресімбанк», а й низку банків-афіліатів, які не мають власної процесингової системи.

В рамках розвитку зовнішнього сайту банку запроваджено зручні для клієнтів нові види калькуляторів за кредитними продуктами банку.

Всі фізичні сервери банку працюють у віртуальному середовищі VMware, що забезпечує раціональне використання серверних потужностей та дозволяє віртуалізованим серверам працювати у відмовостійкій конфігурації.

В АТ «Укресімбанк» використовуються сучасні засоби захисту електронної інформації від мережних атак, вірусних атак, захист від СПАМа, і т.п.

Винагороди 2020

Нагорода «20 років партнерства», Mastercard

Платіжна система Mastercard відзначила Укресімбанк спеціальною нагородою «20 років партнерства» за розвиток індустрії карткових розрахунків.

Нагорода STP Quality Award, група Raiffeisen Bank International AG.

Вперше Укресімбанк отримав нагороду від Raiffeisen Bank International AG зі штаб-квартирою у Відні (Австрія) за результатами комерційних та міжбанківських розрахунків у 2020 році. Цією нагородою фінансова група Raiffeisen щорічно відзначає найкращі банки-кореспонденти зі значним обсягом трансграничних розрахунків.

Нагорода «За стале партнерство у розвитку безготівкових розрахунків», Visa

Платіжна система Visa відзначила Укресімбанк нагородою For sustainable partnership in driving cashless за розвиток Cashless-екосистеми світового класу.

«Банки року». Медіа-проект «Фінансовий клуб»

Укресімбанк став переможцем рейтингу «Банки року» у номінації «Корпоративний банк».

Всукраїнський конкурс «Банк року – 2020» від Міжнародного фінансового клубу «Банкір»

Укресімбанк переміг у номінації «Надійний партнер середнього бізнесу та муніципалітетів».

«Найбезпечніші банки у країнах світу в 2020 році»

Укресімбанк увійшов до рейтингу видання Global Finance.

«Рейтинг кращих банківських продуктів», Prostobank

Умови вкладів Укресімбанку визнані найкращими для бізнесу у II кварталі 2020 року. «Депозит зі щомісячною виплатою відсотків» від державного банку посів перше місце у рейтингу.

«Рейтинг «Кращі депозити для бізнесу в 2020 році», Простобанк Консалтинг

Відразу два види вкладів Укресімбанку для бізнесу очолили рейтинг банківських продуктів за підсумками року. Депозит зі щомісячною виплатою відсотків та Депозит з виплатою відсотків у кінці строку посіли перше і друге місце у рейтингу «Кращі депозити для бізнесу в 2020 році». Дослідження проведено на основі щоквартальних оцінок пропозицій ощадних вкладів 10 найбільших банків України.

Агентство Moody's підвищило рейтинг АТ «Укресімбанк»

Moody's Investors Service (Moody's) 18 грудня 2020 року покращило рейтинг довгострокових депозитів в іноземній валюті АТ «Укресімбанк» до B3 із Caa1.

Агентство Moody's підвищило рейтинг АТ «Укресімбанк»

Moody's Investors Service (Moody's) 13 жовтня 2020 року покращило базову оцінку кредитоспроможності банку (BCA) до caa1 з caa2 і підвищило рейтинг боргових субординованих зобов'язань в іноземній валюті до Caa1 з Caa2.

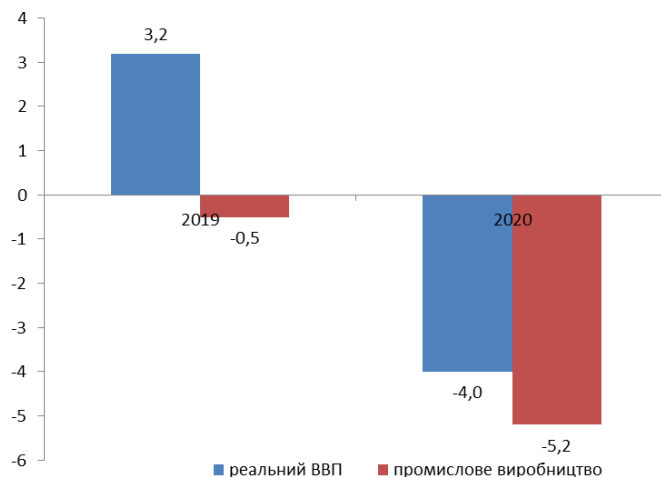
Характер бізнесу (опис зовнішнього середовища, в якому здійснює діяльність банк, короткий опис діючої бізнес-моделі, основні продукти та послуги)

Опис зовнішнього середовища

У 2020 році світова економіка та, зокрема, банківський сектор України ввійшли в період рецесії, викликаной глобальною боротьбою з поширенням COVID-19. Масштаб економічної кризи призвів до суттєвого зниження прибутковості бізнесу та доходів як населення, так і суб'єктів господарювання. Обмежувальні заходи, запроваджені через пандемію COVID-19 більшістю країн світу та урядом України передбачувано матимуть тривалий негативний вплив на економічну діяльність. Одночасно, за підсумками 2020 року реальний ВВП скоротився на 4,0%. Це значно менше, ніж очікувалося на початку коронакризи (6%). Економіка України

швидко відновлювалася в другому півріччі. Після проходження жорсткої фази карантину падіння реального ВВП сповільнилося до 3,5% р/р у III кварталі і продовжувало сповільнюватися в IV кварталі (1,5% р/р). Посилення карантинних заходів у листопаді мало обмежений вплив на ділову активність. Швидке відновлення економіки зумовлене, передусім, поживанням в промисловості на тлі оптимізму, пов'язаного з початком вакцинації від COVID-19 у окремих країнах, а також зростанням споживання.

Реальний ВВП та темпи росту промисловості в Україні у 2019 - 2020 рр.

Джерело: [Держстат](#)

У 2020 році інфляція склала 5%. Падіння світових цін на енергоносії, а також зниження попиту на непершочергові товари і послуги стримували зростання цін під час пандемії. Водночас наприкінці року інфляція очікувано прискорилося. Це зумовлювалося динамічним відновленням світової економіки, подальшим зростанням внутрішнього споживчого попиту, а також подорожчанням енергоносіїв та окремих продуктів харчування. У результаті, в грудні інфляція повернулася до цільового діапазону і сягнула його центральної точки. Збільшення заробітних плат та соціальних видатків бюджету підтримувало споживчий попит на високому рівні. Також почало скорочуватися безробіття. Вагомий внесок у відновлення економіки мало державне споживання з огляду на нарощування поточних витрат бюджету на інфраструктуру, насамперед дорожні ремонти (темп зростання видатків склав 110,6% р/р), а також охорону здоров'я (хоча у 2020 році витрати були нижче аналогічного показника у 2019 році, за 2020 рік вони зросли на 70 в.п.).¹

Основні макроекономічні показники у 2019-2020 роках

Показники	31 грудня 2019 року	31 грудня 2020 року
Реальний ВВП, зміна у %	3,2	(4,0) ²
ІСЦ, зміна у % (до грудня п.р.)	4,1	5,0 ³
Промислове виробництво, зміна у % (до грудня п.р.)	(0,5)	(5,2) ²
Частка безробітного населення, % (за методологією МОП)	8,6	9,5 ⁴
Міжнародні резерви НБУ, млрд. дол. США	25,3	29,1 ⁵
Офіційний курс гривні до дол. США, грн. / дол. США	23,69	28,27 ⁶

* МРЕТСГ та НБУ,

Джерело: [Держстат](#), [Національний банк України](#)

¹ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-sichen-2021-roku>

² <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators>

³ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua>

⁵ https://bank.gov.ua/ua/statistic/sdds/sdds-data#ir_fcl

⁶ <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=31.12.2020&period=daily>

https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MM_2020-12.pdf?v=4

https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2021-Q1.pdf?v=4

https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2020-Q3.pdf?v=4

Профіцит поточного рахунку у 2020 році сягнув одного з найбільших рівнів в історії України – 4,4% ВВП. Досить високі ціни на товарних ринках, стійкий світовий попит на продовольство та IT-послуги, а також швидке відновлення економіки Китаю підтримували український експорт. Зокрема, завдяки нарощуванню поставок до Китаю експорт залізної руди сягнув найвищого значення за всю історію – 46,3 млн т (у грошовому виразі +24,8% порівняно з 2019 роком – до 4,24 млрд. дол. США⁷). Експорт IT-послуг зріс на 21% порівняно з аналогічним показником 2019 року (5,2 млрд. дол. США). Обсяг переказів від трудових мігрантів перевищив зазначений показник 2019 року на 0,2 млрд. дол. США та склав 12 121 млрд. дол. США. Водночас, суттєво скоротився імпорт – на 14,7%⁸. Так завдяки нижчим цінам упродовж більшої частини року і накопиченим запасам зменшилися закупівлі газу (-1,73 млрд. дол. США)⁸. Через невизначеність із пандемією знизився інвестиційний імпорт (-21,7%). Унаслідок формування від'ємних реінвестованих доходів (-4,6 млрд. дол. США або -141% порівняно з 2019 роком⁹) скоротилися виплати за первинними доходами. Значно скоротилися витрати українців на закордонні подорожі (-4,7 млрд. дол. США)⁸.

За підсумками 2020 року міжнародні резерви України зросли на 15% (29,1 млрд. дол. США (в еквіваленті)). Такий обсяг резервів є рекордним за останні вісім років. Збільшити міжнародні резерви загалом на 3,8 млрд. дол. США у кризовий рік Національному банку вдалося за рахунок послідовної політики на валютному ринку. Зокрема, попри те, що в березні 2020 року чистий продаж валюти центральним банком склав 2,2 млрд. дол. США, регулятор згладжував коливання в бік знецінення гривні під час запровадження карантинних заходів – обсяги чистої купівлі валюти за рік перевищили 1 млрд. дол. США¹⁰.

Платіжний баланс України у 2019-2020 роках, млн. дол. США¹¹

<i>Статті платіжного балансу:</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
<u>A. Рахунок поточних операцій</u>	(4 124)	6 583
<u>B. Рахунок операцій з капіталом</u>	38	(2)
<u>C. Фінансовий рахунок</u>	(10 066)	4 602
<u>D. Зведений баланс (= A + B – C)</u>	5 980	1 979

Джерело: [Національний банк України](#)

Протягом 2020 року НБУ прищвидшено знижував облікову ставку, і на кінець року вона становила 6%. Прищвидшене пом'якшення монетарної політики зумовлювалося тим, що споживчий та інвестиційний попит з високою ймовірністю залишатиметься пригніченим довше, ніж це прогнозувалося раніше. Активне пом'якшення НБУ монетарної політики покликане підтримати економіку на етапі поступового згортання карантинних обмежень. Реальна ключова ставка перетнула нейтральний рівень. Це свідчить про те, що монетарна політика набула стимулюючого характеру. В умовах низької інфляції це сприяло швидшому відновленню економіки від наслідків коронакризи. Середньозважені гривневі ставки за кредитами та депозитами банків продовжували знижуватися: Так, протягом 2020 року середньозважені гривневі ставки за кредитами НФК знизились до 9,2% річних (на 4,8 в.п.), за кредитами ДГ – до 29,9% річних (на 3,6 в.п.), за депозитами НФК – до 3,7% річних (на 4,9 в.п.), за депозитами ДГ – до 7,6% річних (на 5,8 в.п.) Водночас зважаючи на погіршення інфляційних очікувань, а також посилення фундаментального тиску на ціни з боку споживчого попиту, НБУ може підвищити облікову ставку (якщо вплив зазначених негативних факторів не компенсуватиметься суттєвим припливом капіталу).

Діюча бізнес-модель

Бізнес-модель банку передбачає:

- фокусування на продовженні програм з МФО в рамках кредитування експортноорієнтованих підприємств;
- розширення периметру комерційних банків, яким надається фінансування в рамках програм МФО;
- фокусування на існуючих та залученні нових клієнтів для обслуговування експортно-імпорتنих операцій, а також консультаційної підтримки;
- розвиток бази корпоративних клієнтів;
- збереження роздрібних клієнтів зі значними залишками коштів.

Кабінет Міністрів України на засіданні 9 грудня 2020 року схвалив Стратегію розвитку Державного експортно-імпортного банку України. Оновлена стратегія спрямована на виконання «Основних напрямів діяльності

⁷ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁸ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-sichen-2021-roku>

⁹ <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external>

¹⁰ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2020-rotsi-mijnarodni-rezervi-ukrayini-zrosli-do-vosmirichnogo-maksimumu>

¹¹ <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external>

Укрексімбанку на 2020-2024» та передбачає комплексну трансформацію, яка ґрунтується на трьох компонентах, зокрема, на бізнес-моделі, на операційній моделі і фінансовій стійкості.

Відповідно до бізнес-моделі банк зосередиться на своєму основному бізнесі, зокрема, експортно-імпортних компаніях і держпідприємствах, а також скороченні витрат на обслуговування нецільових клієнтів. Операційна модель передбачає оптимізацію процесів і радикальну діджиталізацію зі скороченням фізичної присутності. Фінансова стійкість досягатиметься шляхом зосередження на поліпшенні своєї позиції з капіталом і на довгостроковому фінансовому оздоровленні через оптимізацію балансу шляхом скорочення витрат та збільшення доходів. Також банк працюватиме над поліпшенням капіталу шляхом врегулювання ситуації з непрацюючими активами¹².

Ековідповідальність

Банк сприяє підвищенню енергоефективності економіки України та визначає фінансування проектів у сфері захисту навколишнього середовища та впровадження енергозберігаючих технологій як один з важливих напрямів діяльності. Укрексімбанк дотримується політики відповідального фінансування та приділяє велику увагу екологічній складовій, зокрема:

- ▶ застосовує процедури оцінки екологічних та соціальних ризиків до кредитних проектів;
- ▶ не фінансує соціально небезпечні та екологічно шкідливі виробництва;
- ▶ реалізує ініціативи, спрямовані на зменшення негативного впливу діяльності на навколишнє середовище тощо.

Система екологічного та соціального менеджменту інтегрована в кредитну діяльність банку. Оцінка екологічних та соціальних ризиків проводиться на етапі аналізу кредитних проектів, а моніторинг таких ризиків здійснюється на етапі їх супроводження. На регулярній основі проводяться дистанційні навчальні курси для забезпечення належної обізнаності співробітників банку із діючою системою оцінки ризиків.

Банк постійно проводить навчальні семінари для представників підприємств різних галузей економіки та бере участь у представницьких заходах задля популяризації програм енергоефективності та заохочення інвестицій у цю сферу.

Основні продукти та послуги

Основними продуктами та послугами банківської установи є:

- ▶ кредити;
- ▶ депозити;
- ▶ розрахунково-касове обслуговування;
- ▶ операції з використанням платіжних карток;
- ▶ операції з цінними паперами;
- ▶ документарні операції;
- ▶ факторинг;
- ▶ послуги з використанням дистанційних систем обслуговування («Клієнт-банк», інтернет-банкінг, мобільний банкінг).

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей (інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень)

Стратегічні цілі та пріоритети банку на 2021 - 2024 рік це, зокрема:

- Стати провідним банком з експортно-імпортного фінансування та корпоративного кредитування в Україні, зокрема, шляхом утримання існуючих та залучення нових клієнтів для обслуговування експортно-імпортних операцій, а також з надання консультативної підтримки;
- Забезпечити ефективну та прибуткову діяльність банку як провідного постачальника в українському фінансовому секторі широкого спектру корпоративних банківських послуг для державних підприємств, великих підприємств, підприємств середньої капіталізації (зокрема, в стратегічних для держави сферах), співпрацю з муніципалітетами, об'єднаними територіальними громадами та підприємствами комунального сектору;
- Здійснити діджиталізацію та автоматизацію основних бізнес-процесів з метою підвищення їх економічної ефективності;

¹² <https://www.eximb.com/ua/bank/press/novyny-banku/uryad-shvalyv-strategiyu-rozvytku-derzhavnogo-ukreksimbanku.html>

- Зменшити обсяг кредитного портфелю в нестратегічних секторах та скоротити витрати на обслуговування нецільових клієнтів;
- Сформувати стійкі механізми фінансування операцій банку з урахуванням поточної ситуації на кредитному та грошовому ринках і пріоритету зниження вартості кредитних ресурсів та інших боргових інструментів, які буде пропонувати банк;
- Здійснювати залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій на економічно вигідних умовах;
- Брати активну участь у державних та міжнародних програмах підтримки ключових галузей економіки.

Пріоритетні напрями діяльності банку:

- в активах - кредитування великих корпоративних клієнтів (близько 96% кредитного портфелю), підприємств середньої капіталізації та підприємств комунального сектору з одночасним скороченням вкладень в державні цінні папери (ОВДП) та депозитні сертифікати НБУ;
 - в зобов'язаннях - диверсифікація джерел фінансування (фізичні та юридичні та фізичні особи, КМУ, зовнішні запозичення, довгострокові ресурси МФО).

Ключові фінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей (структура капіталу, фінансові механізми, ліквідність та грошові потоки)

АТ «Укресімбанк» з 2016 року визначається НБУ системно важливим банком, що відповідає високому статусу банку у банківській системі України і водночас висуває окремі підвищені вимоги для забезпечення запасу його міцності, зокрема:

формування буферу системної важливості додатково до нормативного значення НЗ у розмірі 1,5% (впровадження буферу призупинено через пандемію);

розробка плану відновлення діяльності згідно вимог НБУ з метою швидкої стабілізації роботи в умовах кризи;

виконання посиленого нормативу Н7 на рівні не більше, ніж 20%.

Укресімбанк у звітному році мав достатній рівень власного капіталу, успішно використовував диверсифіковані джерела фінансування для створення надійного запасу ліквідності, вчасно і в повному обсязі забезпечив погашення залучених ресурсів.

Власний капітал Банку сформований переважно за рахунок статутного капіталу, розмір якого склав 45,57 млрд. грн. станом на 31 грудня 2020 року. У 2020 році згідно з Постановою КМУ № 881 від 23.09.2020 статутний капітал АТ «Укресімбанк» було збільшено на 6,84 млрд. грн. З цієї мети Мінфін випустив ОВДП на зазначену суму терміном на 15 років з прибутковістю 9,3% річних (в обмін на акції додаткової емісії). Перерахування дивідендів до Державного бюджету України у 2020 році АТ «Укресімбанк» не здійснювалось.

Структура капіталу Укресімбанку

	<i>тис. грн</i>		
	<i>31.12.2020</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>Зміни</i>
Капітал			
Статутний капітал	45 570 041	38 730 042	6 839 999
Резерв переоцінки	525 683	337 779	187 904
Результат від операцій з акціонером	635 104	635 104	-
Непокритий збиток	(36 614 030)	(30 960 634)	(5 653 396)
Резервні та інші фонди	207 458	162 926	44 532
Усього капітал	10 324 256	8 905 217	1 419 039

Ліквідність

Для досягнення поставлених цілей з кредитування проектів залучено довгострокове фінансування від ЄІБ на загальну суму 182 млн. Євро.

В рамках кредитування клієнтів малого та середнього бізнесу Банк успішно реалізовує спільні з міжнародними фінансовими організаціями (ЄІБ, ЄБРР, МБРР) програми, прийнято участь в новій спільній програмі з Фондом розвитку Підприємництва на загальну суму 52 млн. грн.

З метою оптимізації структури балансу Банку було проведено частковий викуп облігацій, випущених за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу, в обсязі 300 млн. дол. США. Загальна сума економії майбутніх процентних витрат в результаті викупу склала 35,5 млн. дол. США.

Зобов'язання Укресімбанку збільшились на 51 млрд. грн. (або 39%). Ключовими факторами збільшення стали:

- приріст клієнтської ресурсної бази на 39 млрд. грн. екв. або на 50% за рахунок збільшення: поточних рахунків юридичних осіб (+16 млрд. грн. екв. або 40% загального приросту клієнтської ресурсної бази); поточних рахунків бюджетних фондів (+5 млрд. грн. екв. або 13% загального приросту клієнтської ресурсної бази); строкових депозитів юридичних осіб (+15 млрд. грн. екв. або 39% загального приросту клієнтської ресурсної бази)
- нарощування обсягів залучення ресурсів від МФО на 4 млрд. грн. екв. або на 20%;
- отримання кредиту рефінансування від НБУ у розмірі 16 млрд. грн

Одночасно, протягом звітного періоду Банк здійснив частковий викуп облігацій, випущених за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу, в обсязі 300 млн. дол. США, а також планове погашення субборгу в сумі 73 млн. дол. США. Вжиті заходи із реструктуризації зобов'язань Банку сприяли зниженню вартості фінансування.

Протягом року Банк нарощував обсяги фінансування від ЄІБ, ЄБРР та інших міжнародних фінансових організацій.

Зобов'язання Банку

Зобов'язання	31.12.2020	31.12.2019	Зміни	
			абс.	%
Заборгованість перед Національним банком України	16 008 768	-	16 008 768	100%
Заборгованість перед клієнтами	115 581 838	76 623 421	38 958 417	51%
Заборгованість перед кредитними установами	26 119 028	21 825 762	4 293 266	20%
Емітовані свірооблігації	18 537 152	26 553 076	(8 015 924)	-30%
Субординований борг	4 341 176	5 429 914	(1 088 738)	-20%
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	142 726	53 158	89 568	168%
Інші зобов'язання	1 780 548	947 639	832 909	88%
Усього зобов'язання	182 511 236	131 432 970	51 078 266	39%

Найвагомішою статтею в зобов'язаннях Банку залишаються кошти клієнтів, частка яких за 2020 рік збільшилась з 58% до 63%. Питома вага свірооблігацій та субординованого боргу за звітний рік зменшилась з 20% до 10% та з 4% до 2%, відповідно.

Основні зміни в зобов'язаннях

Залучені ресурси Банк спрямовує на фінансування реального сектору економіки України:

- надає довгострокові кредити на конкурентних умовах позичальникам стратегічно важливих галузей (машинобудування, транспорту, паливно-енергетичного комплексу, хімічної промисловості, сільського господарства та інших);
- виконує програми міжнародних фінансових організацій;
- здійснює підтримку експортерів;
- сприяє підвищенню енергоефективності вітчизняних підприємств.

Основні показники діяльності АТ «Укрексімбанк»

Показник	31.12.2019, млн грн екв.	31.12.2020*, млн грн екв.	Темп приросту, %	Частка на ринку на 31.12.2020	Ринкова позиція на 31.12.2020
Активи	140 338 187	192 933 522	37%	11%	3
Кредити клієнтам	53 278 939	48 419 826	-9%	8%	3
Зобов'язання	131 432 970	182 511 236	39%	11%	3
Коштів клієнтів	76 623 421	115 581 838	51%	8%	4
Капітал	8 905 217	10 324 256	16%	5%	4
Прибуток	63 618	(5 603 999)	-8909%	-	-

Протягом 2020 року Укрексімбанк впроваджував державні заходи, націлені на поживлення розвитку економіки України, брав участь у спільних з МФО експортно-орієнтованих проектах, програмах енергоефективності, енергозбереження та модернізації вітчизняних підприємств:

- В рамках фінансування державної програми з оновлення доріг в Україні викуплено облігації АТ «Укравтодор», випущені під держгарантії, на суму 19,24 млрд. грн
- Профінансовано проекти клієнтів - підприємств малого та середнього бізнесу за рахунок коштів Фонду розвитку підприємництва на суму 52 млн. грн.
- В рамках Угоди про співробітництво продовжено співпрацю з державною експортно-кредитною агенцією Китаю (SINOSURE) із загальним лімітом фінансового страхування 500 млн. дол. США. Ціль — розвиток міжнародної торгівлі та підтримки ключових галузей України.
- Продовжено реалізацію програми «Білоруський імпорт», в рамках якої українські підприємства різних галузей економіки можуть одержати позику на придбання техніки й обладнання білоруського виробництва з компенсацією кредитної ставки.
- АТ «Укрексімбанк» в черговий раз виступило координатором спільного проекту України та Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), спрямованого на підтримку підприємств МСБ у аграрній галузі економіки (+ 224 млн євро).

Банк може час від часу розглядати можливість зворотного викупу емітованих єврооблігацій, залежно від обставин, шляхом прямого викупу з ринку або в інший спосіб з огляду на ринкову ціну та ринкову ліквідність.

Активи Укрексімбанку протягом 2020 року збільшились на 37%. Поряд із впливом курсових різниць, збільшились високоліквідні активи та розмір вкладень в інвестиційні цінні папери.

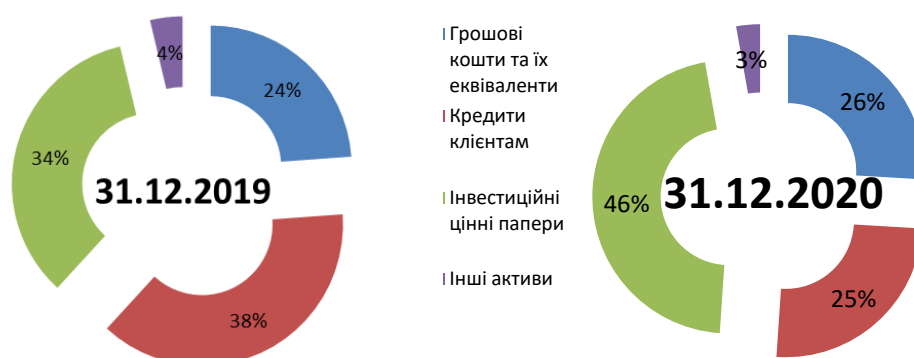
Невід'ємною складовою політики Банку в сфері **кредитування** були заходи, спрямовані на мінімізацію ризиків, поліпшення якості кредитного портфеля і обслуговування клієнтів, забезпечення належного рівня доходності наданих позик.

Активи Банку

Активи	31.12.2020	31.12.2019	Зміни	
			абс.	%
Грошові кошти та їх еквіваленти	49 912 943	33 469 935	16 443 008	49%
Кредити клієнтам	48 591 484	53 278 939	(4 687 455)	-9%
Інвестиційні цінні папери	88 726 654	48 365 848	40 360 806	83%
Інші активи	5 604 411	5 223 465	380 946	7%
Усього активи	192 835 492	140 338 187	52 497 305	37%

Питома вага інвестиційних цінних паперів за звітний рік зросла на 12 п.п. до 46%. Це пояснюється: 1) придбанням корпоративних облігацій Укравтодора, зобов'язання за якими забезпечені державною гарантією; 2) докапіталізацією Банку на 6,8 млрд. грн.; 3) вкладеннями в ОВДП, номіновані в іноземній валюті. Питома вага високоліквідних активів у 2020 році збільшилась на 2 п.п. до 26%, а найризикованіших (кредити клієнтам) — знизилась на 13 п.п. до 25%.

Основні зміни в структурі активів

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку (фінансові та нефінансові показники, що дають можливість зрозуміти основні тенденції та чинники, що впливають на бізнес, результати діяльності банку, їх зв'язок із цілями керівництва та стратегіями для досягнення цих цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності, причини змін показників протягом звітного періоду, намір реалізації стратегії банку в довгостроковій перспективі)

Укресімбанк дотримується послідовної та зваженої політики в частині формування активів, своєчасно і в повній мірі відображає відрахування у резерви за кредитами клієнтів. Банк дбає про збалансовану структуру активів, оптимальну для надійного виконання клієнтських операцій та фінансування реального сектору економіки. Рівень ліквідності залишається незмінно достатнім для виконання усіх зобов'язань.

У частині стратегічної трансформації бізнес-моделі банк здійснював планомірний вихід з роздрібного ринку (що відповідає Стратегічним напрямкам діяльності банку, розробленим КМУ, і Засадам стратегічного реформування державного банківського сектора).

З цієї метою в останні роки банк:

- оптимізував роздрібну мережу і відповідну чисельність персоналу;
- переглянув роздрібний продуктовий ряд, відмовившись від низькоефективних роздрібних продуктів;
- змістив фокус на сегмент заможних роздрібних клієнтів.

Дестабілізація економіки, спричинена COVID-19, негативно позначилась на результатах діяльності банківської системи.

Результати діяльності АТ «Укресімбанк»

Укресімбанк за підсумками звітного 2020 року отримав збиток у розмірі 5,6 млрд. грн. Попри збиткову діяльність за результатами звітного року, банк втримав позицію у ТОП-3 найбільших банків за чистими активами, кредитами клієнтам і зобов'язаннями.

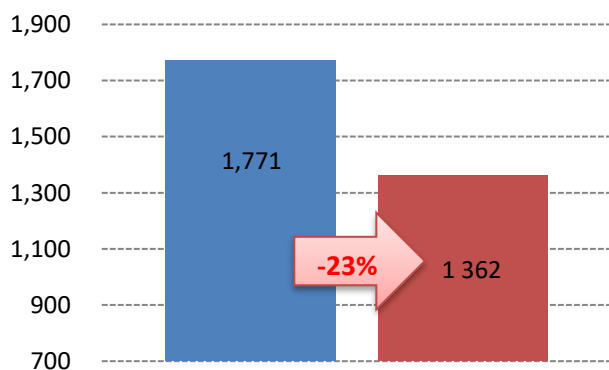
У 2020 році Банк перерахував до Державного бюджету України дивіденди у сумі 19,1 млн. грн.

Основними факторами збиткової діяльності банку у 2020 році стали вжиття заходів з управління кредитним ризиком (обсяг сформованих резервів під непрацюючі кредити, видані протягом 2006 – 2014 рр., склав більше 4,3 млрд. грн, що на 50% перевищує суму за попередній звітний період), а також волатильність курсів іноземних валют (курсові різниці склали - 4,4 млрд. грн)..

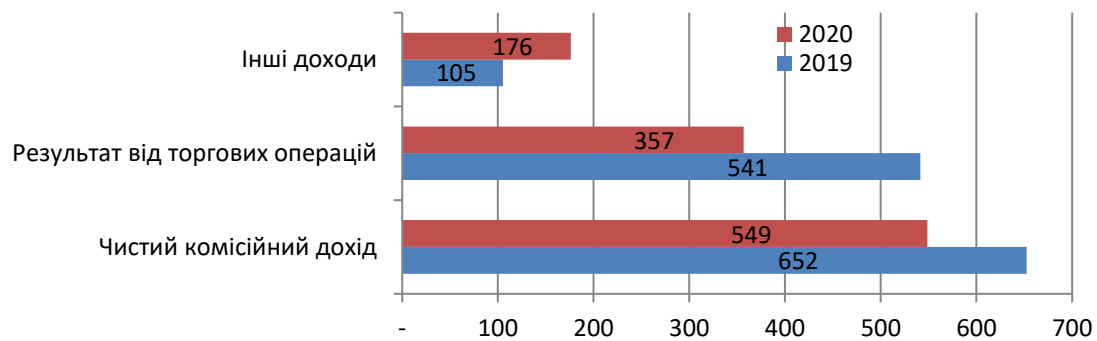
Показник	За 2019 рік	За 2020 рік	Зміни		Структура, %	
			абс.	%	2019	2020
Чистий процентний дохід	1 770 933	1 362 246	-408 687	-23,1%	58%	56%
Процентний дохід	11 564 322	10 025 752	-1 538 570	-13,3%	100%	100%
кредити клієнтів	7 238 288	5 320 976	-1 917 312	-26,5%	63%	53%
цінні папери	3 566 198	3 845 192	278 994	7,8%	31%	38%
заборгованість кредитних установ за фінансовим лізингом	349 279	459 676	110 397	31,6%	3%	5%
	410 557	399 908	-10 649	-2,6%	4%	4%
Процентні витрати	(9 793 389)	(8 663 506)	1 129 883	-11,5%	100%	100%
заборгованість перед клієнтами	(4 538 243)	(4 052 104)	486 139	-10,7%	46%	47%
емітовані серовоблігації	(3 469 631)	(2 843 033)	626 598	-18,1%	35%	33%
заборгованість перед кредитними установами	(1 441 216)	(1 070 778)	370 438	-25,7%	15%	12%
субординований борг	(339 913)	(437 746)	-97 833	28,8%	3%	5%
заборгованість перед Національним банком України	(2 877)	(258 731)	-255 854	8893,1%	0%	3%
інші процентні витрати	(1 509)	(1 114)	395	-26,2%	0%	0%
Чистий непроцентний дохід	1 298 735	1 081 546	-217 189	-16,7%	42%	44%
Чистий комісійний дохід	652 238	548 642	-103 596	-15,9%	21%	22%
комісійні доходи	1 082 504	877 383	-205 121	-18,9%	35%	36%
комісійні витрати	(430 266)	(328 741)	101 525	-23,6%		
Результат від торгових операцій	541 413	356 823	-184 590	-34,1%	18%	15%
Інші доходи	105 084	176 081	70 997	67,6%	3%	7%
Чистий операційний дохід	3 069 668	2 443 792	-625 876	-20,4%	100%	100%
Операційні витрати	(2 374 813)	(2 461 845)	-87 032	3,7%	100%	100%
витрати на персонал	(1 516 873)	(1 493 573)	23 300	-1,5%	64%	61%
знос та амортизація	(111 014)	(114 141)	-3 127	2,8%	5%	5%
інші операційні витрати	(746 926)	(854 131)	-107 205	14,4%	31%	35%
Операційний прибуток	694 855	(18 053)	-712 908	-102,6%		
Результат переоцінок	2 919 572	(799 924)	-3 719 496	-127,4%		
Витрати на резервування та модифікацію фінансових інструментів	(2 981 559)	(4 510 161)	-1 528 602	51,3%		
Прибуток до оподаткування	632 868	(5 328 138)	-5 961 006	-941,9%		
Витрати з податку на прибуток	(569 250)	(275 861)	293 389	-51,5%		
Чистий прибуток	63 618	(5 603 999)	-5 667 617	-8908,8%		

На зниження процентних доходів банку від кредитів, наданих клієнтам, одночасно вплинули наступні основні фактори: вжиття заходів по роботі з проблемними кредитами, формування великого обсягу резервів; зниження процентних ставок в цілому по банківській системі (на 4,8 в.п. за кредитами НФК та на 3,6 в.п. за кредитами ДГ за рік); кризові явища в економіці, спричинені пандемією. Це сприяло зниженню процентних доходів банку від кредитів, наданих клієнтам, на 26,5%. Не дивлячись на вжиті Банком заходи з оптимізації структури активів та пасивів, джерел формування строкової ресурсної бази прийнятної вартості на внутрішньому та зовнішньому ринках, які дозволили знизити процентні витрати на 11,5%, **чистий процентний дохід** у 2020 році скоротився на 408,7 млн грн. або на 23,1%.

ЧПД, млн. грн.

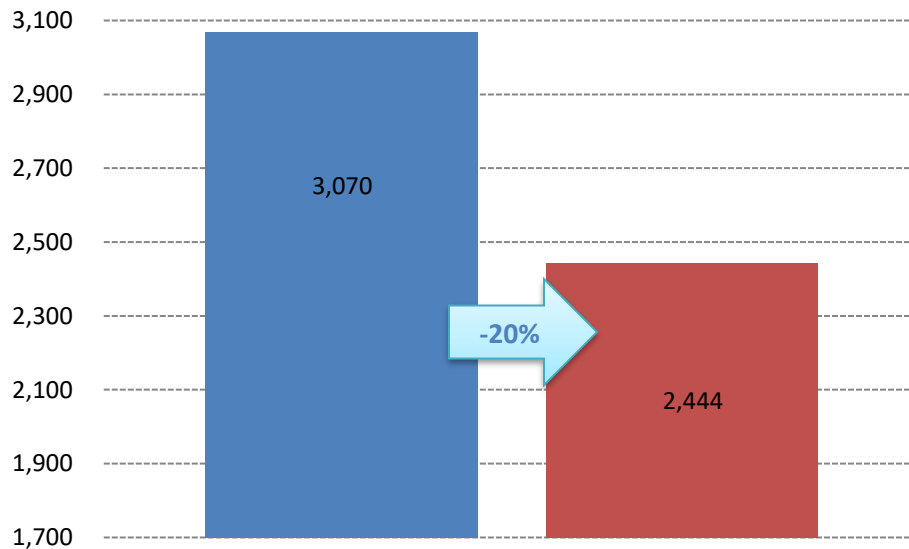

В частині **непроцентних доходів** відбулося скорочення чистого комісійного доходу -104 млн. грн. або -16%) та торгового результату - 185 млн. грн. або -34%). Приріст інших доходів на 71 млн грн. або на +68% не зміг нівелювати вплив від зменшення інших складових непроцентних доходів.

Обсяг **чистого операційного доходу** Укрексімбанку зменшився на - 626 млн. грн.

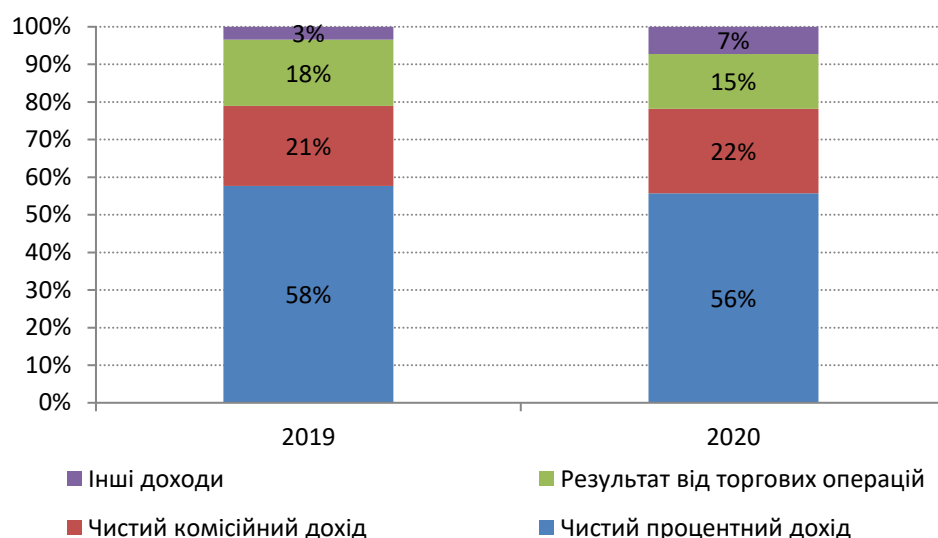
Чистий операційний дохід, млн. грн.

У перспективі Банк очікує підвищення операційної прибутковості за рахунок:

- поліпшення роботи з NPL (погашення проблемних кредитів за рахунок коштів позичальників, реалізації заставного майна);
- оптимізації структури балансу (погашення частини зобов'язань з високою вартістю).

Складові чистого операційного доходу

У структурі чистого операційного доходу Банку переважають доходи від процентних операцій. Ймовірно, така структура доходів буде зберігатися і надалі. Вжиття заходів, спрямованих на оздоровлення кредитного портфелю, реструктуризацію проблемної заборгованості, зниження вартості ресурсної бази Банку призведе до зростання процентної маржі. Відповідно, Банк не очікує істотної зміни співвідношення між чистим процентним та непроцентним доходами найближчим часом.

Банк очікує на певне покращення макроекономічних умов і економічне зростання в 2021-2022 рр., що сприятиме збільшенню непроцентного доходу (комісій від розрахунково-касового обслуговування, результату від торгівлі валютою), зменшенню витрат на формування резервів під активні операції тощо.

Ключові показники діяльності.

Ключові показники діяльності (показники ефективності, які використовує керівництво для оцінки результатів діяльності банку відповідно до встановлених цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності порівняно із цільовими показниками, їх зміни протягом звітного періоду)

Показники ефективності	2019 рік	2020 рік	Зміни
Коефіцієнт ліквідності, %	23,8%	25,9%	2,0%
Коефіцієнт адекватності капіталу, %	19,5%	21,3%	1,8%
Коефіцієнт достатності капіталу 1 рівня, %	12,0%	14,2%	2,2%
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля коштами клієнтів, %	144,8%	238,7%	93,9%
Чиста процентна маржа, %	1,2%	0,9%	-0,4%
Рентабельність активів, %	0,0%	-3,4%	-3,4%
Рентабельність капіталу, %	0,7%	-58,3%	-59,0%
Операційні витрати % ЧОД	77,4%	96,5%	19,1%

Банк має стабільну структуру операційних доходів, яка відображає структуру та особливості його операцій.

Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом

Протягом звітного періоду Банком не укладались будь-які деривативи та не вчинялись правочини щодо похідних цінних паперів.

Інформація про завдання та політику емітента щодо управління фінансовими ризиками, у тому числі політику щодо страхування кожного основного виду прогнозованої операції, для якої використовуються операції хеджування

З метою ефективного управління ризиками у Банку створена та діє система управління ризиками, що передбачає розподіл прав, обов'язків, відповідальності між органами управління, структурними підрозділами Банку, відокремлення процесів виявлення та оцінки ризиків. Більш детальніше питання управління фінансовими ризиками розкрито у розділі 13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Інформація про схильність емітента до цінових ризиків, кредитного ризику, ризику ліквідності та/або ризику грошових потоків

Суттєві види ризиків та підходи Банку щодо управління ними приведені у розділі 13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Звіт про корпоративне управління

1. Мета впровадження діяльності Банку.

Метою діяльності Банку є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпортних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах Банку та його акціонера шляхом:

- ▶ залучення зовнішніх і внутрішніх кредитних ресурсів та інвестицій;
- ▶ отримання та надання кредитів від імені та за дорученням Кабінету Міністрів України або іншого уповноваженого державою згідно із законодавством органу, обслуговування відповідної частки державного зовнішнього боргу України за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, в рамках виконання Банком агентських функцій;
- ▶ фінансування та гарантування експортно-імпортних операцій підприємств;
- ▶ надання кредитно-фінансової підтримки суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності з метою просування товарів вітчизняного виробництва на зарубіжні ринки;
- ▶ здійснення комплексу заходів щодо фінансування інвестиційних проектів, зокрема за рахунок бюджетних і позичкових коштів, коштів суб'єктів підприємницької діяльності, іноземних інвестицій та кредитів, супроводження інвестиційних проектів та контролю за раціональним використанням залучених ресурсів;
- ▶ надання банківських послуг, здійснення операцій на грошовому, валютному та фондовому ринку, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- ▶ співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, урядовими, неурядовими організаціями та кредитно-фінансовими установами іноземних держав з питань залучення фінансових ресурсів в економіку України;
- ▶ провадження інших видів діяльності та здійснення інших операцій відповідно до законодавства, ліцензій, дозволів, наданих Національним банком або іншими уповноваженими органами, та положень Статуту.

2. Інформація щодо дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року.

В 2020 році Наглядова рада забезпечила розробку та затвердила Кодекс (принципи) корпоративного управління та Кодекс поведінки (етики) Банку.

Протягом 2020 року до затвердження Кодексу (принципів) корпоративного управління та Кодексу поведінки (етики) Банку Наглядова рада та Правління в своїй діяльності керувалися положеннями Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки), іншими нормативно-правовими актами, Статутом, Положенням про Наглядову раду та Положенням про Правління.

У випадках не врегульованих законодавством, Статутом, Положенням про Наглядову раду, Положенням про Правління, Кодексом (принципами) корпоративного управління та Кодексом поведінки (етики) Банк скеровує власну діяльність відповідно до таких настанов та рекомендацій:

- Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалених рішенням Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814 (далі – Методичні рекомендації НБУ);
- Принципів корпоративного управління, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.07.2014 № 955;
- документу Базельського комітету з банківського нагляду «Принципи корпоративного управління в банках» від липня 2015 року.

3. Інформація щодо власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік

Станом на 31 грудня 2020 року 100% статутного капіталу Банку належить державі в особі Кабінету міністрів України. Адреса: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2.

4. Інформація про проведені загальні збори акціонерів Банку та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

Згідно статті 7 Закону України Про банки, єдиним акціонером державного банку є держава. Функції з управління корпоративними правами держави у державному банку здійснює Кабінет Міністрів України. Орган, що здійснює управління корпоративними правами держави у державному банку, також виконує функції вищого органу управління державного банку.

Рішення вищого органу оформлюються актами Кабінету Міністрів України, проекти яких готуються і вносяться на розгляд Кабінету Міністрів України центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, і не підлягають погодженню з іншими заінтересованими органами.

5. Порядок призначення та звільнення посадових осіб Банку.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада є колегіальним органом управління Банку, що в межах своєї компетенції здійснює управління Банком, контролює та регулює діяльність Правління Банку з метою виконання стратегії розвитку Банку, а також здійснює захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера Банку.

Члени Наглядової ради призначаються Кабінетом Міністрів України як вищим органом управління Банку у порядку, визначеному законодавством, зокрема:

- ▶ один представник держави у Наглядовій раді призначається Кабінетом міністрів України як вищим органом управління за поданням Президента України, один - за поданням Кабінету міністрів України та один - за поданням Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики;
- ▶ незалежні члени Наглядової ради призначаються Кабінетом міністрів України як вищим органом управління Банку на підставі подання конкурсної комісії, утвореної Кабінетом міністрів України.

З огляду на особливу роль наглядової ради державного банку у новій системі корпоративного управління, Законом було встановлено особливу процедуру визначення та призначення членів наглядової ради державного банку.

Задля забезпечення незалежності діяльності наглядових рад державних банків, Закон обмежив право вищого органу щодо припинення повноважень членів наглядових рад з власної волі двома випадками, а саме: через повторне несхвалення вищим органом стратегії розвитку державного банку, затвердженої наглядовою радою державного банку, та невиконання стратегії та/або бізнес-плану розвитку державного банку, що підтверджується результатами щорічного оцінювання в порядку, визначеному вищим органом.

Усі інші підстави припинення повноважень членів наглядових рад вищим органом базується на юридичних фактах, що виникли не з ініціативи вищого органу, в тому числі встановлення факту невідповідності члена наглядової ради державного банку вимогам до членів наглядової ради; на вимогу не менше ніж п'яти членів наглядової ради державного банку або Національного банку України в разі, якщо член наглядової ради державного банку неналежним чином виконує свої посадові обов'язки або не відповідає вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації.

Правління Банку

Постійно діючим виконавчим органом Банку є Правління, що здійснює поточне управління його діяльністю, має діяти в інтересах Банку та уникати конфлікту інтересів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно зі Статутом та Положенням про правління. Членами Правління можуть бути тільки працівники Банку.

До складу Правління входять голова, заступники голови та інші члени Правління. Кількісний склад Правління становить не менш як вісім осіб.

Голова Правління та інші члени Правління призначаються на посаду та звільняються з посади Наглядовою радою за пропозицією комітету Наглядової ради з питань призначень та винагород.

Кандидати на посади голови та інших членів Правління визначаються на умовах конкурсного відбору, в тому числі з працівників Банку, в порядку, встановленому Наглядовою радою.

Національний банк у встановленому ним порядку погоджує на посади Голову та інших членів Правління.

Голова Правління вступає на посаду після його погодження Національним банком.

Підстави припинення повноважень Голови та інших членів Правління, в тому числі дострокового припинення, встановлюються законом.

Головний бухгалтер

Відповідно до Статуту Банку, Голова Правління Банку призначає на посаду та звільняє з посади працівників згідно з штатним розписом.

Директор Департаменту внутрішнього аудиту

Відповідно до Статуту Банку, призначається на посаду і звільняється з посади Наглядовою радою. Кандидатура погоджується з Національним банком України. Вимоги до професійної придатності та ділової репутації встановлюються Національним банком. Забороняється займати посади в інших банках.

6. Повноваження посадових осіб Банку.

Повноваження посадових осіб Банку викладено у Статуті Банку, Положеннях про Наглядову раду та Правління Банку, що розміщені в безоплатному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://www.eximb.com/ua/bank/corp-management.html>.

Крім цього, у Банку діє наказ про персональний розподіл функцій між керівництвом Банку.

7. Інформація щодо складу Наглядової ради Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Станом на кінець 2020 року Наглядова рада Банку складалася з 7 (семи) членів, п'ятеро з яких були незалежними членами Наглядової ради, а двоє – представниками держави.

Персональний склад Наглядової ради станом на кінець 2020 року був наступним:

- Гордієнко Оляна Павлівна, незалежний Член Наглядової ради;
- Шишло Дімітрі, незалежний Член Наглядової ради;
- Коновець Сергій Олександрович, незалежний Член Наглядової ради;
- Меню Домінік, незалежний Член Наглядової ради;
- Урбан Ласло, незалежний Член Наглядової ради;
- Страхова Вікторія Костянтинівна, член Наглядової ради, представник держави від Президента України;
- Буца Юрій Богданович, член Наглядової ради, представник держави від Кабінету Міністрів України.

Головою Наглядової ради є Гордієнко Оляна Павлівна. Заступником Голови Наглядової ради є Шишло Дімітрі.

За 2020 рік в персональному складі Наглядової ради відбулися наступні зміни:

- відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.04.2020 № 387-р, припинено повноваження члена Наглядової ради Банку Каплюка Дмитра Євгенійовича;
- відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1580-р, призначено члена наглядової ради Терентьєва Юрія Олександровича як представника держави від Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики. Вступив на посаду (набув повноважень) члена Наглядової ради 04 березня 2021 року, після отримання погодження Національного банку України.

Наглядова рада для забезпечення планового та адекватного навантаження на членів Наглядової ради та повного формування її кількісного складу протягом 2020 року потребувала призначення ще двох членів. 16 грудня 2020 року за поданням Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики вищій орган призначив до складу Наглядової ради нового члена – представника держави, який 4 березня 2021 року вступив на посаду (набув повноважень) члена Наглядової ради (після отримання погодження Національного банку України). Крім того, Наглядова рада очікує заповнення вакантної посади ще одного незалежного члена. Разом з тим, чинний склад Наглядової ради є достатнім для прийняття Наглядовою радою рішень та забезпечує ефективне виконання Наглядовою радою своїх функцій із управління Банком.

Чергові засідання Наглядової ради проводяться в разі необхідності, але не рідше одного разу на квартал (протягом 2020 року кожного місяця проводилося щонайменше одне засідання Наглядової ради та декілька засідань комітетів Наглядової ради). При скликанні та проведенні засідань у 2020 році враховувався план засідань Наглядової ради, який був затверджений Наглядовою радою 6 грудня 2019 року.

За 2020 рік члени Наглядової ради провели 48 засідань, отримавши та проаналізувавши більше 2 000 документів з метою підготовки до цих засідань, підтримували постійну комунікацію з новообраним Правлінням і відповідними структурними підрозділами Банку, щоб сформувати краще бачення проблем і викликів, які стоять на перешкоді до досягнення Банком поставлених цілей.

Протягом 2020 року Наглядова рада, окрім іншого, прийняла рішення з наступних стратегічних питань діяльності та розвитку Банку:

- Проведено конкурсні відбори та оновлено склад Правління і керівників підрозділів контролю Банку (підрозділу внутрішнього аудиту, підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та підрозділу управління ризиками);
- Затверджено стратегію розвитку Банку, розроблену відповідно до основних (стратегічних) напрямів діяльності, визначених Кабінетом Міністрів України в якості вищого органу управління Банку, та яка була схвалена ним 9 грудня 2020 року;
- Затверджено стратегію управління проблемними активами Банку та оперативний план реалізації стратегії управління проблемними активами Банку;
- Затверджено зміни до організаційної структури Банку з метою забезпечення її відповідності профілю ризику Банку, економічної обґрунтованості та належного управління всіма суттєвими видами ризиків і звітування про них;
- Заслухано звіти Правління щодо потреби в додатковій капіталізації Банку, визначено джерело додаткової капіталізації та винесено на розгляд вищого органу Банку питання щодо збільшення статутного капіталу Банку з метою забезпечення дотримання економічних нормативів Національного банку України і формування додаткових резервів під історичний портфель неякісних кредитів;
- Ініційовано процес розробки та розроблено Кодекс поведінки (етики), Кодекс (принципів) корпоративного управління та Положення про Комісію з етики;
- Затверджено внутрішні документи стосовно управління ризиками та комплаєнс - контролю в Банку та внутрішні положення, що регулюють діяльність підрозділів Банку;
- Вжито належні заходи з мінімізації операційних та інших ризиків, пов'язаних з обмеженням виплати винагороди керівникам Банку відповідно до Розпорядження КМУ № 478-р «Деякі питання виплати заробітної плати та винагороди керівникам акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»;
- Обрано оцінювачів майна Банку і затверджено умови відповідних договорів з ними; затверджено ринкову вартість майна Банку;
- Надано згоду на викуп єврооблігацій, випущених за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу;
- Надано згоду на проведення фінансової реструктуризації деяких боржників Банку та затверджено умови такої реструктуризації;
- Затверджено бізнес-план розвитку Банку на 2021-2023 роки, який включає бюджет Банку на 2021 рік, у тому числі бюджету Наглядової ради Банку, підрозділів внутрішнього аудиту, контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та управління ризиками;
- Затверджено план проведення внутрішніх аудитів Банку на 2020 рік та розглянуто звіти про роботу підрозділу внутрішнього аудиту Банку/результати аудиторських перевірок;
- Затверджено Положення про винагороду членів Правління Банку/винесено на розгляд і затвердження вищого органу Банку Положення про винагороду членів Наглядової ради Банку;
- Затверджено внутрішній порядок оцінки ефективності діяльності Наглядової ради, її колективної придатності та оцінки корпоративного управління; внутрішній порядок оцінки ефективності діяльності Правління та підрозділів контролю Банку, колективної придатності Правління Банку;

- Затверджено шаблони матриці профілю Наглядової ради та Правління Банку для визначення колективної придатності Наглядової ради та Правління Банку;
- Проведено оцінку відповідності членів Наглядової ради та менеджменту кваліфікаційним вимогам, в тому числі щодо ділової репутації та професійної придатності;
- Ініційовано щорічну оцінку ефективності діяльності Наглядової ради, її колективної придатності та корпоративного управління; оцінку ефективності діяльності Правління та підрозділів контролю Банку, колективної придатності Правління Банку; визначено колективну придатність Наглядової ради;
- Затверджено умови договору добровільного страхування відповідальності директорів та вищих посадових осіб Банку.

Наглядовою радою створені усі комітети, обов'язкові до створення відповідно до частини 32 статті 7 Закону про банки, а саме: комітет з питань аудиту, комітет з питань ризиків та комітет з питань призначень та винагород.

На виконання вимог Закону про банки очільниками комітету з питань ризиків та комітету з питань призначень та винагород є незалежні члени Наглядової ради, так, головою комітету з питань ризиків є Домінік Меню, а головою комітету з питань призначень та винагород Гордієнко Оляна Павлівна. На виконання вимог Закону про банки, більшість членів кожного з комітетів Наглядової ради з питань призначень та винагород та з питань ризиків є незалежними (починаючи з 3 квітня 2020 року всі члени комітету з питань ризиків є незалежними). Всі члени комітету з питань аудиту є незалежними, головою комітету з питань аудиту є Коновець Сергій Олександрович.

Окрім цього, з метою забезпечення ефективної діяльності Наглядової ради Банку додатково були створені та успішно виконують свої функції комітет з питань операційної діяльності та діджиталізації, комітет з питань управління та комплаєнсу та комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості.

Комітети надають Наглядовій раді допомогу в здійсненні її повноважень через попереднє вивчення та підготовку до розгляду на засіданні питань, що належать до компетенції Наглядової ради. Функції комітетів Наглядової ради визначені згідно законодавства в положеннях про комітети Наглядової ради, які затверджуються Наглядовою радою.

Наглядовою радою утворено 6 (шість) комітетів, що займаються попереднім вивченням делегованих їм питань в межах компетенції Наглядової ради та їх підготовкою до розгляду Наглядовою радою на засіданні, зокрема:

- Комітет з питань аудиту;
- Комітет з питань ризиків;
- Комітет з питань призначень та винагород;
- Комітет з питань операційної діяльності та діджиталізації;
- Комітет з питань управління та комплаєнсу;
- Комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості.

Комітет з питань аудиту

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо забезпечення функціонування та здійснення контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю та функцій внутрішнього аудиту в Банку, дотриманням політик внутрішнього аудиту та проведенням зовнішнього аудиту.

Склад комітету

Голова комітету - Сергій Коновець

Домінік Меню, Дімітрі Шишло

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 25 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- надання рекомендації Наглядовій раді щодо внесення змін до організаційної структури Банку в частині ліквідації Управління внутрішнього аудиту Банку та створення на його основі Департаменту внутрішнього аудиту Банку, затвердження структури Департаменту внутрішнього аудиту Банку, Положення про Департамент внутрішнього аудиту та посадової інструкції керівника Департаменту внутрішнього аудиту Банку;
- надання пропозицій Комітету з питань призначень та винагород Наглядової ради щодо визначення Івана Івановича Шикери переможцем конкурсного відбору на посаду директора Департаменту внутрішнього аудиту Банку, а також розміру його винагороди;

- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження Регламенту взаємодії Департаменту внутрішнього аудиту банківської групи Банку із структурними підрозділами Головного банку/філіями/дочірніми компаніями/представництвами під час проведення аудиторських перевірок; Порядку розробки і реалізації програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту банківської групи Банку; шаблонів річних і квартальних звітів Департаменту внутрішнього аудиту, що подаються Комітету з питань аудиту/Наглядовій раді;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження плану дій щодо виконання рекомендацій, зазначених у звітах ТОВ «Делойт енд Туп» про оцінку якості функціонування внутрішнього аудиту;
- розгляд звітів підрозділу внутрішнього аудиту за результатами здійснених ним перевірок та періодичних звітів про його роботу;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження плану аудиторських перевірок підрозділу внутрішнього аудиту Банку на 2020 рік; Всесвіту аудиту; Методики річного ризик-орієнтованого планування аудиту в банківській групі; Критеріїв оцінки ефективності системи внутрішнього контролю Банку; Методики оцінки ефективності, комплексності та адекватності системи внутрішнього контролю Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження проектів бюджетів підрозділу внутрішнього аудиту Банку на предмет наявності достатніх ресурсів для ефективної роботи внутрішнього аудиту; надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження бюджету Наглядової ради;
- оцінка ефективності підрозділу внутрішнього аудиту Банку;
- оцінка ефективності та незалежності зовнішнього аудитора Банку.

Комітет з питань ризиків

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення нагляду за адекватністю та ефективністю функціонування системи управління ризиками в Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Домінік Меню

Члени комітету - Дімітрі Шишло, Оляна Гордієнко і Ласло Урбан, а також до складу Комітету входили Дмитро Каплюк (членство в Комітеті якого припинено у зв'язку із припиненням його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2020 р. № 387-р) та Вікторія Страхова (членство в Комітеті якої припинено на підставі рішення Наглядової ради від 3 квітня 2020 року (протокол № 16 засідання Наглядової ради))

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 52 засідання згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- обговорення та розгляд внутрішньої звітності Банку з питань нормативів капіталу, оцінки ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків, операційних ризиків, а також результатів внутрішнього стрес-тестування;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження внутрішніх документів стосовно управління ризиками та комплаєнс - контролю в Банку;
- ініціювання затвердження змін до організаційної структури Банку щодо створення у Головному офісі Банку Департаменту з комплаєнс - контролю і Департаменту з ризик-менеджменту з підпорядкуванням їх Наглядовій раді і надання Наглядовій раді рекомендації щодо затвердження організаційної структури зазначених департаментів;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо обрання оцінювачів майна Банку і затвердження умов відповідних договорів з ними, а також щодо затвердження ринкової вартості майна Банку;
- розгляд доцільності і надання Наглядовій раді рекомендацій щодо викупу сврооблігацій, випущених за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу;
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо деяких активних операцій Банку, зокрема проведення фінансової реструктуризації деяких боржників Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо надання згоди на укладення з Національним банком України Генерального договору про проведення операцій своп процентної ставки та проведення операцій своп процентної ставки з Національним банком України в межах цього договору;
- розгляд необхідності звернутися до вищого органу Банку із запитом надати Банку додатковий капітал для забезпечення дотримання ним нормативів Національного банку України, розвитку його кредитного портфелю та імплементації його стратегії розвитку;

- розгляд питання про виникнення операційних та інших ризиків у зв'язку із обмеженням виплати винагороди керівникам Банку та надання рекомендацій Наглядовій раді щодо вжиття належних заходів для мінімізації цих ризиків;
- співпраця з Комітетом з питань призначення та винагород Наглядової ради при проведенні конкурсних відборів та визначенні розміру винагороди члена Правління з управління ризиками та директора Департаменту з комплаєнс - контролю Банку;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу в Банку;
- внесення пропозицій Наглядовій раді щодо вжиття заходів щодо запобігання конфліктам інтересів в Банку та сприяння їх врегулюванню;
- перегляд схильності Банку до суттєвих ризиків, включаючи, але не обмежуючись, кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик, процентний ризик банківської книги, ризик ліквідності, комплаєнс - ризик тощо;
- розробка, у співпраці з Комітетом з питань управління та комплаєнсу Наглядової ради Кодексу поведінки (етики) Банку;
- розгляд проекту бюджету Департаменту з ризик-менеджменту та Департаменту з комплаєнс - контролю Банку на наступний рік на предмет наявності достатнього розміру фінансового забезпечення цих підрозділів та для забезпечення того, щоб винагорода працівників цих підрозділів не залежала від результатів роботи бізнес-підрозділів.

Комітет з питань призначень та винагород

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення контролю за ефективністю управління призначеннями та винагородами в Банку.

Склад комітету:

Голова комітету - Оляна Гордієнко

Члени комітету - Вікторія Страхова, Сергій Коновець, Дімітрі Шишло (призначений членом Комітету на підставі рішення Наглядової ради від 16 січня 2020 року (протокол засідання Наглядової ради № 2)), а також до складу Комітету входили Ласло Урбан (членство в Комітеті якого припинено за його заявою на підставі рішення Наглядової ради від 16 січня 2020 року (протокол засідання Наглядової ради № 2)) і Дмитро Каплюк (членство в Комітеті якого припинено у зв'язку із припиненням його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2020 р. № 387-р).

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 46 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- проведення конкурсних відборів кандидатів/призначення на посади Голови і членів Правління Банку;
- проведення конкурсних відборів кандидатів/призначення на посади керівників підрозділів управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту Банку;
- надання пропозицій Наглядовій раді про припинення повноважень деяких членів попереднього складу Правління Банку;
- ініціювання внесення змін в організаційну структуру Банку щодо створення постійно діючого підрозділу з управління ризиками з підпорядкуванням Наглядовій раді Банку та створення департаменту по роботі з непрацюючими активами Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо вжиття належних заходів з мінімізації операційних та інших ризиків, пов'язаних з обмеженням виплати винагороди керівникам Банку відповідно до Розпорядження КМУ № 478-р «Деякі питання виплати заробітної плати та винагороди керівникам акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України» та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»;
- забезпечення проведення щорічної оцінки ефективності Наглядової ради та її комітетів, включаючи розробку та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження документів щодо проведення оцінки ефективності діяльності та рівня корпоративного управління Наглядової ради Банку, та її колективної придатності;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження документів щодо проведення оцінки ефективності діяльності Правління та підрозділів контролю, колективної придатності Правління Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про винагороду членів Правління Банку/винесення на розгляд і затвердження вищого органу Банку Положення про винагороду членів Наглядової ради Банку;
- забезпечення розробки та затвердження Наглядовою радою матриці профілю Наглядової ради та Правління Банку.

Комітет з питань операційної діяльності та діджиталізації

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у здійсненні моніторингу ефективності бізнес-процесів, операцій, інформаційних технологій та інформаційної безпеки Банку з метою реалізації стратегії Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Дімітрі Шишло

Члени комітету - Сергій Коновець, Домінік Меню, Юрій Буца, Вікторія Страхова, Дмитро Каплюк (членство в Комітеті якого припинено у зв'язку із припиненням його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2020 р. № 387-р).

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 13 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- моніторинг наявності в Банку ресурсів постійно аналізувати, пропонувати та запроваджувати організаційні та технічні рішення з метою покращення ефективності внутрішніх бізнес процесів та зменшення їх операційного ризику;
- моніторинг ефективності запровадження Банком організаційних та технічних рішень з метою покращити ефективність та зменшити операційний ризик внутрішніх бізнес процесів, зокрема, надання рекомендацій щодо завершення міграції з системи Grant на централізовану автоматизовану банківську систему Б2;
- аналіз структури Банку та регіональної мережі (відокремлених підрозділів) Банку та внесення Наглядовій раді пропозицій, щодо її оптимізації;
- робота у співпраці з Правлінням Банку над розробкою нової організаційної структури Банку та її імплементацією;
- робота над стратегією інформаційної безпеки та інформаційних технологій;
- розгляд питання про виникнення операційних та інших ризиків у зв'язку із обмеженням виплати винагороди керівникам Банку та надання рекомендацій Наглядовій раді щодо вжиття належних заходів для мінімізації цих ризиків.

Комітет з питань управління та комплаєнсу

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень по забезпеченню ефективної організації корпоративного управління в Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Юрій Буца

Члени комітету - Оляна Гордієнко, Домінік Меню, Ласло Урбан та Вікторія Страхова.

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 10 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- розробка та винесення на розгляд та затвердження Наглядової ради Принципів (кодексу) корпоративного управління Банку, Кодексу поведінки (етики) Банку, а також Положення про комісію з етики Банку;
- моніторинг дотримання Банком принципів корпоративного управління та функціонування системи корпоративного управління Банку;
- забезпечення щорічного перегляду положень (політик) Банку щодо органів корпоративного управління;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо організації правового забезпечення її діяльності;
- моніторинг тенденцій, ініціатив або пропозицій щодо змін у правовій сфері, найкращої практики з корпоративного управління з метою визначення ступеню впливу цих ініціатив на Банк.

Комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо створення та забезпечення функціонування в Банку ефективного процесу управління проблемними активами.

Склад комітету

Голова комітету - Ласло Урбан

Члени комітету - Оляна Гордієнко, Вікторія Страхова, Домінік Менно, Дмитро Каплюк (членство в Комітеті якого припинено у зв'язку із припиненням його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2020 р. № 387-р).

Кількість проведених засідань - за 2020 рік комітет провів 13 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- участь у розробці стратегії управління проблемними активами Банку та оперативного плану, а також інших документів з питань управління проблемними активами;
- моніторинг результатів реалізації стратегії управління проблемними активами Банку та оперативного плану;
- забезпечення підготовки та подання Наглядовій раді Банку проектів рішень щодо визначення інструментів врегулювання заборгованості за непрацюючими активами та умов (параметрів) такого врегулювання;
- подання на розгляд Наглядової ради Банку пропозицій щодо врегулювання заборгованості боржників/контрагентів Банку, яке згідно законодавства вимагає рішення Наглядової ради Банку;
- моніторинг тенденцій, ініціатив або пропозицій щодо змін у правовій сфері щодо управління проблемними активами, з метою визначення ступеню впливу цих ініціатив на Банк та періодичного надання оновленої інформації Наглядовій раді Банку.

8. Інформація щодо складу виконавчого органу Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені ним комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Голова та інші члени правління повинні відповідати вимогам Закону про банки та нормативно-правових актів Національного банку щодо професійної придатності та ділової репутації.

Правління здійснює керівництво поточною діяльністю Банку, формуванням фондів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з Статутом та положенням про Правління Банку.

Правління діє від імені Банку відповідно до компетенції, передбаченої законодавством та Статутом, на підставі положення, що затверджується Наглядовою радою. Правління підзвітне і підконтрольне Наглядовій раді. Правління очолює голова Правління, який керує роботою та має право представляти Банк без доручення.

Під час виконання своїх обов'язків члени Правління зобов'язані діяти в інтересах та на користь Банку, клієнтів Банку, дотримуватися вимог законодавства, положень Статуту та інших документів Банку і зобов'язані ставити інтереси Банку вище власних.

Персональний склад Правління Банку станом на кінець 2020 року був наступним:

- Мецгер Євген Володимирович, Голова Правління;
- Каплюк Дмитро Євгенійович, член Правління з управління ризиками Банку, директор Департаменту з ризик - менеджменту;
- Ігнатенко Олександр Степанович, член Правління;
- Єрмаков Сергій Олександрович, член Правління;
- Щур Олександр Володимирович, член Правління;
- Муравіцький Олександр Олександрович, член Правління;
- Монастирська Світлана Миколаївна, член Правління - заступник Голови Правління.

Протягом 2020 року в персональному складі Правління Банку відбулися наступні зміни:

- звільнено Голову Правління Банку Гриценка Олександра Вікторовича (рішення Наглядової ради від 06.02.2020 № 4);
- звільнено члена Правління – Заступника Голови Правління Миськіва Сергія Миколайовича (рішення Наглядової ради від 02.03.2020 № 9);
- звільнено Заступника Голови Правління, члена Правління Котова Володимира Михайловича (рішення Наглядової ради від 02.03.2020 № 9);
- звільнено члена Правління Соколова Олександра Володимировича (рішення Наглядової ради від 02.03.2020 № 9);
- звільнено члена Правління Руду Вікторію Олександрівну (рішення Наглядової ради від 26.03.2020 № 15);
- звільнено члена Правління Алексєєву Ольгу Миколаївну (рішення Наглядової ради від 26.03.2020 № 15);
- звільнено заступника Голови Правління, члена Правління Белінського Олега Віталійовича (рішення Наглядової ради від 07.05.2020 № 21);
- звільнено члена Правління Поліщука Вадима Валерійовича (рішення Наглядової ради від 07.12.2020 № 45);

- призначено Мещера Євгена Володимировича на посаду Голови Правління Банку (рішення Наглядової ради від 06.02.2020 № 4);
- призначено Поліщука Вадима Валерійовича на посаду члена Правління Банку (рішення Наглядової ради від 02.03.2020 № 9);
- призначено Ігнатенка Олександра Степановича на посаду члена Правління Банку (рішення Наглядової ради від 26.03.2020 № 15);
- призначено Єрмакова Сергія Олександровича на посаду члена Правління Банку (рішення Наглядової ради від 26.03.2020 № 15);
- призначено Каплюка Дмитра Євгенійовича на посаду члена Правління з управління ризиками Банку (рішення Наглядової ради від 26.03.2020 № 15);
- призначено Муравіцького Олександра Олександровича на посаду члена Правління Банку (рішення Наглядової ради від 16.04.2020 № 17).

У 2020 році Правління Банку провело 102 засідання, з них 11 - у робочому порядку, на яких було розглянуто 606 питань. При прийнятті рішень Правління керувалося Статутом, положенням про Правління та іншими нормативними та розпорядчими документами Банку.

Відповідно до вимог положення про Правління засідання Правління проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на місяць. За необхідності за рішенням Голови Правління проводяться позачергові засідання.

Засідання Правління може проводитися з використанням засобів електронного зв'язку (відео - та голосових конференцій тощо) за умови, що кожен член Правління, який бере участь у такій конференції, може бачити і чути (або принаймні чути) та спілкуватися з усіма іншими учасниками засідання Правління. Така форма проведення засідання допускається, якщо жоден із членів Правління не висловив заперечення проти її застосування до відповідного засідання Правління.

Правління має право приймати рішення, якщо на його засіданні присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу Правління.

Рішення Правління приймаються простою більшістю голосів його членів, які беруть участь у його засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні Правління. Засідання Правління Банку проводились під головуванням Голови Правління. У разі його відсутності засідання проводив член Правління, який виконував обов'язки Голови Правління.

Керівник підрозділу з управління ризиками (CRO) та керівник підрозділу контролю за дотриманням норм (компласнс) (CCO) були присутніми на засіданнях Правління та мали право накладати заборону (вето) на рішення Правління у випадках, встановлених чинним законодавством України та нормативними документами Банку. Випадків накладення заборони (вето) не було зафіксовано.

На засіданнях Правління обговорювались питання поточного управління діяльністю Банку, а саме:

- звітність про результати діяльності Банку;
- звітність про результати діяльності регіональної мережі;
- здійснення операцій з клієнтами роздрібного бізнесу та корпоративного бізнесу, в тому числі: затвердження рішень Кредитного комітету та Комітету з управління проблемними активами;
- співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями;
- підготовка та винесення питань на розгляд Наглядової ради, у тому числі: розгляд річної фінансової звітності/консолідованої річної фінансової звітності разом із висновками зовнішнього аудиту, бізнес-плану розвитку Банку;
- схвалення або затвердження нормативних документів в межах компетенції;
- надання згоди на призначення, звільнення, переведення керівних працівників структурних підрозділів Головного банку, філій;
- звітність з ризик-менеджменту, у тому числі: схвалення граничних розмірів ключових показників ризику, питання щодо результатів стрес-тестування чутливості до ризиків, розгляду управлінської звітності за кредитними ризиками, складеної за результатами кварталу;
- затвердження переліку пов'язаних з банком осіб;
- прийняття рішень про надання благодійної допомоги, тощо.

Відповідно до Статуту Правлінням Банку створено та протягом 2020 року працювали 9 комітетів, зокрема:

- Кредитний комітет;
- Комітет роздрібного бізнесу;
- Комітет з управління активами і пасивами;
- Тарифний комітет;
- Комітет з питань інформаційної безпеки;
- Комітет з управління проблемними активами;
- Комітет з інформаційних технологій;
- Комітет з управління операційним і комплаєнс - ризиками;
- Тендерний комітет.

Кредитний комітет

постійно діючий колегіальний орган, який визначає можливість та умови проведення активних банківських операцій із суб'єктами господарської діяльності, активних операцій на міжбанківському ринку, активних операцій з цінними паперами в межах повноважень, делегованих йому Правлінням Банку, та встановлених ключових показників ризику, затверджує класифікацію активних операцій Банку та дебіторської заборгованості, пропозиції щодо формування резервів на покриття можливих збитків від їх знецінення, відповідає за реалізацію Кредитної політики Банку.

Склад Кредитного комітету станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Ігнатенко О.С.
Заступник Голови Комітету	Існюк О.С.
Член Комітету	Каплюк Д.Є.
Член Комітету	Ніколаєв В.А.
Член Комітету	Лазовський О.В.
Член Комітету	Риченко В.С.
Постійно запрошений	Бакуменко Д.Ю, директор Департаменту з комплаєнс - контролю (ССО)

У 2020 році було проведено 149 засідань Кредитного комітету, на яких було розглянуто 874 питання та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- кредитування позичальників/внесення змін щодо кредитування позичальників/продовження строку дії рішень Кредитного комітету щодо кредитування позичальників;
- встановлення лімітів на проведення активних операцій з банками-контрагентами;
- затвердження суми резервів за МСФЗ9 та розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями на звітну дату;
- кредитування пов'язаних з Банком осіб;
- затвердження планів фінансової реструктуризації, тощо.

Комітет роздрібного бізнесу

постійно діючий колегіальний орган, який визначає можливість та умови проведення кредитних операцій з індивідуальними позичальниками/позичальниками сегменту малого бізнесу на умовах стандартних кредитних продуктів, визначених в Порядку кредитування суб'єктів господарської діяльності сегменту малого бізнесу, та суб'єктами господарської діяльності для реалізації Програми сприяння кредитуванню малого та середнього бізнесу, відповідає за реалізацію політики Банку щодо кредитування індивідуальних позичальників/позичальників СМБ, визначає можливість та умови проведення розрахункових та ресурсних операцій роздрібного бізнесу, а також здійснює оцінку якості кредитного портфеля з індивідуальними позичальниками/позичальниками СМБ, та інші функції, визначені Положенням про Комітет роздрібного бізнесу.

Склад Комітету роздрібного бізнесу станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Медко М.Б.
Заступник Голови Комітету	Пускай С.С.
Член Комітету	Близнюк А.С.
Член Комітету	Гриненко І.В.
Член Комітету	Агре Н.А.
Член Комітету	Ніколаєв В.А.
Член Комітету	Скринський С.В.

У 2020 році було проведено 86 засідань Комітету роздрібного бізнесу, на яких було розглянуто 477 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- кредитування позичальників/внесення змін щодо кредитування; позичальників/продовження строку дії рішень КРБ щодо кредитування позичальників;
- відкриття кредитної лінії в рамках карткового кредитного продукту «Бонус»;
- затвердження/зміни умов кредитування/паспортів кредитних продуктів/процедур/договорів;
- дострокового розірвання кредитних договорів із позичальниками;
- зміни обмежень для здійснення платежів засобами систем Enter EXIM, тощо.

Комітет з управління активами і пасивами

постійно діючий колегіальний орган Банку, який, у визначеному Положенням про Комітет з управління активами та пасивами порядку, забезпечує управління структурою активів і пасивів, дотримання показників ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків, у т.ч. встановлених НБУ економічних нормативів щодо ризику ліквідності, капіталу, та лімітів відкритих валютних позицій, а також відповідних фінансових кovenantів за зовнішньоекономічними договорами

Склад Комітету з управління активами та пасивами станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова комітету	Єрмаков С.О.
член комітету	Мецгер Є.В.
Член комітету	Ігнатенко О.С.
член комітету	Каплюк Д.Є.
член комітету	Щур О.В.
член комітету	Медко М.Б.
член комітету	Болдирєв А.В.
член комітету	Сокирко С.С.

У 2020 році було проведено 68 засідань Комітету з управління активами та пасивами, на яких було розглянуто 288 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- перегляду процентних ставок за вкладами (депозитами) клієнтів;
- затвердження індивідуальних умов залучення коштів клієнтів;
- перегляду рекомендованих процентних ставок за кредитами;
- встановлення трансферних ставок;
- участі в аукціоні з розміщення облігацій внутрішньої державної позики;
- використання валютної позиції для погашення кредитної заборгованості;
- джерел фондування позики;
- встановлення лімітів процентного ризику банківської книги та попереджувальних меж до них;
- інформаційних докладів щодо огляду фінансових ринків, щодо динаміки % ставок та позиції ліквідності, щодо нормативів капіталу, оцінки ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків; щодо результатів стрес-тестування кредитного ризику, ризику ліквідності;
- розгляду нормативних документів, що стосуються ціноутворення, тощо.

Тарифний комітет

постійно діючий колегіальний орган, який створено для вирішення питань управління тарифами комісійної винагороди на банківські послуги та для аналізу співвідношення собівартості послуг та ринкової конкурентоспроможності тарифів Банку

Склад Тарифного комітету станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Медко М.Б.
заступник Голови Комітету	Єрїєва С.П.
член Комітету	Грецька В.О.
член Комітету	Існюк О.С.
член Комітету	Погосян В.В.
член Комітету	Тищенко О.Б.
член Комітету	Примаченко О.І.
член Комітету	Пускай С.С.

У 2020 році було проведено 59 засідань Тарифного комітету, на яких було розглянуто 530 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- встановлення індивідуальних тарифів для клієнтів;
- затвердження тарифів комісійної винагороди на банківські послуги / внесення змін до діючих базових тарифів;
- надання повноважень відповідальним підрозділам на встановлення індивідуальних тарифів клієнтам, тощо.

Комітет з питань інформаційної безпеки

постійно діючий колегіальний орган Банку, який забезпечує процес розроблення, впровадження, функціонування, моніторингу, перегляду, підтримування та вдосконалення системи управління інформаційною безпекою в Банку шляхом прийняття відповідних рішень

Склад Комітету з питань інформаційної безпеки станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Муравіцький О.О.
заступник Голови Комітету	Коношук В.О. (припинено виконання повноважень з 28.08.2020 р.)
член Комітету	Бакай А.В. (припинено виконання повноважень з 29.07.2020 р.)
член Комітету	Холодовський М.І.
член Комітету	Лозова О.В. (припинено виконання повноважень з 24.09.2020 р.)
член Комітету	Мисник А.О.
член Комітету	Харченко А.Б.
член Комітету	Набок О.М.

У 2020 році було проведено 1 засідання Комітету з питань інформаційної безпеки, на якому було розглянуто 1 питання та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- ▶ затвердження Плану впровадження та підтримки Системи управління інформаційною безпекою Банку на 2020 рік, тощо.

Комітет з управління проблемними активами

постійно діючий колегіальний орган, який визначає: умови здійснення заходів, спрямованих на погашення заборгованості за кредитними операціями, яка визнана проблемною згідно з рішеннями уповноважених колегіальних органів Банку за винятком операцій з платіжними картками; можливість та умови здійснення заходів з управління майном Банку, що не використовується в процесі здійснення банківських операцій та не забезпечує технологічного здійснення банківських функцій

Склад Комітету з управління проблемними активами станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Каплюк Д.Є.
Заступник Голови Комітету	Шоп А.Ф.
Член Комітету	Калініченко О.В.
Член Комітету	Бакуменко Д.Ю.
Член Комітету	Коваленко Т.М.
Член Комітету	Лазовський О.В.
Член Комітету	Осіпов О.А.
Член Комітету	Дольський Д.В.
Член Комітету	Єрїсва С.П.

У 2020 році було проведено 37 засідань Комітету з управління проблемними активами, на яких було розглянуто 100 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- затвердження/вжиття плану заходів з погашення проблемної заборгованості;
- відступлення права вимоги за кредитними договорами;
- погодження умов продажу майна;
- доцільності оскарження постанов;
- доцільності набуття Банком права власності (прийняття на баланс) на майно, оформлене у забезпечення;
- внесення змін до договорів оренди нерухомого майна банку;
- списання за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки знецінених фінансових активів за кредитними операціями;
- відмови залишити за Банком нереалізоване на торгах майно;
- недоцільності приєднання Банку до процедури фінансової реструктуризації грошових зобов'язань боржників;
- забезпечення цілодобової охорони нерухомого майна Банку, тощо.

Комітет з інформаційних технологій

постійно діючий колегіальний орган, який визначає загальні засади розвитку інформаційних технологій у Банку, визначає загальні засади розвитку інформаційних технологій у Банку, забезпечує визначення пріоритету та

розподіл завдань, проектів, ресурсів тощо з розробки, впровадження, функціонування інформаційних технологій/систем Банку шляхом прийняття відповідних рішень

Склад Комітету з інформаційних технологій станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Муравіцький О.О.
заступник Голови Комітету	Єрмаков С.О.
член Комітету	Ігнатенко О.С.
член Комітету	Щур О.В.
член Комітету	Бакуменко Д.Ю.
член Комітету	Медко М.Б.
член Комітету	Жуков Є.В.

У 2020 році було проведено 7 засідань Комітету з інформаційних технологій, на якому було розглянуто 10 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- затвердження Регламенту Комітету з інформаційних технологій Банку;
- огляду поточних ресурсів ІТ на впровадження нових проектів. Правил розподілу ресурсів за компетенціями;
- доручень Голови Комітету з інформаційних технологій;
- затвердження проектів: Фінансовий моніторинг. Програмне забезпечення ISSPA: Можливість обробки масштабних масивів даних з використанням багаторівневих нетипових конфігураційних сценаріїв при здійсненні аналізу діяльності клієнтів з урахуванням ризик-орієнтованого підходу;
- узгодження витрат на доопрацювання програмного забезпечення iFobs в частині SWIFT-платежів;
- впровадження системи для підтвердження, моніторингу та зберігання міжбанківських угод та перемовин, здійснених у торгових платформах, а також імпорту їх в системи обліку;
- впровадження системи автоматизації збору та обліку декларацій по зовнішній діяльності працівників Банку;
- ініціації проекту: ІТ платформа для обслуговування ринку електроенергії;
- впровадження системи дистанційного навчання та оцінки персоналу шляхом використання спеціалізованого програмного забезпечення;
- впровадження проекту «Автоматизація діяльності кредитного адміністрування шляхом використання в роботі модуля «Чисті кредитові обороти», тощо.

Комітет з управління операційним і комплаєнс - ризиками

постійно діючий колегіальний орган Банку, який забезпечує виконання функцій та повноважень щодо управління операційним та комплаєнс - ризиками, визначених положенням про Комітет

Склад Комітету з управління операційним та комплаєнс - ризиками станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Каплюк Д.Є.
заступник Голови Комітету	Бакуменко Д.Ю.
член Комітету	Муравіцький О.О.
член Комітету	Тельбізов І.Г.
член Комітету	Маркульчак Б.М.
член Комітету	Лазовський О.В.
член Комітету	Олешко І.І.

У 2020 році було проведено 6 засідань Комітету з управління операційним та комплаєнс - ризиками, на яких було розглянуто 14 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- стану управління подіями операційного ризику;
- звітів щодо управління ключовими індикаторами операційного ризику;
- результатів стрес-тестування операційного ризику;
- огляду статусів виконання рішень Комітету з управління операційними та комплаєнс ризиками/доручення, тощо.

Тендерний комітет

постійно діючий колегіальний орган, метою створення Комітету є організація та проведення процедур закупівель для здійснення вибору найбільш привабливих пропозицій щодо придбання товарів/виконання робіт/надання послуг, необхідних для забезпечення господарської діяльності Банку

Склад Тендерного комітету станом на 31 грудня 2020 року

Посада	ПІБ
Голова Тендерного комітету	Єрмаков С.О.
Заступник Голови Тендерного комітету	Кисельова Н.В.
Член Тендерного комітету	Муравіцький О.О.
Член Тендерного комітету	Бакуменко Д.Ю.
Член Тендерного комітету	Козак О.М.
Член Тендерного комітету	Хонон А.С.
Член Тендерного комітету	Кирильцев Р. В.

У 2020 році було проведено 63 засідання Тендерного комітету, на яких було розглянуто 145 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- розгляду та прийняття рішень що стосуються проведення процедур закупівель Банку, тощо.

9. Інформація щодо фактів порушення членами Наглядової ради та виконавчого органу Банку внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку

Фактів порушення членами Наглядової ради та Правління Банку внутрішніх правил, що призвело б до заподіяння шкоди або споживачам фінансових послуг, протягом 2020 року не було.

10. Інформація щодо заходів впливу, застосовані протягом року органами державної влади до Банку, в тому числі до членів її Наглядової ради та виконавчого органу.

За рішенням органів державної влади на Банк протягом року накладено штрафних санкцій у сумі 611 тис. грн.

До членів Наглядової ради та Правління Банку заходи впливу не застосовувались. Разом з тим, протягом 2020 року, повноваження окремих членів Наглядової ради та Правління Банку були припинені за рішенням Вищого органу та Наглядової ради Банку.

11. Інформація щодо розміру винагороди за рік членів Наглядової ради та виконавчого органу Банку.

Винагорода за 2020 рік членів Наглядової ради¹³ та Правління АТ «Укресімбанк» в цілому склала 77 069 тис. грн.

12. Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність Банку протягом року.

Протягом 2020 року на діяльність АТ «Укресімбанк» впливали такі значні фактори ризику:

Фактори кредитного ризику

Протягом 2020 року новим керівництвом Банку, у т.ч. головним ризик-менеджером (CRO), було детально проаналізовано весь кредитний портфель Банку, проведено його перекласифікацію, та, відповідно, скориговані оцінки можливості обслуговування боржниками Банку боргу за активними операціями.

Вищезазначене стало підставою для проведення робіт з докапіталізації Банку, включаючи виконання розрахунків потреби у капіталі, їх узгодження з Національним банком України та проведення обговорень із Національним банком України та Міністерством фінансів України. За результатами проведення таких робіт у вересні 2020 року здійснено докапіталізацію на суму 6,84 млрд. грн. за рахунок ОБДП терміном на 15 років під 9,2% річних.

COVID-19

Поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 у світових масштабах (пандемія), та дія на території України викликаних пандемією обмежувальних карантинних заходів, мали значний вплив на економіку (включаючи бізнес-діяльність суб'єктів господарювання та їх можливість обслуговувати заборгованість за активними операціями) та фінансову систему України. В якості реагування на запобігання поширенню COVID-19 були запроваджені заходи для запобігання загрози здоров'ю, життю

¹³ винагорода членів наглядової ради АТ «Укресімбанк» за 2020 рік складається з розміру винагороди, суми компенсаційних виплат членам наглядової ради та здійсненої АТ «Укресімбанк» від свого імені та за власний рахунок закупівлі послуг, необхідної для виконання членами наглядової ради своїх обов'язків

працівників і клієнтів, забезпечення якісної і безперервної роботи Банку в період пандемії та відповідних обмежувальних карантинних заходів, а також заходи з пом'якшення впливу COVID-19 на діяльність Банку, включаючи оперативний розгляд звернень клієнтів Банку щодо зміни умов кредитування, викликаних погіршенням фінансового стану/зниження платоспроможності через COVID-19.

Інші фактори ризику

Крім того, на Банк мали вплив такі ж фактори ризику, що впливали на діяльність інших банківських установ та банківської системи України в цілому.

13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Система управління ризиками (СУР) Банку має ключове значення для забезпечення фінансової стійкості, стабільної діяльності та сприяння досягненню стратегічних бізнес-цілей розвитку Банку в умовах динамічного сьогодення, передбачає ідентифікацію, оцінку, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування щодо ризиків Банку, а також безперервний аналіз ризиків Банку з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними витрат.

Система управління ризиками Банку є комплексною. Банк, включаючи органи його управління, на постійній основі забезпечує проведення заходів для сталого розвитку культури управління ризиками та ефективності її функціонування.

СУР охоплює всі суттєві види ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, а саме:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- процентний ризик банківської книги;
- ринковий ризик;
- операційний ризик;
- комплаєнс - ризик.

Створена у Банку система управління ризиками включає всі компоненти, передбачені вимогами законодавства, а саме:

- організаційну структуру;
- культуру управління ризиками та кодекс поведінки (етики) Банку;
- внутрішні нормативні документи Банку з питань управління ризиками;
- інструменти для ефективного управління ризиками в Банку;
- інформаційні системи, які забезпечують наявність механізмів управління ризиками та звітування.

Система управління ризиками Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку;

друга лінія – на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс);

третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту.

Суб'єктами СУР Банку є: Наглядова рада; Комітет Наглядової ради з питань ризиків; Правління; Кредитний комітет; Комітет з управління активами та пасивами; Комітет з управління операційним та комплаєнс - ризиками; інші колегіальні органи Банку; Департамент внутрішнього аудиту; Головний ризик - менеджер (CRO) та Департамент з ризик-менеджменту; Головний комплаєнс - менеджер (CCO) та Департамент з комплаєнс - контролю; Бізнес - підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

Протягом 2020 року у Банку призначено головного ризик - менеджера (CRO) та проведено структурну трансформацію підрозділу з управління ризиками. Наразі Департамент з ризик - менеджменту підпорядковується Наглядовій раді (через головного ризик - менеджера CRO) та звітує перед нею. Департамент з ризик менеджменту укомплектовано працівниками належної кваліфікації, які забезпечують виконання покладених на них посадових обов'язків та доручених їм завдань з управління ризиками в рамках вирішення Департаментом з ризик - менеджменту як пріоритетних завдань, так і виконання поточних робіт в рамках звичайної діяльності Банку.

Протягом 2020 року у Банку призначено головного комплаєнс - менеджера (CCO) та створено єдиний самостійний структурний підрозділ з комплаєнс - контролю. Департамент з комплаєнс - контролю забезпечує управління та контроль комплаєнс - ризику, підпорядковується Наглядовій раді (через головного комплаєнс - менеджера CCO) та звітує перед нею.

Управління ризиками здійснюється на всіх організаційних рівнях Банку, в тому числі шляхом залучення кожного працівника Банку в процес управління ризиками та недопущення працівником дій, які можуть привести/приведуть до порушення встановлених в Банку показників ризик-апетиту та лімітів ризиків.

СУР включає широкий спектр *нормативних документів з управління ризиками*, що охоплюють як визначення загальних вимог (включаючи організаційну структуру, стратегічні цілі управління ризиками, рівень ризик-апетиту тощо), так і деталізацію методологічних підходів та процедур щодо управління ризиками (впроваджуються в Банку в розрізі видів ризиків).

У 2020 році в Банку були розроблені та затверджені Наглядовою радою такі основоположні документи з питань управління ризиками як План відновлення діяльності, Декларація схильності до ризиків, План забезпечення безперервності діяльності, Процедура виявлення впливу негативних факторів на бізнес-процеси. Окрім того, протягом року були переглянуті та актуалізовані методики щодо управління ризиками в частині кредитного ризику, розроблені та впроваджені процедури раннього реагування (EWS) (забезпечення постійного моніторингу факторів кредитного ризику, опрацювання питань подальшої роботи із боржниками, за якими було виявлено фактори кредитного ризику, та контролю за виконанням відповідних планів дій) та періодичного credit review.

Для управління ризиками Банк здійснює ідентифікацію, оцінку, безперервний та якісний аналіз ризиків, визначення і встановлення прийнятності рівня ризику, прогнозування ризиків, оцінку величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків, моніторинг та контроль ризиків, в т.ч. з урахуванням їх рівня прийнятності за кожним видом ризику, реалізацію заходів щодо пом'якшення/ зниження рівня суттєвих ризиків та звітування щодо ризиків, зокрема, інформування Наглядової ради, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Правління Банку та інших колегіальних органів Банку (негайно, щомісячно, щоквартально). Управління ризиками здійснюється на постійній основі із циклічним повтором основних стадій процесу (ідентифікація, оцінка, моніторинг, контроль, пом'якшення, звітування), у т.ч. з метою врахування динамічної зміни рівня ризиків.

Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, та їх ефективності. У разі порушення лімітів/показників ризику та значного підвищення ризику (максимальному наближенні фактичних показників ризику до встановлених лімітів) інформація про це доводиться підрозділами з управління ризиками до уповноважених колегіальних органів Банку, включаючи Правління та Наглядову раду.

З метою надання прогнозуючої оцінки ризиків, визначення спроможності протистояти ризикам, на які наражається Банк в процесі своєї діяльності або які можуть виникнути у майбутньому, а також визначення спроможності Банку протистояти кризовим явищам на фінансовому ринку, у Банку проводиться стрес-тестування з періодичністю згідно з вимогами законодавства.

В рамках стрес-тестування Банк здійснює кількісну оцінку ризиків: кредитного ризику, ринкового ризику, процентного ризику банківської книги, ризику ліквідності та операційного ризику з визначенням їх впливу на капітал для спроможності Банку протистояти негативним явищам на фінансовому ринку. Результати стрес-тестування доводяться до відома КУАП, Правління Банку, Комітету з питань ризиків Наглядової ради та Наглядової ради Банку.

Управління ризиками в Банку передбачає ефективну взаємодію на всіх організаційних рівнях Банку (від Наглядової ради до кожного працівника Банку), включаючи належний обмін інформацією та виражене прийняття рішень з належним урахуванням достатності, достовірності та актуальності усієї наявної інформації з питання, що розглядається, а також її об'єктивної оцінки при прийнятті ризиків.

14. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього контролю, та її ключові характеристики.

У Банку запроваджено ефективну та дієву систему внутрішнього контролю (СВК).

Система внутрішнього контролю Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами банку. Зазначений розподіл базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту. У Банку забезпечено не тільки попередній та поточний контроль, а й впроваджено заходи з незалежного моніторингу СВК підрозділами другої лінії захисту (Департаментом з ризик менеджменту, Департаментом з комплаєнс - контролю) та оцінки ефективності, комплексності та адекватності СВК підрозділом третьої лінії захисту (Департаментом внутрішнього аудиту).

СВК є інтегрованою з усіма банківськими процесами, системою управління ризиками та корпоративним управлінням на всіх рівнях. Забезпечено внутрішній контроль абсолютно на всіх напрямках, у тому числі у процесах ухвалення рішень та виконання стратегій, бізнес-планів та цілей Банку. При цьому запроваджено

навчання працівників, яке, в свою чергу, допомагає розвивати культуру внутрішнього контролю в Банку та оцінювати якість СВК.

Затверджено внутрішньобанківський документ з організації та функціонування СВК - Політику СВК, який спрямований на забезпечення інтеграції процедур внутрішнього контролю в усі процеси та корпоративне управління Банку, для досягнення операційних, інформаційних, компласнс - цілей діяльності Банку. Крім того, нормативними документами Банку встановлюються правила здійснення банківських операцій, невід'ємною частиною цих документів є контрольні процедури за всіма без виключення етапами бізнес-процесів із зазначенням періодичності та строків виконання заходів з контролю, відповідальних осіб за дотриманням контрольних процедур в залежності від виду операцій та кількості підрозділів - учасників процесу.

За результатами проведеної Департаментом внутрішнього аудиту наприкінці 2020 року оцінки комплексності, адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю Банку, надано незначну кількість рекомендацій з питань покращення методів та засобів внутрішнього контролю. Істотні недоліки СВК, що негативно впливали б на фінансові показники у діяльності Банку, зафіксовані висновками не були.

15. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту.

Виконання функцій внутрішнього аудиту в Банку покладено на Департамент внутрішнього аудиту. Головною метою функціонування Департаменту внутрішнього аудиту (далі – Департамент) є зростання вартості Банку та Групи, що досягається шляхом проведення об'єктивних внутрішніх аудиторських перевірок та консультативних завдань належної якості на основі ризик-орієнтованого підходу, надання доречних рекомендацій.

Департамент підпорядковується та є підзвітним Наглядовій раді банку, а також звітує Комітету з питань аудиту щодо своєї діяльності. Комітет з питань аудиту та Наглядова рада Банку забезпечують ефективне функціонування Департаменту.

Робота Департаменту здійснювалась відповідно до затвердженого Плану на 2020 рік та за окремими дорученнями Наглядової ради Банку.

Протягом 2020 року було проведено 17 планових, 2 позапланових аудити та надано 2 консалтингові послуги. Опрацьовано 30 нормативних документів: розроблено 28 документів та шаблонів, що стосуються практики внутрішнього аудиту та оновлено 2 нормативні документи. У 2020 року Департамент внутрішнього аудиту здійснював свою діяльність без суттєвих обмежень.

Про свою роботу Департамент внутрішнього аудиту щоквартально звітує Комітету з питань аудиту та Наглядовій Раді Банку, та раз на півріччя – Національному банку України.

16. Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2020 року не відчужував активи в обсязі, що перевищує встановлений розмір у Статуті.

17. Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2020 року не здійснював купівлю-продаж активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

18. Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року. Така інформація не є комерційною таємницею.

Банк приділяє достатню увагу виявленню пов'язаних з Банком осіб, формуванню та актуалізації їх переліку з метою контролю ризиків за операціями з пов'язаними за Банком особами.

Банк щомісячно подає НБУ інформацію про пов'язаних із Банком осіб у порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ.

Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», висвітлена у Примітці 30 «Операції з пов'язаними сторонами» річної фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.

19. Інформація про діяльність зовнішнього аудитора протягом 2020 року.

Зовнішнім аудитором фінансової звітності Банку за 2020 рік визначена аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Загальна інформація щодо зовнішнього аудитора, призначеного протягом 2020 року (в тому числі, загальний стаж аудиторської діяльності, кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги Банку, перелік інших аудиторських послуг, що надавалися Банку протягом 2020 року)

Загальний стаж аудиторської діяльності ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» становить більше 25 років. Протягом п'яти останніх років ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» надає аудиторські послуги Банку. Банку не надавалися протягом 2020 року інші аудиторські послуги.

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій не мали місце.

Інформація про ротацію аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років

Протягом останніх п'яти років - аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Інформацію щодо використаних рекомендацій органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку

Протягом 2020 року Аудиторська палата України не застосовувала стягнення до зовнішнього аудитора Банку. Органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг не були виявлені факти подання недостовірної звітності Банку, що підтверджена аудиторським висновком.

Висновки комітету Наглядової ради з питань аудиту щодо незалежності проведеного зовнішнього аудиту та незалежності зовнішнього аудитора

Відповідальність за оцінку ефективності та незалежності зовнішнього аудитора Банку у 2020 році була покладена на Комітет з питань аудиту Наглядової ради, яку він здійснював на засіданнях Комітету (у тому числі за участю членів Правління Банку, на яких обговорювалися основні питання, які виникли у результаті зовнішнього аудиту Банку) та під час зустрічей з членами команди зовнішнього аудитора Банку та відповідними особами/структурних підрозділів Банку, що безпосередньо брали участь у проведенні зовнішнього аудиту фінансової звітності Банку за 2020 рік.

При оцінюванні ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку за 2020 рік Комітет з питань аудиту розглядав зовнішній аудит як процес в цілому та не ставив за мету оцінити ефективність конкретних осіб, які надають послуги зовнішнього аудиту. Оцінка ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку враховувала власне судження кожного члена Комітету щодо ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку із урахуванням коментарів осіб/структурних підрозділів Банку, що безпосередньо брали участь у проведенні зовнішнього аудиту фінансової звітності Банку за 2020 рік.

Комітет з питань аудиту оцінював ефективність зовнішнього аудитора Банку за наступними компонентами:

- 1) якістю послуг;
- 2) забезпеченістю засобами та ресурсами для виконання аудиторського завдання;
- 3) комунікацією та взаємодією під час виконання завдання;
- 4) незалежністю, об'єктивністю та професійним скептицизмом.

Зокрема, Комітетом з питань аудиту було оцінено, наскільки зовнішній аудитор Банку дотримувався узгоджених термінів виконання аудиту, був доброзичливим та комунікабельним, своєчасно виявляв проблеми в діяльності Банку та визначав можливості і ризики, забезпечував оптимальне співвідношення ціни та якості зовнішнього аудиту. Також Комітет з питань аудиту враховував, чи члени команди зовнішнього аудитора Банку були технічно грамотними і здатними втілювати знання на практиці, чи розуміли вони бізнес Банку та банківську галузь в цілому та виділяли достатню кількість ресурсів для своєчасного завершення роботи.

Додатково, Комітет з питань аудиту оцінював ефективність спілкування зовнішнього аудитора Банку, його доброчесність та об'єктивність, відвертий розгляд складних ситуацій та незалежність.

За результатами проведеного оцінювання Комітет з питань аудиту вважає, що зовнішній аудит ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» надає розумну впевненість у тому, що фінансова звітність Банку за 2020 рік не містить

істотних спотворень, та має бути оцінений як такий, що «відповідає очікуванням» із застереженням щодо дотримання узгоджених термінів виконання аудиту, так як узгоджені терміни виконання аудиту були неодноразово порушенні зі сторони зовнішнього аудитора.

Оцінка незалежності ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» як зовнішнього аудитора Банку проводилася Комітетом з питань аудиту постійно впродовж всього періоду надання послуг і почалася до призначення ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» зовнішнім аудитором Банку. Для початку оцінки незалежності Комітет з питань аудиту використовував відповіді зовнішнього аудитора Банку на поставлені уточнюючі питання щодо його незалежності та документальне підтвердження таких відповідей. Для проведення постійної оцінки незалежності проводились періодичні зустрічі з ключовим партнером зовнішнього аудитора Банку Студинською Юлією, на яких, серед іншого, перевіряв актуальність відповідей зовнішнього аудитора на уточнюючі питання.

За результатами оцінки, проведеної Комітетом з питань аудиту, було встановлено, що незалежність зовнішнього аудитора Банку ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» та ключового партнера з аудиту Банку Студинської Юлії впродовж виконання завдання з обов'язкового аудиту річної окремої фінансової звітності та річної консолідованої звітності Банківської групи Акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» за 2020 (станом на 31.12.2020), яке виконувалося у відповідності до договору про надання аудиторських послуг, не знаходилася під загрозою, вимоги законодавства щодо незалежності зовнішнього аудитора не порушувалися.

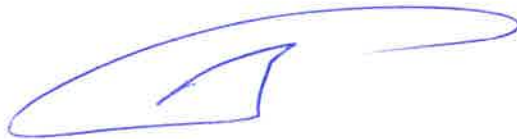
20. Інформація про захист Банком прав споживачів фінансових послуг, зокрема:

Розгляд скарг в Банку здійснюється відповідно до Закону України «Про звернення громадян», інших нормативно-правових актів України, а також внутрішніх нормативних документів Банку.

Скарги клієнтів Банку розглядаються Головою Правління, відповідно до Закону України «Про звернення громадян» і Статуту Банку, а також уповноваженими Головою Правління посадовими особами з правом підпису відповідей на такі скарги, а у разі незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням, вирішуються у судовому порядку.

У провадженні банку у 2020 році перебувало 80 судових справ порушених за позовом осіб, які звернулися як споживачі фінансових послуг. З них відмовлено в задоволенні позову по 8 справам, задоволено - 7 (з них частково - 1), 3 закритих провадження, залишено без розгляду позови по 6 судовим справам, 56 позовних заяви перебувають на розгляді в судах.

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України»

Звіт щодо аудиту річної окремої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит річної окремої фінансової звітності Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» (далі «Банк»), представленої на сторінках **39–128**, що складається з окремого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року, та окремого звіту про прибутки та збитки, окремого звіту про сукупний дохід, окремого звіту про зміни у власному капіталі та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до річної окремої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, річна окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах окремий фінансовий стан Банку на 31 грудня 2020 року, та його окремі фінансові результати і окремі грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної окремої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту річної окремої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту річної окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту річної окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення річної окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо річної окремої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Резерв під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам	
Питання доречності резерву під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) по кредитах клієнтам було суттєвим для нашого аудиту, оскільки є ключовою сферою застосування судження керівництвом. Розрахунок резервів під ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей з використанням певних припущень стосовно розробки моделей розрахунку ОКЗ, враховуючи різні формули та вибір вхідних даних, вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зважування з урахуванням вірогідностей, оцінки сум та часу грошових потоків від реалізації застави тощо.	Наші аудиторські процедури включали оцінку послідовності застосування методології, яку використовував Банк для оцінки ОКЗ у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9 станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився зазначеною датою.
Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок очікуваних кредитних збитків по кредитах клієнтам. Приймаючи до уваги суттєвість залишків кредитів клієнтам та високий рівень суб'єктивності суджень, ми визначили оцінку резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам ключовим питанням аудиту.	Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на індивідуальній основі, наші аудиторські процедури включали оцінку обґрунтованості припущень управлінського персоналу шляхом аналізу фінансового стану позичальників, прогнозів майбутніх грошових потоків та оцінки застави, які використовувалися у сценаріях для вибірки кредитів. Крім того, ми проаналізували, чи включала оцінка очікуваних кредитних збитків по позичальниках, які відносяться до галузей, на які безпосередньо вплинули обмеження ділової активності, запроваджені урядом (торгові центри, аеропорти, готелі тощо), поточні умови, пов'язані з COVID-19
Інформація щодо підходу керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведено у Примітці 10 та Примітці 26 до річної окремої фінансової звітності.	Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на колективній основі, наші аудиторські процедури включали тестування дизайну та ефективності роботи внутрішніх контролів Банку щодо розрахунку резерву

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

під ОКЗ, включаючи правильність виявлення та розрахунку критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, визначення етапів, показників ймовірності дефолту та рівня втрат у разі дефолту.

Ми залучили наших спеціалістів з управління ризиками для допомоги нам у оцінці процедури перевірки, що було здійснено спеціалістами Банку по відношенню до моделей з застосуванням прогнозної інформації щодо макроекономічних факторів з урахуванням оновлених статистичних даних за 2020 рік та зміни в економічних умовах, які зумовлені впливом COVID-19, з урахуванням фактів та обставин станом на звітну дату.

Ми також протестували вхідні дані, що використовуються в цих моделях, та їх математичну точність.

Ми проаналізували відповідні розкриття в Примітці 10 та Примітці 26 до річної окремої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам.

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю та відповідних вбудованих валютних похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток або збиток було одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу внаслідок складності оцінок щодо застосування вхідних даних, таких як безризикова процентна ставка в національній та іноземній валюті, поточна спот ставка та волатильність курсу, та суб'єктивності оціночних підходів.

Наші аудиторські процедури щодо оцінки державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток, включали опитування управлінського персоналу Банку щодо суттєвих припущень, що застосовувалися, розгляд та тестування вхідних даних, включаючи математичну точність розрахунку значень та порівняння результатів у моделях до сум визнаних у річній окремій фінансовій звітності.

Ключове питання аудиту

Приймаючи до уваги суттєвість залишків державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток для річної окремої фінансової звітності, а також суттєву невизначеність відповідних оцінок, ми визначили оцінку справедливої вартості таких активів ключовим питанням аудиту.

Примітки 11 та 27 до річної окремої фінансової звітності містять інформацію щодо державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Оцінка відстроченого податкового активу

Станом на 31 грудня 2020 року Банк має значні залишки визнаного та невизнаного відстроченого податкового активу. Визнання відстроченого податкового активу залежить від наявності майбутніх оподатковуваних прибутків. Оцінці прогнозів щодо майбутніх оподатковуваних прибутків притаманна невизначеність. Аналіз визнання та відшкодування відстроченого податкового активу був одним з значних питань нашого аудиту, оскільки залишки є суттєвими, процес оцінки є суб'єктивним та базується на припущеннях, на які впливають очікувані майбутні ринкові та економічні умови.

Примітки 4 та 15 до річної окремої фінансової звітності містять інформацію щодо суджень та сум відстроченого податкового активу.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Ми проаналізували розкриття інформації, підготовлені Банком, щодо державних облігацій за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Наші аудиторські процедури включали аналіз обґрунтованості припущень управлінського персоналу щодо можливості використання відстроченого податкового активу шляхом аналізу наявності достатніх майбутніх оподатковуваних прибутків на основі бізнес плану та прогнозу. Ми обговорили відповідні судження з управлінським персоналом Банку, протестували суми визнані у податковому обліку та періоди реалізації майбутніх вирахувань. Крім того, ми врахували історичну точність оцінок управлінського персоналу шляхом порівняння бюджетних та фактичних показників. Ми також порівняли припущення використані у бізнес-плані та прогнозі із наявною інформацією з банківського ринку та прогнозами щодо української економіки в цілому, з урахуванням впливу COVID-19.

Ми також перевірили розкриття інформації, підготовлені Банком щодо відстроченого податкового активу та представлені у річній окремій фінансовій звітності.

Інша інформація, що включена до Звіту керівництва (Звіту про управління) та Річної інформації емітента цінних паперів за 2020 рік

Інша інформація складається зі Звіту керівництва (Звіту про управління) (що включає Звіт про корпоративне управління, але не включає річну окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та іншої інформації, що включається до Річної інформації емітента цінних паперів, яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо річної окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом річної окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та річною окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити про це питання Наглядовій раді.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за річну окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання річної окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання річної окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні річної окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит річної окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить

суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї річної окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення річної окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у річній окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст річної окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує річна окрема фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації дочірніх компаній Банку для висловлення думки щодо річної окремої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банку. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту річної окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373»), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту річної окремої фінансової звітності Банку, Звіт керівництва складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Звіті керівництва відповідає фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Звіт керівництва містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Банку, які ми отримали під час нашого аудиту річної окремої фінансової звітності Банку. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

13 квітня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту річної окремої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлювалося Наглядовою радою. 8 листопада 2019 року Наглядовою Радою наше призначення щодо безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку було подовжено на два роки. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить п'ять років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету Банку, який ми випустили 15 квітня 2021 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII. *Надання неаудиторських послуг*

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в річній окремій фінансовій звітності або звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Прищепко Ю.Ю.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101251

м. Київ, Україна

16 квітня 2021 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

станом на 31 грудня 2020 року
(в тисячах гривень)

	При- мітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року (перераховано)	1 січня 2019 року (перераховано)
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	49 912 943	33 469 935	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	9	370 160	256 172	569 890
Кредити клієнтам	10	48 591 484	53 278 939	72 478 932
Інвестиційні цінні папери:	11			
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки		29 008 521	25 731 949	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		14 543 523	22 633 899	35 789 095
- за амортизованою собівартістю		45 174 610	—	49 855
Поточні податкові активи	15	250 146	246 711	160 928
Необоротні активи, утримувані для продажу		22 241	—	39 614
Інвестиційна нерухомість	12	1 143 451	1 035 586	1 153 243
Основні засоби та активи з права користування	13	1 967 746	1 616 419	1 646 054
Нематеріальні активи	14	51 973	59 156	54 253
Відстрочені податкові активи	15	1 175 372	1 463 771	2 033 021
Інші активи	16	623 322	545 650	2 451 078
Усього активи		192 835 492	140 338 187	161 625 382
Зобов'язання				
Заборгованість перед Національним банком України	17	16 008 768	—	—
Заборгованість перед кредитними установами	18	26 119 028	21 825 762	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	19	115 581 838	76 623 421	81 857 831
Емітовані єврооблігації	20	18 537 152	26 553 076	42 541 905
Субординований борг	21	4 341 176	5 429 914	3 584 690
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	23	142 726	53 158	76 845
Інші зобов'язання	16	1 780 548	947 639	716 951
Усього зобов'язання		182 511 236	131 432 970	153 184 135
Капітал				
Статутний капітал	22	45 570 041	38 730 042	38 730 042
Резерв переоцінки		525 683	337 779	(816 406)
Результат від операцій з акціонером		635 104	635 104	635 104
Непокритий збиток		(36 614 030)	(30 960 634)	(30 270 419)
Резервні та інші фонди		207 458	162 926	162 926
Усього капітал		10 324 256	8 905 217	8 441 247
Усього капітал та зобов'язання		192 835 492	140 338 187	161 625 382

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

16 квітня 2021 року

Медко В.М.
247-89-16

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2020 рік	2019 рік (перераховано)
Процентний дохід			
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:			
- кредити клієнтам		5 320 976	7 238 288
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1 255 327	2 337 146
- інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю		1 360 162	2 724
- заборгованість кредитних установ		459 676	349 279
Інші процентні доходи:			
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки		1 229 703	1 226 328
- за фінансовим лізингом		399 908	410 557
		<u>10 025 752</u>	<u>11 564 322</u>
Процентні витрати			
Заборгованість перед клієнтами		(4 052 104)	(4 538 243)
Емітовані єврооблігації		(2 843 033)	(3 469 631)
Заборгованість перед кредитними установами		(1 070 778)	(1 441 216)
Субординований борг		(437 746)	(339 913)
Заборгованість перед Національним банком України		(258 731)	(2 877)
Інші процентні витрати		(1 114)	(1 509)
		<u>(8 663 506)</u>	<u>(9 793 389)</u>
		<u>1 362 246</u>	<u>1 770 933</u>
Чисті процентні доходи			
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю		(119 021)	(254 832)
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю		413 121	146 144
Чисті збитки від припинення визнання фінансових зобов'язань за амортизованою собівартістю		(384 396)	—
Витрати за очікуваними кредитними збитками	8	(4 334 686)	(2 892 443)
(Витрати)/сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	8	(85 179)	19 572
Комісійні доходи		877 383	1 082 504
Комісійні витрати		(328 741)	(430 266)
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки		3 450 489	(924 980)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні		(34 113)	(7 780)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		366 324	541 275
- курсові різниці		(4 434 694)	3 969 500
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з похідними фінансовими інструментами:			
- торгові операції		(9 828)	—
- переоцінка		107 108	—
Чисті прибутки від операцій з банківськими металами:			
- торгові операції		327	138
- переоцінка		4 274	489
Інші доходи		283 093	105 084
Витрати на персонал	25	(1 493 573)	(1 516 873)
Знос та амортизація	13, 14	(114 141)	(111 014)
Інші операційні витрати	25	(854 131)	(864 583)
(Збиток)/прибуток до оподаткування		<u>(5 328 138)</u>	<u>632 868</u>
Витрати з податку на прибуток	15	(275 861)	(569 250)
(Збиток)/прибуток за рік		<u>(5 603 999)</u>	<u>63 618</u>

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

16 квітня 2021 року

Медко В.М.
247-89-16

Примітки на сторінках 44-128 є невід'ємною частиною цієї річної окремої фінансової звітності.

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2020 рік	2019 рік
(Збиток) / прибуток за рік		(5 603 999)	63 618
Інший сукупний прибуток			
<i>Інший сукупний (збиток) / прибуток, який буде рекласифікований до окремого звіту про прибутки та збитки в наступних періодах</i>			
Чисті (збитки) / прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(127 815)	1 167 422
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу		—	—
<i>Інший сукупний дохід, який не буде рекласифіковано до окремого звіту про прибутки та збитки в наступних періодах</i>			
Переоцінка основних засобів		342 478	—
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу		(12 538)	—
Інший сукупний прибуток за рік, за вирахуванням податків		<u>202 125</u>	<u>1 167 422</u>
Усього сукупний (збиток) / дохід за рік		<u>(5 401 874)</u>	<u>1 231 040</u>

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

16 квітня 2021 року

Меєко В.М.
247-89-16

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

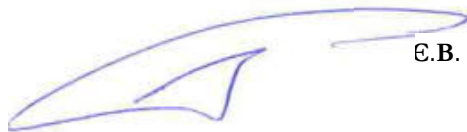
за рік, що закінчилися 31 грудня 2020 року

(в тисячах гривень)

	Статутний капітал	Резерви переоцінки	Результат від операцій з акціонером	Непокритий збиток	Резервні та інші фонди банку	Усього капітал
На 1 січня 2019 року	38 730 042	(816 406)	635 104	(30 270 419)	162 926	8 441 247
Прибуток за рік	–	–	–	63 618	–	63 618
Інший сукупний прибуток за рік	–	1 167 422	–	–	–	1 167 422
Усього сукупний дохід за рік	–	1 167 422	–	63 618	–	1 231 040
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 22)	–	(13 237)	–	13 237	–	–
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів (Примітка 22)	–	–	–	(767 070)	–	(767 070)
На 31 грудня 2019 року	38 730 042	337 779	635 104	(30 960 634)	162 926	8 905 217
Збиток за рік	–	–	–	(5 603 999)	–	(5 603 999)
Інший сукупний прибуток за рік	–	202 125	–	–	–	202 125
Усього сукупний збиток за рік	–	202 125	–	(5 603 999)	–	(5 401 874)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 22)	–	(14 221)	–	14 221	–	–
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів (Примітка 22)	–	–	–	(19 086)	–	(19 086)
Розподіл прибутку до резервних фондів	–	–	–	(44 532)	44 532	–
Збільшення статутного капіталу (Примітка 22)	6 839 999	–	–	–	–	6 839 999
На 31 грудня 2020 року	45 570 041	525 683	635 104	(36 614 030)	207 458	10 324 256

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

16 квітня 2021 року

Медко В.М.
247-89-16

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2020 рік	2019 рік
Рух грошових коштів в операційній діяльності			
Проценти отримані		9 721 674	10 398 155
Проценти сплачені		(8 824 513)	(9 464 764)
Комісії отримані		889 962	1 112 603
Комісії сплачені		(328 741)	(430 266)
Результат від торгових операцій з іноземними валютами та банківськими металами		366 651	541 413
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		(9 828)	-
Витрати на персонал сплачені		(1 547 020)	(1 514 392)
Інші операційні доходи отримані		136 416	103 868
Інші операційні та адміністративні витрати сплачені		(801 227)	(731 352)
Рух грошових коштів в операційній діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		(396 626)	15 265
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>			
Заборгованість кредитних установ		(16 330)	275 193
Кредити клієнтам		8 580 530	11 335 947
Інші активи		57 991	348 069
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань</i>			
Заборгованість перед кредитними установами		735 031	(888 684)
Заборгованість перед Національним банком України		16 008 811	-
Заборгованість перед клієнтами		28 021 582	3 222 795
Інші зобов'язання		1 349 314	(265 699)
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності до сплати податку на прибуток		54 340 303	14 042 886
Аванс з податку на прибуток сплачений		(3 435)	(138 073)
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності		54 336 868	13 904 813
Рух грошових коштів в інвестиційній діяльності			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів		16 205 364	25 236 732
Придбання інвестиційних цінних паперів		(44 230 733)	(12 762 719)
Дивіденди отримані		699	394
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(74 629)	(75 130)
Чистий рух грошових коштів в інвестиційній діяльності		(28 099 299)	12 399 277
Рух грошових коштів у фінансовій діяльності			
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів		(19 086)	(767 070)
Сплата орендних платежів	7	(5 242)	(5 154)
Надходження від субординованого боргу	7	-	2 397 803
Погашення субординованого боргу	7	(1 838 315)	-
Погашення емітованих єврооблігацій	7	(12 442 092)	(11 730 648)
Надходження від позик, отриманих від кредитних установ	7	6 088 340	5 470 370
Погашення позик, отриманих від кредитних установ	7	(7 355 522)	(3 939 153)
Чистий рух грошових коштів у фінансовій діяльності		(15 571 917)	(8 573 852)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		5 786 030	(2 793 196)
Вплив змін кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(8 674)	(12 965)
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		16 443 008	14 924 077
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		33 469 935	18 545 858
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	6	49 912 943	33 469 935

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Є.В. Мещер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

16 квітня 2021 року

Медко В.М.
247-89-16

Примітки на сторінках 44-128 є невід'ємною частиною цієї річної окремої фінансової звітності.

1. Основна діяльність

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – «Укресімбанк») засновано у 1992 році. «Укресімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 7 серпня 2019 року.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років 100% статутного капіталу «Укресімбанку» належать державі. Функції з управління корпоративними правами держави у Банку здійснює Кабінет Міністрів України.

Головний офіс «Укресімбанку» знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 38 відділень (31 грудня 2019 року: 22 філії та 38 відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укресімбанку» є обслуговування експортно-імпорتنних операцій. Наразі «Укресімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укресімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укресімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укресімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Метою діяльності «Укресімбанку» (відповідно до Статуту) є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпорتنних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експорто-орієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах «Укресімбанку» та його акціонера.

«Укресімбанк» складає річну окрему фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність, яка включає консолідовані показники діяльності «Укресімбанку» та його дочірніх підприємств «Лізингова компанія «Укресімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг» (далі разом – «Банк»).

Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укресімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ «Ексімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

2. Основа складання фінансової звітності

Ця річна окрема фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 року щодо складання фінансової звітності (зі змінами).

Ця річна окрема фінансова звітність складена на основі принципу історичної собівартості, крім зазначеного в розділі «Основні положення облікової політики», наприклад, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки, похідні фінансові інструменти та інвестиційна нерухомість оцінюються за справедливою вартістю, будівлі оцінюються за переоціненою вартістю, активи, утримувані для продажу оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем.

Ця річна окрема фінансова звітність представлена в тисячах гривень («тис. грн.»), якщо не зазначено інше.

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Виправлення помилок

У попередніх періодах Банком було модифіковано умови договорів за певними кредитно-знеціненими кредитами клієнтів та іншими фінансовими активами шляхом зміни валюти активів без внесення змін до графіків погашення, що є умовою суттєвої модифікації. Банк не припинив визнання первісних фінансових активів та не визнав новий фінансовий актив, який є кредитно-знеціненим при первісному визнанні, у результаті цих суттєвих модифікацій. Банк також відобразив інші нараховані доходи відповідно до умов договору гарантії, що була виконана Банком, як окремі фінансовий актив, а не як частина активу, ініційованого у результаті виконання гарантії. Як наслідок, витрати за очікуваними кредитними збитками було завищено та збитки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою вартістю було занижено на 146 803 тис. грн. у звіті про прибутки та збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року. Крім того, валова балансова вартість та резерви під зменшення корисності по кредитах клієнтам та інших фінансових активах одночасно були завищені станом на 31 грудня 2019 року, а також по кредитах клієнтам станом на 1 січня 2019 року.

Додатково, у 2019 році Банк відобразив прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою вартістю у результаті суттєвих модифікацій у розмірі 292 947 тис. грн. у складі чистих прибутків/(збитків) від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю разом з модифікацією, що не призводить до припинення визнання фінансових активів. Банк виправив ці помилки у цій окремій річній фінансовій звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.

Відповідно до МСФО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» виправлення помилок було проведено ретроспективно.

У таблицях нижче наведено вплив виправлення помилок на порівняльну інформацію у річній окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

Окремий звіт про прибутки та збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

	Згідно з попередньою звітністю	Ефект від виправлення помилки	Перераховано
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю	38 115	(292 947)	(254 832)
Прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою вартістю	–	146 144	146 144
(Витрати)/сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	(3 039 246)	146 803	(2 892 443)
Прибуток за рік	63 618	–	63 618

Виправлення помилок мало наступний вплив на порівняльну інформацію у примітках до річної окремої фінансової звітності:

Примітка 8. Витрати за очікуваними кредитними збитками

У таблиці нижче представлені суми витрат за очікуваними кредитними збитками, що визнані у складі прибутків та збитків:

За 2019 рік	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Кредити клієнтам (згідно з попередньою звітністю)	(407 440)	(39 925)	51 197	92 705	1 621 483	1 701 123	3 019 143
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(622 192)	475 389	(146 803)
Кредити клієнтам (перераховано)	(407 440)	(39 925)	51 197	92 705	999 291	2 176 512	2 872 340
Усього витрати / (сторнування витрат) за очікуваними кредитними збитками (згідно з попередньою звітністю)	(382 009)	(39 925)	51 197	92 699	1 616 161	1 701 123	3 039 246
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(622 192)	475 389	(146 803)
Усього витрати / (сторнування витрат) за очікуваними кредитними збитками (перераховано)	(382 009)	(39 925)	51 197	92 699	993 969	2 176 512	2 892 443

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Виправлення помилок (продовження)

Примітка 10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	31 грудня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	Ефект від виправлення помилки	31 грудня 2019 року (перераховано)	1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	Ефект від виправлення помилки	1 січня 2019 року (перераховано)
Комерційні кредити	106 313 103	(3 120 622)	103 192 481	134 411 496	(209 491)	134 202 005
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	2 340 816	–	2 340 816	1 331 638	–	1 331 638
Овердрафти	890 961	–	890 961	1 457 972	–	1 457 972
Векселі	58 089	–	58 089	74 717	–	74 717
	<u>109 602 969</u>	<u>(3 120 622)</u>	<u>106 482 347</u>	<u>137 275 823</u>	<u>(209 491)</u>	<u>137 066 332</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(56 324 030)	3 120 622	(53 203 408)	(64 796 891)	209 491	(64 587 400)
Кредити клієнтам за амортизованою собівартістю	<u>53 278 939</u>	<u>–</u>	<u>53 278 939</u>	<u>72 478 932</u>	<u>–</u>	<u>72 478 932</u>

Комерційні кредити

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за комерційними кредитами:

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	51 772 131	568 180	2 371 484	6 622 715	71 369 112	1 707 874	134 411 496
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(660 362)	450 871	(209 491)
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (перераховано)	<u>51 772 131</u>	<u>568 180</u>	<u>2 371 484</u>	<u>6 622 715</u>	<u>70 708 750</u>	<u>2 158 745</u>	<u>134 202 005</u>
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	34 629 358	913 212	2 617 032	6 444 417	57 695 897	4 013 187	106 313 103
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(4 494 667)	1 374 045	(3 120 622)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року (перераховано)	<u>34 629 358</u>	<u>913 212</u>	<u>2 617 032</u>	<u>6 444 417</u>	<u>53 201 230</u>	<u>5 387 232</u>	<u>103 192 481</u>
	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Резерв на 1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	999 847	91 661	198 347	6 331 511	57 110 096	–	64 731 462
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(305 148)	95 657	(209 491)
Резерв на 1 січня 2019 року (перераховано)	<u>999 847</u>	<u>91 661</u>	<u>198 347</u>	<u>6 331 511</u>	<u>56 804 948</u>	<u>95 657</u>	<u>64 521 971</u>
Резерв на 31 грудня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	392 652	50 541	173 965	6 113 140	47 781 797	1 762 559	56 274 654
Ефект від виправлення помилок	–	–	–	–	(3 691 668)	571 046	(3 120 622)
Резерв на 31 грудня 2019 року (перераховано)	<u>392 652</u>	<u>50 541</u>	<u>173 965</u>	<u>6 113 140</u>	<u>44 090 129</u>	<u>2 333 605</u>	<u>53 154 032</u>

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Виправлення помилок (продовження)

Примітка 16. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	31 грудня 2019 року (згідно з попереднього звітності)	Ефект від виправлення помилки	31 грудня 2019 року (перераховано)	1 січня 2019 року (згідно з попереднього звітності)	Ефект від виправлення помилки	1 січня 2019 року (перераховано)
Інші фінансові активи						
Інші нараховані доходи	332 951	(302 952)	29 999	363 996	(302 952)	61 044
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	182 067	–	182 067	169 002	–	169 002
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	56 665	–	56 665	64 988	–	64 988
Нараховані комісії за обслуговування гарантій	15 936	–	15 936	18 804	–	18 804
Інше	105	–	105	122	–	122
	587 724	(302 952)	284 772	616 912	(302 952)	313 960
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(388 118)	302 952	(85 166)	(389 596)	302 952	(86 644)
Інші фінансові активи	199 606	–	199 606	227 316	–	227 316

В таблиці нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів інших фінансових активів (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками):

	Етап 1 на груповій основі	Етап 3 на індивідуальній основі	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	144 958	302 952	447 910
Ефект від виправлення помилок	–	(302 952)	(302 952)
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (перераховано)	144 958	–	144 958

	Етап 1 на груповій основі	Етап 3 на індивідуальній основі	Усього
Резерв на 1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	86 644	302 952	389 596
Ефект від виправлення помилок	–	(302 952)	(302 952)
Резерв на 1 січня 2019 року (перераховано)	86 644	–	86 644

Виправлення помилок не вплинуло на окремий звіт про фінансовий стан, інший сукупний дохід та рух грошових коштів в операційній діяльності, в інвестиційній діяльності та у фінансової діяльності Банку.

Перекласифікація

Банк прийняв рішення здійснити перенесення залишків, що обліковуються на транзитних рахунках по операціях з клієнтами, зі складу заборгованості перед клієнтами до інших зобов'язань з метою приведення у відповідність до формату представлення даних у 2020 році.

У таблиці нижче наведено вплив перекласифікації на порівняльну інформацію у річній окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Перекласифікація (продовження)

У таблиці нижче наведено вплив перекласифікації на порівняльну інформацію у річній окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020 року

	31 грудня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	Ефект від перекласифікації	31 грудня 2019 року (перераховано)	1 січня 2019 року (згідно з попередньою звітністю)	Ефект від перекласифікації	1 січня 2019 року (перераховано)
Заборгованість перед клієнтами	77 127 330	(503 909)	76 623 421	82 164 932	(307 101)	81 857 831
Інші зобов'язання	443 730	503 909	947 639	409 850	307 101	716 951

3. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Принципи обліку, прийняті при підготовці цієї річної окремої фінансової звітності, відповідають принципам, що застосовувались при підготовці річної окремої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, за виключенням застосування нових стандартів та поправок до них, які були уперше застосовані з 1 січня 2020 року. Характер та вплив цих змін розкритий нижче.

Банк достроково застосував поправку до МСФЗ 16 «Пільгові умови оренди, пов'язані з COVID-19», яка надає орендарям звільнення від оцінювання того, чи є пільгові умови оренди, пов'язані з COVID-19, модифікацією оренди. Банк достроково не застосовував будь-які інші стандарти, інтерпретації та поправки до них, які були оприлюднені, але ще не набрали чинності.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 – «Визначення бізнесу»

У поправках до МСФЗ (IFRS) 3 пояснюється, що, аби вважатися бізнесом, інтегрована сукупність видів діяльності та активів повинна включати як мінімум внесок і принципово значущий процес, які разом в значній мірі можуть сприяти створенню віддачі. При цьому пояснюється, що бізнес не обов'язково повинен включати всі вклади і процеси, необхідні для створення віддачі. Ці поправки не вплинули на окрему фінансову звітність Банку, але можуть бути застосовані в майбутньому, якщо Банк проведе операцію по об'єднанню бізнесів.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IAS) 39 – «Реформа базової процентної ставки»

Поправки до МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39 передбачають ряд звільнень, які застосовуються до всіх відносин хеджування, на які реформа базової процентної ставки безпосередньо впливає. Реформа базової процентної ставки впливає на відносини хеджування, якщо в результаті її застосування виникають невизначеності щодо термінів виникнення або величини грошових потоків, заснованих на базовій процентній ставці, по об'єкту хеджування або від інструмента хеджування. Дані поправки не вплинули на окрему фінансову звітність Банку, оскільки відсутні відносини хеджування, які можуть бути порушені реформою базової процентної ставки.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 і МСФЗ (IAS) 8 – «Визначення суттєвості»

Поправки пропонують нове визначення суттєвості, згідно з яким «інформація є суттєвою, якщо можна обґрунтовано очікувати, що її пропуск, спотворення або маскування вплинуть на рішення основних користувачів фінансової звітності загального призначення, прийняті ними на основі цих фінансових звітів організації, що звітує».

У поправках пояснюється, що суттєвість буде залежати від характеру або кількісної значущості інформації (взятої окремо або в сукупності з іншою інформацією) в контексті фінансової звітності, що розглядається в цілому. Спотворення інформації є істотним, якщо можна обґрунтовано очікувати, що це вплине на рішення основних користувачів фінансової звітності. Дані поправки не вплинули на окрему фінансову звітність Банку, і очікується, що в майбутньому вплив також буде відсутній.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Зміни в обліковій політиці (продовження)

Концептуальні засади подання фінансових звітів», випущені 29 березня 2018 року

Концептуальні основи не є стандартом, і жодне з положень *Концептуальних засад* не має переважної сили над будь-яким положенням або вимогам стандарту. Цілі *Концептуальних засад* полягають в наступному: сприяти Раді по МСФО в розробці стандартів; сприяти укладачам фінансових звітів при розробці положень облікової політики, коли жоден зі стандартів не регулює певну операцію або іншу подію; і сприяти всім сторонам в розумінні та інтерпретації стандартів.

Переглянута редакція *Концептуальних засад* містить кілька нових концепцій, оновлені визначення активів і зобов'язань і критерії для їх визнання, а також пояснює деякі суттєві положення. Перегляд цього документа не вплинув на окрему фінансову звітність Банку.

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, окрім кредитів клієнтам та коштів клієнтів, первісно визнаються на дату укладення угоди, тобто на дату, з якої Банк стає стороною по договору, який визначає умови відповідного інструмента. Це є угоди на стандартних умовах, до яких відносяться операції з купівлі-продажу фінансових активів, умови яких потребують поставки активів протягом проміжку часу, який встановлений законодавством або прийнятий на ринку. Кредити клієнтам визнаються в момент перерахування коштів на рахунки клієнтів. Кошти клієнтів визнаються в момент перерахування коштів на рахунки в Банку.

Первісна оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати, безпосередньо пов'язані з угодою, окрім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Дебіторська заборгованість оцінюється за ціною угоди. Якщо справедлива вартість фінансових інструментів при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, Банк визнає прибуток або збиток «першого дня».

Класифікація та визначення категорії оцінки усіх фінансових активів, за виключенням дольових та похідних інструментів, при первісному визнанні здійснюється, виходячи з бізнес-моделі, яку використовує Банк для управління певною групою активів, до якої відноситься фінансовий актив, а також із характеристик грошових потоків за цим фінансовим активом, передбачених договором.

Бізнес-модель визначається на рівні груп фінансових активів, управління якими здійснюється у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

Усі боргові фінансові активи відносяться до однієї із трьох бізнес-моделей:

- ▶ бізнес-модель «Утримання активу для цілей отримання контрактних (передбачених договором) грошових потоків» (БМ 1);
- ▶ бізнес-модель «Утримання активу як для отримання контрактних грошових потоків, так і для цілей продажу» (БМ 2);
- ▶ бізнес-модель «Використання активу для отримання максимальних грошових потоків від продажу» або «Бізнес-модель інша, ніж БМ 1 та БМ 2» (БМ 3).

На дату первісного визнання кожного боргового фінансового активу, окрім тих, які Банк класифікував як такі, що оцінюються за СВПЗ, для цілей усунення або значного зменшення непоследовності оцінки або визнання, а також тих, управління якими здійснюється відповідно до БМ 3, Банк проводить аналіз контрактних грошових потоків за таким фінансовим активом.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Основною ціллю проведення аналізу контрактних грошових потоків (SPPI тест) є визначення того, чи відповідають умови договору за фінансовим активом базовому кредитному договору та виявлення тих умов договору, в результаті наявності яких виникають додаткові ризики чи/та додаткова волатильність договірних грошових потоків, які не притаманні базовому кредитному договору.

Банк проводить SPPI тест на рівні окремого боргового фінансового активу / групи боргових фінансових активів відповідної категорії активів, управління якими здійснюється за БМ 1 чи БМ 2.

Категорії оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань

В залежності від бізнес-моделі та результатів проходження SPPI-тесту боргові фінансові активи можуть бути класифіковані наступним чином:

- ▶ активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю (БМ 1, SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (БМ 2; SPPI-тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (БМ 1 чи БМ 2 та при цьому SPPI-тест не пройдено, БМ 3).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти і інструменти, передбачені для торгівлі, за СВПЗ.

Фінансові зобов'язання, окрім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою собівартістю або за СВПЗ, якщо вони є такими, що передбачені для торгівлі, та похідними інструментами, або за власним розсудом класифіковані за СВПЗ.

Заборгованість кредитних установ, кредити клієнтам, інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

Банк оцінює фінансові активи за амортизованою собівартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків (БМ 1);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у визначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу.

Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в окремому звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання або знеціненні, а також у процесі амортизації.

Боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Банк оцінює боргові інструменти за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД), якщо виконуються одночасно обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансового активу (БМ 2);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу (тобто дотримуються критерії тесту SPPI).

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю, а прибуток або збиток, які виникають в результаті змін справедливої вартості, визнаються в іншому сукупному доході. Процентний дохід та прибуток або збиток від зміни валютного курсу визнаються в складі прибутку або збитку таким самим чином, як і у випадку фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю. У випадку вибуття боргового інструменту, який оцінюється за СВІСД, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується зі складу іншого сукупного доходу у склад прибутку або збитку. За всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за СВІСД, банк визнає резерв за очікуваними кредитними збитками (ОКЗ). Порядок визнання ОКЗ за такими активами визначений у Примітці 26.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

При первісному визнанні дольових фінансових активів за власним розсудом може прийняти рішення, без права відміни в подальшому, класифікувати такі активи як такі, що оцінюються по СВІСА, якщо вони відповідають визначенню дольового інструменту згідно з МСФО (IAS) 32 і не призначені для торгівлі. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо.

Для дольових фінансових інструментів, що класифікуються як такі, що оцінюються за СВІСА, всі реалізовані та нереалізовані доходи та витрати, крім дивідендних доходів, визнаються у складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації до прибутку або збитку. Дивіденди визнаються в складі прибутку або збитку, коли встановлено право на отримання дивідендів. Дольові інструменти, що оцінюються за СВІСА, не оцінюються на предмет зменшення корисності. У випадку вибуття таких інструментів, накопичений резерв переоцінки рекласифікується до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку).

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки

До даної категорії відносяться фінансові активи та фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні були класифіковані таким чином на власний розсуд Банку, або в обов'язковому порядку повинні оцінюватись за справедливою вартістю через прибутки або збитки згідно з МСФЗ (IFRS) 9. Так, Банк може при первісному визнанні визнати фінансовий інструмент як такий, що оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки, у разі виконання одного з наступних критеріїв. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо:

- ▶ якщо таке рішення усуває або значно зменшує неузгодженість обліку, що в іншому випадку виникла б при оцінці активів або зобов'язань, або при визнанні прибутків або збитків за ними на різних основах; або
- ▶ група фінансових зобов'язань або фінансових активів і фінансових зобов'язань перебуває в управлінні, а її показники ефективності оцінюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиком або стратегією інвестування; або
- ▶ фінансове зобов'язання містить один або кілька вбудованих похідних інструментів і основний контракт не є активом, що належить до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9, за винятком випадків, коли вбудований похідний інструмент (вбудовані похідні інструменти) не змінює (змінюють) значно ті грошові потоки, які в іншому разі були б обов'язковими за договором, або без проведення аналізу або майже без проведення аналізу при першому розгляді подібного гібридного інструменту стає зрозумілим, що відокремлення вбудованого похідного інструмента (вбудованих похідних інструментів) забороняється.

Всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу та процентів на непогашену суму основної заборгованості» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Відповідно з даним критерієм такі інструменти як облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), що передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску, та місяць до дати погашення (Примітка 12), оцінюються за СВІСА.

Фінансові активи та зобов'язання, які оцінюються за СВІСА, визнаються у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. Зміни справедливої вартості визнаються у складі прибутку або збитку, окрім зміни справедливої вартості фінансових зобов'язань, які класифіковані на власний розсуд Банку в категорію за справедливою вартістю через прибутки/збитки, що викликана зміною власного кредитного ризику, що визнаються у складі іншого сукупного доходу.

Проценти, отримані за активами, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВІСА, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантії та авалів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та оціночного резерву під ОКЗ.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається в окремому звіті про прибутки та збитки. Отримана комісія визнається в окремому звіті про прибутки та збитки на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Договірна номінальна вартість фінансових гарантій не відображається у окремому звіті про фінансовий стан.

Рекласифікація фінансових активів та фінансових зобов'язань

Банк здійснює перекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли він змінює свою бізнес-модель управління ними. Перекласифікація фінансових зобов'язань неможлива.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти в НБУ, депозитні сертифікати НБУ строком до 90 днів, заборгованість кредитних установ та договори зворотного «репо» зі строком погашення до дев'яноста днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та які не є знеціненими на індивідуальній основі.

Банківські метали

Золото та інші банківські метали відображаються за справедливою вартістю, яка приблизно відповідає цінам покупки НБУ з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах покупки НБУ відображаються як різниця результат переоцінки за операціями з банківськими металами в окремому звіті про прибутки та збитки.

Договори «репо» і зворотного «репо» та кредитування під заставу цінних паперів

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори «репо») розглядаються у звітності як забезпечені фінансові операції. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатися в окремому звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застava за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед кредитними установами, НБУ або клієнтами. Придбані цінні папери за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі грошових коштів та їх еквівалентів, заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної покупки розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатися у річній окремій фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються в річній окремій фінансовій звітності тільки при реалізації третім особам і відображаються в окремому звіті про прибутки та збитки як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

Похідний фінансовий інструмент – це фінансовий інструмент, який має всі три такі характеристики:

- ▶ його вартість змінюється у відповідь на зміни встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструменту, ціни товару, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або подібної базової змінної;
- ▶ не вимагає початкових чистих інвестицій або вимагає початкові чисті інвестиції, які є меншими, ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які, за очікуванням, мають подібну реакцію на зміни ринкових факторів;
- ▶ розрахунки за ним здійснюються на майбутню дату.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Похідні фінансові інструменти (продовження)

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні операції та свопи на валютному ринку, а також свопи процентних ставок. Ці фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються у складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи і витрати від операцій із валютними форвардами та свопами відображаються в окремому звіті про прибутки та збитки у складі чистих прибутків/(збитків) від операцій з іноземними валютами, доходи і витрати від операцій із процентними свопами відображаються в окремому звіті про прибутки та збитки у складі чистих прибутків/(збитків) від операцій з похідними фінансовими інструментами.

Вбудовані похідні інструменти

Вбудований похідний інструмент – це компонент гібридного (комбінованого) інструменту, який також включає основний договір про непохідний інструмент, результатом чого є варіювання деяких грошових потоків від комбінованого інструменту. Вбудований похідний фінансовий інструмент визнає зміни деяких або всіх грошових потоків, які в іншому випадку визначались би договором, згідно обумовлених процентній ставці, ціни фінансового інструмента, ціни товару, валютного курсу, індексу цін або ставок, кредитного рейтингу або кредитного індексу або будь-якої іншої змінної, за умови, що у випадку з не фінансовою змінною, вона не є специфічною для будь-якої сторони по договору. Похідний інструмент, який прив'язаний до фінансового інструменту, однак по договору може бути переданий незалежно від такого інструменту або укладений з іншим контрагентом, відмінним від контрагента за даним фінансовим інструментом, не є вбудованим похідним інструментом, а є окремим фінансовим інструментом.

Вбудований похідний фінансовий інструмент, який є компонентом гібридного (комбінованого) інструменту з основним інструментом, що є фінансовим активом, не відокремлюється, а обліковується у складі такого комбінованого фінансового інструменту, класифікованого в цілому як фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Векселя

Придбані Банком векселі відносяться до складу торгових цінних паперів або до складу кредитних коштів в залежності від мети та умов їх придбання, та відображаються у звітності на основі принципів облікової політики, які застосовуються до відповідної категорії активів.

Позикові кошти

Емітовані фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед НБУ, перед кредитними установами, заборгованість перед клієнтами, емітовані боргові цінні папери, кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій та субординований борг. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в окремому звіті про прибутки та збитки, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

В разі придбання Банком власної заборгованості вона виключається з окремого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається в окремому звіті про прибутки та збитки.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Оренда

Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає дебіторську заборгованість з орендних платежів у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму доходності на балансову суму чистих інвестицій. Первісні прямі витрати включаються до первісної суми дебіторської заборгованості з орендних платежів.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає в окремому звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається в окремому звіті про прибутки та збитки протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість знижок, що надаються орендарям, рівномірно відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Оренда – Банк як орендар

Активи у формі права користування

Банк визнає активи у формі права користування на дату початку оренди (тобто дату, на яку базовий актив стає доступним для використання). Активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, з коригуванням на переоцінку зобов'язань з оренди. Первісна вартість активу у формі права користування включає величину визнаних зобов'язань з оренди, понесені початкові прямі витрати та орендні платежі, сплачені на дату початку оренди або до такої дати за вирахуванням отриманих стимулюючих платежів за оренду. Якщо у Банку відсутня достатня впевненість в тому, що він отримає право власності на орендований актив наприкінці строку оренди, визнаний актив у формі права користування амортизується прямолінійним методом протягом короткого з наступних періодів: передбачуваний строк корисного використання активу або термін оренди. Активи у формі права користування перевіряються на предмет знецінення.

Зобов'язання з оренди

На дату початку оренди Банк визнає зобов'язання з оренди, які оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які будуть здійснені протягом терміну оренди. Орендні платежі включають фіксовані платежі за вирахуванням будь-яких стимулюючих платежів по оренді до отримання, змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, і суми, які, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну виконання опціону на купівлю, якщо є достатня впевненість в тому, що Банк виконає цей опціон, і виплати штрафів за припинення оренди, якщо термін оренди відображає потенційне виконання Банком опціону на припинення оренди. Змінні орендні платежі, що не залежать від індексу або ставки, визнаються як витрати в тому періоді, в якому настає подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів Банк використовує ставку залучення додаткових позикових коштів на дату початку оренди, якщо процентна ставка, закладена в договорі оренди, не може бути легко визначена. Після дати початку оренди величина зобов'язань з оренди збільшується для відображення нарахування відсотків і зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Крім того, в разі модифікації, зміни терміну оренди, зміни по суті фіксованих орендних платежів або зміни оцінки опціону на придбання базового активу проводиться переоцінка балансової вартості зобов'язання за орендою.

Короткострокова оренда і оренда активів з низькою вартістю

Банк не визнає договір орендою у разі короткострокової оренди або оренди, за якою базовий актив має низьку вартість, і не відображає в обліку актив з права користування та орендне зобов'язання. За такими договорами орендні платежі визнаються витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди, визначеного умовами договору.

Короткостроковою орендою є оренда, яка на дату початку оренди відповідно до умов договору оренди має строк оренди 12 місяців або менше, і цей договір не містить умов автоматичної пролонгації строку оренди та банк не має наміру продовжувати строк оренди, визначений договором, або придбавати базовий актив. Низькою вартістю базового активу є вартість, яка є меншою за гривневий еквівалент 5 000,00 доларів США за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України станом на дату укладання відповідного договору оренди.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Оренда (продовження)

Суттєві судження при визначенні строку оренди в договорах з опціоном на продовження

Банк визначає строк оренди, виходячи зі строку оренди, визначеного умовами укладеного договору станом на дату укладання такого договору.

У разі, якщо відповідно до умов договору оренди строк оренди на дату початку оренди складає 12 місяців або менше, при цьому договір оренди передбачає автоматичну пролонгацію та банк має намір продовжувати оренду, строк оренди за таким договором визначається як строк, визначений договором, збільшений на строк пролонгації.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо в окремому звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (I) в ході звичайної діяльності, (II) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (III) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Припинення визнання у зв'язку із суттєвою модифікацією умов інструмента

Фінансові активи

Банк припиняє визнавати фінансовий актив, коли умови договору з клієнтом переглядаються таким чином, що по суті він стає новим кредитом. При оцінці того, чи повинен припинити своє визнання фінансовий актив, Банк серед іншого враховує такі фактори, як зміна валюти фінансового інструменту, зміна сторони за договором, перегляд відсоткової ставки до ринкової, а також те, чи призводить модифікація до того, що інструмент більше не відповідає критеріям SPPI-тесту. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки ОКЗ за винятком випадків, коли створений кредит визнається придбаним або створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, Банк на основі зміни грошових потоків за інструментом, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, визнає прибуток або збиток від модифікації фінансових активів у статті «Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю» в окремому звіті про прибутки та збитки.

Фінансові зобов'язання

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, в обліку припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань в окремому звіті про прибутки та збитки.

Умови вважаються суттєво різними, якщо дискнтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дискнтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10 відсотків від дискнтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо обмін борговими інструментами або зміна умов обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії визнаються як частина прибутку або збитку від погашення. Якщо обмін або зміна умов не обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії коригують балансову вартість зобов'язання та амортизуються протягом залишку строку зміненого зобов'язання.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань (продовження)

Припинення визнання, не пов'язане із суттєвою модифікацією

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі:

- ▶ якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ якщо Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

Управління активами

Банк надає послуги з довірчого управління коштами фондів фінансування будівництва («ФФБ»). Банк виступає агентом в рамках таких угод, і його відповідальність обмежується фидуціарними обов'язками, які широко застосовуються в діяльності з довірчого управління активами. Відповідно, Банк немає зобов'язань стосовно фондів в довірчому управлінні. Фонди в довірчому управлінні не є юридичними особами за законодавством України. Повноваження з управління діяльністю таких фондів фактично передані Банку. Фонди мають свої поточні рахунки в Банку, на яких утримуються грошові кошти, які ще не були інвестовані в активи, що відповідають вимогам інвестиційної програми певного фонду.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється у відповідності до податкового законодавства України. Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток відображаються стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання бізнесу, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло чинності на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційовані підприємства, а також спільні підприємства, за винятком випадків, коли час сторнування тимчасової різниці піддається контролю, та існує ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в досяжному майбутньому.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки відображаються у складі інших операційних витрат окремого звіту про прибутки і збитки.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі та земля відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться з достатньою періодичністю, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається як резерв переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного в окремому звіті про прибутки та збитки. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається в окремому звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається в окремому звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього згортання такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві переоцінки основних засобів.

Перенесення сум із резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку) здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. Крім цього, під час проведення переоцінки основних засобів накопичена на дату переоцінки амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої вартості. При цьому переоцінена вартість об'єкта на дату переоцінки дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку).

Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію (що є датою коли актив придатний для використання). Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<i>Років</i>
Будівлі	15-75 років
Меблі, інвентар та інші активи	2-25 років
Обладнання та комп'ютери	2-15 років
Транспортні засоби	5 років

Амортизація поліпшення орендованого майна (витрати на перебудову приміщень у договорі оренди) нараховується протягом строку, що не перевищує строк оренди.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються та коригуються, за необхідності, наприкінці кожного звітного року.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 5-10 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість — це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке не використовується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, включаючи витрати на проведення операції, і потім переоцінюється за справедливою вартістю, виходячи з її ринкової вартості.

Прибутки та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибутки та збитки як прибутки/(збитки) за вирахуванням (збитків)/прибутків від переоцінки інвестиційної нерухомості в тому році, в якому вони виникли.

Активи, утримувані для продажу

Банк класифікує необоротні активи як утримувані для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись в основному шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи мають бути наявні для негайного продажу в їх теперішньому стані тільки на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів, при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем імовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу необоротного активу. При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. У подальшому необоротний актив має активно пропонуватись для продажу за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім цього, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів як утримуваних для продажу.

Банк оцінює активи, утримувані для продажу, за найменшим із значень: балансової вартості та справедливої вартості за вирахування витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів, утримуваних для продажу, Банк відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви під покриття інших збитків

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк має додаткову пенсійну програму з визначеними внесками, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Відповідні витрати нараховуються в тих періодах, до яких відноситься зароблена заробітна плата. Сума внеску до сплати за програмою з визначеними внесками визначається з урахуванням вартості наданих працівниками послуг Банку, віку працівників та стажу їх роботи в Банку і відображається у складі витрат на персонал. Несплачені внески відображаються у складі зобов'язань. Крім цього, Банк не має програм додаткових виплат працівникам після припинення трудової діяльності або інших суттєвих компенсаційних програм, які вимагали б додаткових нарахувань.

Статутний капітал

Прості акції показуються у складі капіталу. Перевищення справедливо вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як додатковий капітал.

Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: роздрібний бізнес, корпоративний бізнес, малий та середній бізнес та міжбанківський та інвестиційний бізнес.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у окремому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у окремому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є імовірним.

Гарантії виконання

Гарантії виконання є договорами, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін, у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною. Гарантії виконання не є фінансовими інструментами. Гарантії виконання первісно визнаються за справедливою вартістю, що підтверджується сумою отриманої комісії за її надання, яка в подальшому амортизується на комісійні доходи Банку від позабалансових операцій прямолінійним методом протягом строку дії гарантії виконання. Гарантії виконання обліковуються на позабалансових рахунках в сумі наданих гарантійних зобов'язань. В подальшому гарантії виконання оцінюються за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та резерву під відшкодування можливих втрат за наданою гарантією виконання.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання таких критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які оцінюються за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та фінансовим інструментам, які класифіковані на власний розсуд як СВІЗ, розраховується із використанням методу ефективної процентної ставки. Ефективна процентна ставка (ЕПС) – ставка, яка точно дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту або, більш короткого періоду, де це доречно, до чистої балансової вартості фінансового активу.

При обчисленні ЕПС враховуються усі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ЕПС, але не враховуються майбутні збитки за кредитом.

Якщо очікування стосовно грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин, не пов'язаних з кредитним ризиком, коригування розкривається у звіті про фінансовий стан як позитивні або від'ємні зміни балансової вартості активу та як збільшення або зменшення процентного доходу. Сума даного коригування в подальшому амортизується та визнається у складі прибутку або збитку в якості «Процентного доходу».

Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ЕПС до валової балансової вартості фінансових активів, окрім кредитно-знецінених фінансових активів.

Для фінансового активу, який стає кредитно-знеціненим, а, відповідно, відноситься до Етапу 3, Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ефективну процентну ставку до чистої амортизованої вартості даного фінансового активу. Якщо дефолт по фінансовому активу ліквідується, і він перестає бути кредитно-знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентного доходу на основі валової балансової вартості такого активу.

Для придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу Банк розраховує процентний дохід із застосуванням ефективної процентної ставки, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої вартості фінансового активу. Ефективна процентна ставка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, – це ставка, яка при первісному визнанні дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки (включаючи кредитні збитки) до амортизованої вартості активу, який є створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

При відновленні корисності за кредитно-знеціненими фінансовими активами у результаті погашення клієнтом заборгованості за нарахованими доходами, незалежно від того чи призводить таке відновлення корисності до переведення фінансового активу з Етапу 3, різниця між сумою процентів, розрахованих за ефективною процентною ставкою на валову балансову вартість, та процентними доходами, розрахованими за ефективною процентною ставкою на амортизовану собівартість фінансового активу, відображається як коригування (зменшення) суми витрат за очікуваними кредитними збитками у межах суми, яка була визнана як коригування процентних доходів у минулих періодах.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Процентні та аналогічні доходи та витрати (продовження)

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВІПЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки у складі рядка «Інші процентні доходи» в окремому звіті про прибутки та збитки.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду

Комісійні доходи, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультативні послуги. Комісійні доходи, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

Комісійні доходи від надання послуг із проведення операцій

Комісійні доходи, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладання угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів або придбання чи продаж компанії, визнаються по завершенні відповідної операції. Комісійні доходи або частина комісійних доходів, пов'язана з певними показниками доходності, визнаються після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається у момент виникнення права Банку на отримання платежу.

Операції в іноземній валюті

Річна окрема фінансова звітність представлена в гривнях («грн»), що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Банку. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у окремому звіті про прибутки та збитки як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включається до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2020 та 2019 років становили 28,2746 та 23,6862 гривень за 1 долар США і 34,7396 та 26,4220 гривень за 1 євро відповідно.

Майбутні зміни в обліковій політиці

Нижче представлені нові стандарти, поправки і роз'яснення, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації окремої фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці нові стандарти, поправки і роз'яснення після їх вступу в силу.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

У травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 набере чинності, він замінить МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка їх випускає, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційної участі. Є кілька винятків зі сфери застосування стандарту. МСФЗ (IFRS) 17 вводить нові облікові вимоги для банківських продуктів з характеристиками договорів страхування, що може вплинути на визначення того, які інструменти або їх компоненти будуть належати до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9 або МСФЗ (IFRS) 17.

Кредитні карти і аналогічні продукти, які надають страхове покриття: більшість емітентів таких продуктів зможуть продовжувати застосовувати існуючий порядок обліку і враховувати їх в якості фінансових інструментів згідно з МСФЗ (IFRS) 9. МСФЗ (IFRS) 17 виключає зі своєї сфери застосування договори кредитних карт (або аналогічні договори, які закріплюють кредитні угоди або угоди про обслуговування платежів), які відповідають визначенню договору страхування, в тому і тільки в тому випадку, якщо організація не відображає оцінку страхового ризику, пов'язаного з окремим клієнтом, при визначенні ціни договору з цим клієнтом.

Коли страхове покриття надається в рамках договірних умов кредитної картки, емітент повинен:

- ▶ відокремити компонент страхового покриття і застосовувати до нього МСФЗ (IFRS) 17;
- ▶ застосовувати інші стандарти (наприклад, МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IFRS) 15 або МСФЗ (IAS) 37) до інших компонентів.

Договори позики, які відповідають визначенню договору страхування, але обмежують суму компенсації за страховими випадками сумою, яка в іншому випадку була б потрібна для врегулювання зобов'язки власника поліса, створеної цим договором: емітенти таких позик (наприклад, позик, що передбачають звільнення від їх погашення в разі смерті позичальника) мають право вибору застосовувати МСФЗ (IFRS) 9 або МСФЗ (IFRS) 17. Таке рішення приймається на рівні портфеля і не підлягає перегляду.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності стосовно звітності за період, починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування.

В даний час Банк проводить оцінку впливу застосування МСФЗ (IFRS) 17 на свою окрему фінансову звітність.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» – «Комісійна винагорода під час проведення «тесту 10%» для припинення визнання фінансових зобов'язань»

В рамках процесу щорічного удосконалення МСФЗ, період 2018-2020 років, Рада з МСФЗ випустила поправку до МСФЗ (IFRS) 9. В поправці уточнюється склад сум комісійної винагороди, які організація враховує при оцінці того, чи є умови нового або модифікованого фінансового зобов'язання істотно відрізняються від умов первісного фінансового зобов'язання.

До таких сум належать лише ті комісійні винагороди, які були виплачені або отримані між кредитором і позичальником, включаючи комісійну винагороду, виплачену або отриману кредитором або позичальником від імені іншої сторони. Організація повинна застосовувати цю поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дану поправку.

Ця поправка набирає чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Банк застосує цю поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому він вперше застосовує цю поправку. Очікується, що ця поправка не буде мати істотного впливу на окрему фінансову звітність Банку.

«Реформа базової процентної ставки – етап 2»: поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 4 і МСФЗ (IFRS) 16.

У серпні 2020 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 4 і МСФЗ (IFRS) 16 «Реформа базової процентної ставки – етап 2», в якій розглядаються питання обліку, що виникають у зв'язку з заміною ставки IBOR на безризикові процентні ставки.

Зазначені поправки передбачають деякі звільнення і додаткове розкриття інформації. Звільнення застосовуються, коли стосовно фінансового інструменту замість ставки IBOR починає застосовуватися безризикова ставка.

У якості спрощення практичного характеру зміна основи для визначення передбачених договором грошових потоків в результаті реформи базової процентної ставки має враховуватися як зміна плаваючої процентної ставки за умови, що при переході від ставки IBOR до безризикової ставки нова основа для визначення передбачених договором грошових потоків є економічно еквівалентною колишній основі.

Банк застосовуватиме цю поправку з січня 2021 року.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених в річній окремій фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає таке:

Очікувані кредитні збитки

Оцінка збитків за всіма категоріями фінансових активів потребує застосування суджень, зокрема, при визначенні очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами необхідно оцінювати розмір та строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі розрахункові оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть вплинути на суми оціночних резервів під зменшення корисності. Результати розрахунку ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей, що включають ряд базових припущень (перш за все, які ґрунтуються на історичних даних) щодо опрацювання різних первинних даних та визначення їх взаємозалежностей. До основних елементів моделей розрахунку ОКЗ, що містять елемент судження і розрахункової оцінки, відносяться наступні:

- ▶ критерії, що використовуються Банком для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під зменшення корисності фінансових активів повинен оцінюватися в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту;
- ▶ система внутрішніх кредитних рейтингів, що використовується Банком для визначення ймовірності дефолту (PD);
- ▶ виокремлення за спільними характеристиками окремих масивів активів (груп), для яких при розрахунку ОКЗ застосовуватимуться подібні моделі розрахунку;
- ▶ визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, індексом споживчих цін, приростом ВВП, приростом експорту/імпорту, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величини, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), та рівня втрат у разі дефолту (LGD);
- ▶ побудова за суттєвими активами (крім віднесених до етапу 1) індивідуальних сценаріїв, у т.ч. визначення ймовірності отримання грошових потоків за різними джерелами походження для різних варіантів розвитку подій (оптимістичний, базовий, песимістичний);
- ▶ виокремлення галузей, які найбільш сильно постраждали внаслідок пандемії COVID-19 та відповідних карантинних заходів, і здійснення позачергового перерахунку внутрішніх кредитних рейтингів підприємств, що здійснюють діяльність у таких галузях, а також віднесення за результатами аналізу фактичних результатів та прогнозів щодо діяльності ряду відповідних підприємств до потенційно-проблемної заборгованості та їх перекласифікація до етапу 2.

Загальна сума очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами та зобов'язаннями кредитного характеру станом на 31 грудня 2020 року становить 52 854 775 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 58 422 135 тис. грн.). Детальна інформація представлена у Примітках 6, 9, 10, 11, 16 та 23.

Відстрочені податкові активи

Визнаний відстрочений податковий актив у сумі 1 175 372 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 1 463 771 тис. грн.) є сумою податку на прибуток, яка буде відшкодована за рахунок використання оподаткованого прибутку у майбутньому. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність використання відповідного податкового активу. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового активу, використання якого є можливим у майбутньому, базується на бізнес-плані, за яким очікується отримання прибутку протягом наступних трьох років.

Забезпечення прибуткової діяльності у 2021 – 2023 роках передбачається за рахунок трансформації структури балансу Банку (зменшення частки ОВДП та депозитних сертифікатів НБУ із одночасним нарощенням обсягу кредитного портфеля, погашення за рахунок накопиченої вільної ліквідності зовнішніх зобов'язань в іноземній валюті, продаж непрофільних активів Банку), зниження частки проблемних активів Банку, нарощення клієнтської бази і зростання безризикового доходу, оптимізації і обмеження зростання операційних витрат. З огляду на прогнозовані майбутні прибутки в 2021-2023 роках та той факт, що поточне законодавство України не встановлює обмежень щодо терміну використання перенесених податкових збитків, керівництво вважає, що визнання відстроченого податкового активу є доречним.

5. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визнає такі операційні сегменти (бізнес-напрями):

Корпоративний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування корпоративних клієнтів та продаж продуктів, які потребують індивідуального підходу і надаються переважно корпоративним клієнтам.
Малий та середній бізнес	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів малого та середнього бізнесу (у тому числі фізичних осіб – підприємців) та на продаж продуктів, які надаються переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах).
Роздрібний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів фізичних осіб (окрім фізичних осіб – підприємців) за повним переліком продуктів, та на продаж продуктів, які надаються фізичним особам (населенню) переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах) та не вимагають, як правило, індивідуального підходу.
Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на надання послуг учасникам фінансових ринків (грошового, валютного, фондового тощо) та на продаж продуктів, пов'язаних з операціями на фінансових ринках.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються з урахуванням доходів і витрат від інших сегментів, як видно з таблиці нижче.

До нерозподілених сум відносяться:

- ▶ дебіторська та кредиторська заборгованість з податку на прибуток, частка розподілених активів та витрат, пов'язаних з роботою ТОП-менеджменту Банку, тобто персоналу, який здійснює функції загального керівництва на рівні всієї системи банку та персоналу, що забезпечує роботу безпосередньо ТОП-менеджменту;
- ▶ результат від переоцінки відкритої валютної позиції банку (за винятком частини відкритої валютної позиції, яка виокремлена банком для проведення операцій з купівлі/продажу/конверсії готівкової іноземної валюти та банківських металів та конверсії безготівкової іноземної валюти);
- ▶ різниця між міжсегментними витратами та доходами усіх бізнес-напрямів, отриманими в результаті застосування трансфертних ставок.

Для цілей сегментної звітності відсотки розподіляються на основі єдиних трансфертних ставок, що встановлюються КУАП на основі вартості позик для Банку.

Протягом 2020 року, Банк мав доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом, які становили більше 10% відсотків від загальних доходів Банку, а саме: 2 916 168 тис. грн. (дванадцять місяців 2019 року: 3 312 464 тис. грн.). Доходи від операцій з цим зовнішнім клієнтом відображено у сегменті «Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок».

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано в окремому звіті про прибутки та збитки у статті «процентні доходи та витрати» та у Примітці 24.

5. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Корпора- тивний бізнес-напря́м	Малий та середній бізнес	Розарі́бний бізнес-напря́м	Міжбан- ківський та інвестиційний бізнес-напря́м	Нерозподілені суми	Усього
Зовнішні клієнти						
Процентні доходи	5 348 146	327 019	45 719	4 304 868	–	10 025 752
Комісійні доходи	361 749	196 092	274 526	45 016	–	877 383
Інші доходи	137 297	67 931	27 891	10 958	39 016	283 093
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	412 897	157	67	–	–	413 121
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	–	–	11 481	–	–	11 481
Чистий прибуток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	–	–	–	–	3 450 489	3 450 489
Чисті прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	–	–	–	51	–	51
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	180 073	70 365	43 774	273 291	–	567 503
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	1	4	–	–	5 014	5 019
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	–	–	–	107 108	–	107 108
Доходи від інших сегментів	2 818 555	970 587	2 061 916	5 070 071	(10 921 129)	–
Усього доходи	9 258 718	1 632 155	2 465 374	9 811 363	(7 426 610)	15 741 000
Процентні витрати	(2 011 385)	(614 754)	(1 355 902)	(4 680 255)	(1 210)	(8 663 506)
Комісійні витрати	(82 744)	(47 248)	(158 654)	(36 599)	(3 496)	(328 741)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю	(114 329)	(2 154)	(2 538)	–	–	(119 021)
Чисті збитки від фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою собівартістю	–	–	–	(384 396)	–	(384 396)
Витрати за очікуваними кредитними збитками	(4 199 335)	(92 218)	–	(54 573)	(41)	(4 346 167)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	(75 477)	(1 017)	(226)	(8 459)	–	(85 179)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	–	–	–	–	(34 164)	(34 164)
Чистий збиток від операцій з іноземними валютами	–	–	–	–	(4 635 873)	(4 635 873)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	–	–	–	(418)	–	(418)
Чистий збиток від операцій з похідними фінансовими інструментами	–	–	–	–	(9 828)	(9 828)
Витрати на персонал	(443 821)	(318 358)	(324 543)	(91 709)	(315 142)	(1 493 573)
Знос та амортизація	(31 650)	(30 077)	(35 806)	(3 939)	(12 669)	(114 141)
Інші операційні витрати	(143 026)	(86 331)	(401 419)	(66 514)	(156 841)	(854 131)
Витрати від інших сегментів	(5 737 685)	(258 746)	(52 692)	(4 324 919)	10 374 042	–
Результати сегментів	(3 580 734)	181 252	133 594	159 582	(2 221 832)	(5 328 138)
Витрати з податку на прибуток						(275 861)
Збиток за рік						(5 603 999)
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2020 року						
Активи сегменту	48 218 447	2 836 174	2 487 267	137 409 992		190 951 880
Нерозподілені активи					1 883 612	1 883 612
Усього активи						192 835 492
Зобов'язання сегменту	66 984 178	14 286 357	29 330 010	70 398 190		180 998 735
Нерозподілені зобов'язання					1 512 501	1 512 501
Усього зобов'язання						182 511 236
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(17 791)	(17 097)	(25 895)	(2 293)	(7 368)	(70 444)

5. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Корпора- тивний бізнес-напрямок	Малий та середній бізнес	Розарібний бізнес-напрямок	Міжбан- ківський та інвестиційний бізнес-напрямок	Нерозподі- лені суми	Усього
Зовнішні клієнти						
Процентні доходи	7 194 478	405 015	52 077	3 912 752	–	11 564 322
Комісійні доходи	512 638	253 071	287 788	29 007	–	1 082 504
Інші доходи	58 014	11 894	20 054	4 702	10 420	105 084
Прибутки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю	–	2 671	–	–	–	2 671
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	146 146	–	–	–	–	146 146
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	–	25 755	16 255	–	356	42 366
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	17 183	2 170	444	14	–	19 811
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	201 492	87 328	17 421	233 019	3 971 515	4 510 775
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	–	–	170	–	488	658
Доходи від інших сегментів	2 425 483	865 396	2 283 728	5 922 492	(11 497 099)	–
Усього доходи	10 555 434	1 653 300	2 677 937	10 101 986	(7 514 320)	17 474 337
Процентні витрати	(1 800 991)	(656 181)	(1 637 588)	(5 698 496)	(133)	(9 793 389)
Комісійні витрати	(206 000)	(65 325)	(152 876)	(5 695)	(370)	(430 266)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю	(257 225)	–	(278)	–	–	(257 503)
Витрати за очікуваними кредитними збитками	(2 909 435)	–	–	(25 376)	–	(2 934 811)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	–	–	–	–	(239)	(239)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	–	–	–	–	(924 980)	(924 980)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	–	–	–	–	(7 780)	(7 780)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	–	–	–	(31)	–	(31)
Витрати на персонал	(515 041)	(335 254)	(308 291)	(104 198)	(254 089)	(1 516 873)
Знос та амортизація	(35 578)	(30 286)	(32 675)	(3 664)	(8 811)	(111 014)
Інші операційні витрати	(275 159)	(90 746)	(367 644)	(25 149)	(105 885)	(864 583)
Витрати від інших сегментів	(6 685 121)	(348 215)	(72 562)	(3 500 361)	10 606 259	–
Результати сегментів	(2 129 116)	127 293	106 023	739 016	1 789 652	632 868
Витрати з податку на прибуток						(569 250)
Прибуток за рік						63 618
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року						
Активи сегменту	52 590 950	2 965 272	2 284 466	80 599 908		138 440 596
Нерозподілені активи					1 897 591	1 897 591
Усього активи						140 338 187
Зобов'язання сегменту	29 296 202	10 936 883	26 184 320	64 521 949		130 939 354
Нерозподілені зобов'язання					493 616	493 616
Усього зобов'язання						131 432 970
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(20 896)	(18 938)	(28 726)	(2 380)	(5 711)	(76 651)

Основна частина прибутку за дванадцять місяців 2020 та 2019 років від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, пов'язана з переоцінкою ОВДП, проіндексованих на зміну валютного курсу.

5. Інформація за сегментами (продовження)

Географічна інформація

Більшість доходів і капітальних інвестицій відносяться до України. Банк не отримує жодних суттєвих доходів з джерел за межами України. Аналіз активів та зобов'язань за географічним принципом подано у Примітці 26.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Поточні рахунки в інших кредитних установах	21 388 135	10 383 491
Депозитні сертифікати Національного банку України строком до 90 днів	12 003 359	5 008 938
Депозити «овернайт» в інших кредитних установах	6 482 160	2 280 117
Строкові депозити в інших кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	5 937 862	10 682 215
Поточний рахунок в Національному банку України	2 484 114	3 744 605
Грошові кошти в касі	1 643 540	1 387 450
	<u>49 939 170</u>	<u>33 486 816</u>
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(26 227)	(16 881)
Грошові кошти та їх еквіваленти	<u>49 912 943</u>	<u>33 469 935</u>

Станом на 31 грудня 2020 року поточні рахунки в інших кредитних установах включають кошти в сумі 18 552 937 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР (31 грудня 2019 року: 8 942 731 тис. грн.). Ці банки є основними контрагентами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків. Кошти розміщені на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2020 року депозити «овернайт» в сумі 6 482 160 тис. грн. були розміщені в двох банках країн-членів ОЕСР під ринкові процентні ставки (31 грудня 2019 року: 2 280 117 тис. грн.).

7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2019 та 2020 роки:

	Позики від кредитних установ	Емітовані сврооблігації	Субординова- ний борг	Зобов'язання з лізингу (оренди)	Усього
Балансова вартість на 1 січня					
2019 року	22 706 497	42 541 905	3 584 690	–	68 833 092
Вплив впровадження МСФЗ 16	–	–	–	10 818	10 818
Надходження	5 470 370	–	2 397 803	377	7 868 550
Погашення	(3 939 153)	(11 730 648)	–	(5 154)	(15 674 955)
Курсові різниці	(3 404 992)	(4 292 113)	(573 703)	–	(8 270 808)
Інше	198 505	33 932	21 124	(35)	253 526
Балансова вартість на 31 грудня					
2019 року	21 031 227	26 553 076	5 429 914	6 006	53 020 223
Надходження	6 088 340	–	–	–	6 088 340
Погашення	(7 355 522)	(12 442 092)	(1 838 315)	(5 242)	(21 641 171)
Курсові різниці	4 746 876	4 126 945	819 131	–	9 692 952
Інше	60 921	299 223	(69 554)	6 527	297 117
Балансова вартість на 31 грудня					
2020 року	<u>24 571 842</u>	<u>18 537 152</u>	<u>4 341 176</u>	<u>7 291</u>	<u>47 457 461</u>

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але несплачених відсотків за позиками від кредитних установ, емітованими сврооблігаціями та субординованим боргом. Банк класифікує сплачені проценти як грошові потоки від операційної діяльності.

8. Витрати за очікуваними кредитними збитками

У таблиці нижче представлені суми витрат за очікуваними кредитними збитками, що визнані у складі прибутків та збитків.

<i>За 2020 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	8 674	–	–	–	–	–	8 674
Заборгованість кредитних установ	(2 666)	–	–	–	(42 856)	–	(45 522)
Кредити клієнтам	427 190	119 001	1 085 185	451 205	1 539 099	655 872	4 277 552
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18 919	–	17 272	–	–	–	36 191
Інвестиційні цінні папери за амортизованого собівартістю	54 705	–	–	–	–	–	54 705
Інші фінансові активи	3 086	–	–	–	–	–	3 086
Усього витрати за очікуваними кредитними збитками	509 908	119 001	1 102 457	451 205	1 496 243	655 872	4 334 686

<i>За 2019 рік (перераховано)</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 964	–	–	–	–	–	12 964
Заборгованість кредитних установ	(9 931)	–	–	(6)	(5 322)	–	(15 259)
Кредити клієнтам	(407 440)	(39 925)	51 197	92 705	999 291	2 176 512	2 872 340
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17 274	–	–	–	–	–	17 274
Інші фінансові активи	5 124	–	–	–	–	–	5 124
Усього витрати / (сторнування витрат) за очікуваними кредитними збитками	(382 009)	(39 925)	51 197	92 699	993 969	2 176 512	2 892 443

Суми витрат за очікуваними кредитними збитками за ПЗФА, що визнані у складі прибутків та збитків, включають в т.ч. суму коригування валової балансової вартості ПЗФА в розмірі 151 640 тис. грн. (за 2019 рік – 66 560 тис. грн.).

У таблицях нижче представлені суми витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру, що визнані у складі прибутків та збитків.

<i>За 2020 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії	(111)	(282)	192	(201)
Зобов'язання з надання кредитів	106 916	(3 717)	(21 453)	81 746
Акредитиви	3 603	–	–	3 603
Авалювання векселів	31	–	–	31
	110 439	(3 999)	(21 261)	85 179

<i>За 2019 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії	(358)	29	–	66	–	(263)
Зобов'язання з надання кредитів	(2 998)	(11)	(8 182)	(2 419)	(4 068)	(17 678)
Акредитиви	(1 612)	–	–	–	–	(1 612)
Авалювання векселів	(19)	–	–	–	–	(19)
	(4 987)	18	(8 182)	(2 353)	(4 068)	(19 572)

9. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Кредити та депозити		
Банки України	781 906	791 494
Банки країн-членів ОЕСР	207 279	173 642
Банки країн СНД та інших країн	54 217	23 595
	<u>1 043 402</u>	<u>988 731</u>
Заборгованість інших кредитних установ		
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	38 551	15 203
Інша заборгованість кредитних установ	74 466	74 928
	<u>1 156 419</u>	<u>1 078 862</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(786 259)	(822 690)
Заборгованість кредитних установ	<u>370 160</u>	<u>256 172</u>

Станом на 31 грудня 2020 року заборгованість кредитних установ за кредитами та депозитами включає гарантійні депозити на суму 261 516 тис. грн., розміщені, головним чином, з метою забезпечення акредитивів і гарантій клієнтів (31 грудня 2019 року: 197 237 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2020 року заборгованість кредитних установ обліковується за амортизованою собівартістю, за виключенням поточних рахунків у банківських металах в сумі 38 539 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 15 201 тис. грн.), які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Протягом 2020 року Банком здійснено погашення заборгованості кредитних установ за рахунок заставного майна вартістю 13 846 тис. грн., в тому числі за рахунок прийняття у власність заставного майна вартістю 12 633 тис. грн., яке включене до статті «Необоротні активи, утримувані для продажу» та за рахунок реалізації заставного майна вартістю 1 213 тис. грн. (31 грудня 2019 року: за рахунок реалізації заставного майна вартістю 5 322 тис. грн.).

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за заборгованістю кредитних установ:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	260 715	74 390	743 757	1 078 862
Нові створені або придбані активи	215 294	–	–	215 294
Завершені (погашені) активи	(207 846)	–	–	(207 846)
Зміни балансової вартості	3 501	–	(13 846)	(10 345)
Курсові різниці	72 680	76	7 698	80 454
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	<u>344 344</u>	<u>74 466</u>	<u>737 609</u>	<u>1 156 419</u>

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	585 521	74 448	755 793	1 415 762
Нові створені або придбані активи	131 813	–	–	131 813
Завершені (погашені) активи	(329 783)	(5)	–	(329 788)
Зміни балансової вартості	(68 357)	(1)	(5 322)	(73 680)
Курсові різниці	(58 479)	(52)	(6 714)	(65 245)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	<u>260 715</u>	<u>74 390</u>	<u>743 757</u>	<u>1 078 862</u>

9. Заборгованість кредитних установ (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	4 543	74 390	743 757	822 690
Нові створені або придбані активи	14 110	–	–	14 110
Завершені (погашені) активи	(14 322)	–	–	(14 322)
Зміни резервів	(2 454)	–	(42 856)	(45 310)
Курсові різниці	1 317	76	7 698	9 091
Резерв на 31 грудня 2020 року	<u>3 194</u>	<u>74 466</u>	<u>708 599</u>	<u>786 259</u>
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	15 631	74 448	755 793	845 872
Нові створені або придбані активи	3 951	–	–	3 951
Завершені (погашені) активи	(9 653)	(5)	–	(9 658)
Зміни резервів	(4 229)	(1)	(5 322)	(9 552)
Курсові різниці	(1 157)	(52)	(6 714)	(7 923)
Резерв на 31 грудня 2019 року	<u>4 543</u>	<u>74 390</u>	<u>743 757</u>	<u>822 690</u>

10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2019 року (перераховано)</i>
Комерційні кредити	93 271 635	103 192 481	134 202 005
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	1 956 892	2 340 816	1 331 638
Овердрафти	817 906	890 961	1 457 972
Векселі	13 900	58 089	74 717
	<u>96 060 333</u>	<u>106 482 347</u>	<u>137 066 332</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	<u>(47 468 849)</u>	<u>(53 203 408)</u>	<u>(64 587 400)</u>
Кредити клієнтам за амортизованою собівартістю	<u>48 591 484</u>	<u>53 278 939</u>	<u>72 478 932</u>

Комерційні кредити

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за комерційними кредитами:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	34 629 358	913 212	2 617 032	6 444 417	53 201 230	5 387 232	103 192 481
Нові створені або придбані активи	13 990 986	–	–	–	–	2 542 032	16 533 018
Завершені (погашені) активи	(4 269 628)	(477 957)	(344 193)	(279 219)	(6 132 584)	–	(11 503 581)
Переведення в Етап 1	494 348	(494 348)	–	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(18 430 230)	3 757 596	15 239 778	(42 800)	(524 344)	–	–
Переведення в Етап 3	(5 812)	(727 386)	(3 180 732)	768 876	3 145 054	–	–
Коригування вартості ПЗФА	–	–	–	–	–	151 640	151 640
Зміни балансової вартості	(13 864 612)	(711 027)	(822 693)	(220 528)	351 956	529 417	(14 737 487)
Списані кредити	–	–	–	(3 965 414)	(12 969 892)	–	(16 935 306)
Курсові різниці	4 833 650	259 859	1 229 114	659 329	9 406 536	182 382	16 570 870
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	<u>17 378 060</u>	<u>2 519 949</u>	<u>14 738 306</u>	<u>3 364 661</u>	<u>46 477 956</u>	<u>8 792 703</u>	<u>93 271 635</u>

10. Кредити клієнтам (продовження)

Комерційні кредити (продовження)

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (перераховано)	51 772 131	568 180	2 371 484	6 622 715	70 708 750	2 158 745	134 202 005
Нові створенні або придбанні активи	8 994 159	—	—	—	—	3 136 473	12 130 632
Завершені (погашені) активи	(2 434 232)	(76 511)	(317)	(82 200)	(14 272 615)	—	(16 865 875)
Переведення в Етап 1	73 959	(73 959)	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(3 009 652)	1 023 247	2 263 038	(297)	(276 336)	—	—
Переведення в Етап 3	(292 791)	(228 796)	(1 333 996)	138 918	1 716 665	—	—
Коригування вартості ПЗФА	—	—	—	—	—	66 560	66 560
Зміни балансової вартості	(14 836 375)	(221 576)	(391 927)	292 161	3 297 329	189 607	(11 670 781)
Курсові різниці	(5 637 841)	(77 373)	(291 250)	(526 880)	(7 972 563)	(164 153)	(14 670 060)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року (перераховано)	<u>34 629 358</u>	<u>913 212</u>	<u>2 617 032</u>	<u>6 444 417</u>	<u>53 201 230</u>	<u>5 387 232</u>	<u>103 192 481</u>

Усі кредити, які були списані Банком протягом 2020 року, залишаються предметом претензійно-позовної роботи (2019 рік: відсутні).

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Резерв на 1 січня 2020 року	392 652	50 541	173 965	6 113 140	44 090 129	2 333 605	53 154 032
Нові створенні або придбанні активи	181 268	—	—	—	—	—	181 268
Завершені (погашені) активи	(67 638)	(22 417)	(20 497)	(218 759)	(598 770)	—	(928 081)
Переведення в Етап 1	19 957	(19 957)	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(448 077)	145 722	344 325	(10 088)	(31 882)	—	—
Переведення в Етап 3	(1 383)	(54 647)	(517 287)	(219 341)	792 658	—	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	(25 833)	(3 643 760)	—	(3 669 593)
Результат від припинення визнання	—	—	—	(184 298)	(413 184)	—	(597 482)
Коригування процентного доходу	—	—	—	182 125	1 659 648	409 292	2 251 065
Списані активи	—	—	—	(3 965 414)	(12 969 892)	—	(16 935 306)
Повернені раніше списані активи	—	—	—	8 249	98 471	—	106 720
Зміни резервів	(23 262)	86 285	1 105 682	670 796	2 137 869	807 512	4 784 882
Зміни вхідних даних макромоделей	295 367	55 802	—	—	—	—	351 169
Курсові різниці	66 687	18 327	76 576	624 049	7 889 478	5 588	8 680 705
Резерв на 31 грудня 2020 року	<u>415 571</u>	<u>259 656</u>	<u>1 162 764</u>	<u>2 974 626</u>	<u>39 010 765</u>	<u>3 555 997</u>	<u>47 379 379</u>

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Резерв на 1 січня 2019 року (перераховано)	999 847	91 661	198 347	6 331 511	56 804 948	95 657	64 521 971
Нові створенні або придбанні активи	231 689	—	—	—	—	—	231 689
Завершені (погашені) активи	(41 249)	(3 783)	(25)	(61 592)	(654 052)	—	(760 701)
Переведення в Етап 1	2 328	(2 328)	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(74 830)	39 087	57 217	(294)	(21 180)	—	—
Переведення в Етап 3	(40 244)	(30 839)	(104 626)	(86 041)	261 750	—	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	—	(9 535 908)	—	(9 535 908)
Результат від припинення визнання	—	—	—	—	(384 697)	—	(384 697)
Коригування процентного доходу	—	—	—	273 487	2 318 188	3 709	2 595 384
Повернені раніше списані активи	—	—	—	9 249	81 897	—	91 146
Зміни резервів	(587 200)	(33 824)	51 222	154 174	1 656 210	2 243 072	3 483 655
Курсові різниці	(97 689)	(9 433)	(28 170)	(507 354)	(6 437 027)	(8 833)	(7 088 506)
Резерв на 31 грудня 2019 року (перераховано)	<u>392 652</u>	<u>50 541</u>	<u>173 965</u>	<u>6 113 140</u>	<u>44 090 129</u>	<u>2 333 605</u>	<u>53 154 032</u>

Недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні ПЗФА у 2020 році складали 4 131 343 тис. грн. (2019 рік: 8 227 236 тис. грн.).

10. Кредити клієнтам (продовження)

Овердрафти

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за овердрафтами:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість				
на 1 січня 2020 року	879 552	10 958	451	890 961
Нові створенні або придбанні активи	421 921	–	–	421 921
Завершені (погашені) активи	(605 731)	(12 613)	(453)	(618 797)
Переведення в Етап 1	22 092	(22 092)	–	–
Переведення в Етап 2	(114 837)	114 837	–	–
Переведення в Етап 3	–	(1 403)	1 403	–
Зміни балансової вартості	176 115	(67 121)	(369)	108 625
Курсові різниці	15 196	–	–	15 196
Валова балансова вартість				
на 31 грудня 2020 року	794 308	22 566	1 032	817 906

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуаль- ній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість					
на 1 січня 2019 року	1 384 401	12 278	324	60 969	1 457 972
Нові створенні або придбанні активи	842 149	–	–	–	842 149
Завершені (погашені) активи	(1 186 363)	(33 865)	(15)	(58 463)	(1 278 706)
Переведення в Етап 1	541	(541)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(46 241)	46 241	–	–	–
Переведення в Етап 3	(676)	–	–	676	–
Зміни балансової вартості	(98 839)	(13 155)	142	(3 182)	(115 034)
Курсові різниці	(15 420)	–	–	–	(15 420)
Валова балансова вартість					
на 31 грудня 2019 року	879 552	10 958	451	–	890 961

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	15 896	173	372	16 441
Нові створенні або придбанні активи	9 039	–	–	9 039
Завершені (погашені) активи	(12 874)	(359)	(374)	(13 607)
Переведення в Етап 1	759	(759)	–	–
Переведення в Етап 2	(3 921)	3 921	–	–
Переведення в Етап 3	–	(1 025)	1 025	–
Зміни резервів	17 720	(163)	(458)	17 099
Курсові різниці	140	–	–	140
Резерв на 31 грудня 2020 року	26 759	1 788	565	29 112

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуаль- ній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	31 442	458	249	2 817	34 966
Нові створенні або придбанні активи	19 867	–	–	–	19 867
Завершені (погашені) активи	(24 887)	(2 175)	(12)	(4 959)	(32 033)
Переведення в Етап 1	4	(4)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(2 037)	2 037	–	–	–
Переведення в Етап 3	(50)	–	–	50	–
Зміни резервів	(8 132)	(143)	135	2 092	(6 048)
Курсові різниці	(311)	–	–	–	(311)
Резерв на 31 грудня 2019 року	15 896	173	372	–	16 441

10. Кредити клієнтам (продовження)

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за дебіторською заборгованістю за фінансовою орендою:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	2 340 816
Завершені (погашені) активи	(752 698)
Зміни балансової вартості	368 774
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	1 956 892
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	1 331 638
Нові створенні або придбанні активи	1 881 747
Завершені (погашені) активи	(901 148)
Зміни балансової вартості	28 579
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	2 340 816
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	32 497
Завершені (погашені) активи	(10 428)
Зміни резервів	38 171
Резерв на 31 грудня 2020 року	60 240
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	29 500
Нові створенні або придбанні активи	5 588
Завершені (погашені) активи	(2 676)
Зміни резервів	85
Резерв на 31 грудня 2019 року	32 497

Векселя

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за векселями:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	58 089	—	58 089
Нові створенні або придбанні активи	81 940	—	81 940
Завершені (погашені) активи	(124 922)	(5 675)	(130 597)
Переведення в Етап 2	(5 602)	5 602	—
Зміни балансової вартості	4 395	73	4 468
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	13 900	—	13 900

10. Кредити клієнтам (продовження)

Векселя (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	74 717
Нові створенні або придбанні активи	225 893
Завершені (погашені) активи	(252 058)
Зміни балансової вартості	9 537
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	58 089

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	438	–	438
Нові створенні або придбанні активи	619	–	619
Завершені (погашені) активи	(1 230)	(149)	(1 379)
Переведення в Етап 2	(147)	147	–
Зміни резервів	438	2	440
Резерв на 31 грудня 2020 року	118	–	118

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	963
Нові створенні або придбанні активи	2 458
Завершені (погашені) активи	(2 678)
Зміни резервів	(305)
Резерв на 31 грудня 2019 року	438

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається ПЗФА активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

Внаслідок негативного впливу карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією коронавірусу (COVID-19), Банком застосовуються заходи, спрямовані на підтримку постраждалих від пандемії клієнтів Банку, зокрема, розглядаються питання щодо реструктуризації заборгованості, а саме: перенесення строку сплати платежів основної суми заборгованості та/або суми нарахованих процентів. Банком на поточний момент застосовуються інструменти короткострокової реструктуризації на умовах, що не призводять до суттєвої модифікації активів.

У таблиці нижче показані активи Етапу 2 та Етапу 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням прибутків (збитків) від модифікації:

	<i>2020 рік</i>	<i>2019 рік</i>
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	14 612 044	4 371 228
Чистий збиток від модифікації	(119 021)	(254 832)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Вплив пандемії

Урядом та Національним банком України проводяться заходи для протидії економічному спаду, викликаному пандемією COVID-19, у тому числі шляхом запровадження спеціальних програм кредитування. Зокрема у 2020 році запроваджено зміни до програми фінансової державної підтримки суб'єктам мікропідприємництва та малого підприємництва «Доступні кредити 5-7-9%» (далі - державна програма «Доступні кредити 5-7-9%»), що передбачають надання фінансової державної підтримки у вигляді часткової компенсації Фондом розвитку підприємництва (надалі – «Фонд») процентних ставок за кредитами та надання Фондом гарантій, з метою запобігання виникненню та поширенню, локалізації та ліквідації спалахів епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також для запобігання та подолання їх наслідків; рефінансування існуючої заборгованості в банках України на умовах зазначеної програми).

Станом на звітну дату у Банку діє 74 кредитних договори за державною програмою «Доступні кредити 5-7-9%» на фінансування заходів із запобігання виникнення та поширення, локалізації та ліквідації спалахів епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також для запобігання та подолання їх наслідків (в т.ч. рефінансована заборгованість в інших банках України). Валова балансова вартість зазначених кредитів станом на звітну дату становить 234 097 тис. грн, сума сформованого резерву 2 921 тис. грн.

У контексті пандемії COVID-19 Банком:

- ▶ актуалізовано модель впливу макроекономічних показників на ймовірність дефолту боржників враховуючи оновлену прогностичну інформацію щодо їх значень на наступні 3 роки (згідно з прогнозами НБУ та Світового банку), а також фактичні внутрішні рейтингові класи та статистичні дані щодо основних макроекономічних показників України. Відповідні переглянуті оцінки, що ґрунтуються на інформації, доступній Банку станом на 1 січня 2021 року, Банк відобразив у своїй оцінці очікуваних збитків за активами, що призвело до збільшення витрат за очікуваними кредитними збитками на 411 217 тис. грн.;
- ▶ сформовано список галузей, що найбільш постраждали внаслідок обмежень та економічному спаду, викликаних COVID-19 (авіаперевезення та аеропорти; транспорт; туристичні послуги; комерційна нерухомість (ТРЦ та бізнес-центри); сфера послуг: заклади харчування та розважальні заклади; готельний бізнес; торгівля автомобілями; будівельна галузь), та за боржниками, віднесеними до таких галузей було проведено позачерговий перегляд внутрішнього рейтингу та перерахунок ймовірності дефолту. Такі переглянуті оцінки призвели до збільшення витрат за очікуваними кредитними збитками на 17 327 тис. грн. Також за індивідуально-знеціненими активами Банком було проведено перегляд очікувань грошових потоків виходячи з поточної ситуації з кожним окремим боржником, прогнозів щодо його подальшої діяльності та планів Банку щодо роботи з ним. Одночасно, враховуючи, що COVID-19 був не єдиним фактором, що вплинув на такий перегляд, окремо вплив у загальній сумі збільшення витрат за очікуваними кредитними збитками за відповідними клієнтами не розкривається;
- ▶ індивідуально розглядалось кожне звернення щодо реструктуризації заборгованості, пов'язаної із COVID-19, та за результатами такого розгляду приймалось як рішення щодо згоди на реструктуризацію, так і здійснювався перегляд класифікації (віднесення до відповідного етапу) та уточнення оцінки очікуваних кредитних збитків. Таке призвело до збільшення витрат за очікуваними кредитними збитками на 189 034 тис. грн.

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- ▶ при наданні цінних паперів на умовах позики та операціях зворотного «репо» – грошові кошти або цінні папери;
- ▶ при комерційному кредитуванні – об'єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість;
- ▶ при кредитуванні фізичних осіб – застava житла і транспортних засобів.

Банк здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2020 року сума депозитів клієнтів, які отримані в якості забезпечення за кредитами складає 397 135 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 962 789 тис. грн.) (Примітка 19).

10. Кредити клієнтам (продовження)

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику (продовження)

Аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, наведено у Примітці 26.

Протягом 2020 року Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна вартістю 716 669 тис. грн., в тому числі за рахунок прийняття у власність заставного майна вартістю 10 719 тис. грн., яке включене до статей «Необоротні активи, утримувані для продажу» та «Інвестиційна нерухомість», та за рахунок реалізації заставного майна вартістю 705 950 тис. грн. (31 грудня 2019 року: за рахунок реалізації заставного майна вартістю 590 852 тис. грн.).

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 46 228 321 тис. грн., наданих десятиєм найбільшим позичальникам (48,12% загального кредитного портфелю) (31 грудня 2019 року: 41 752 218 тис. грн., або 39,21%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 30 303 992 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 26 081 588 тис. грн.).

Кредити та аванси клієнтам буди видані таким категоріям клієнтів:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Юридичні особи	76 662 909	86 703 214
Державні підприємства	16 884 827	17 857 373
Фізичні особи	2 164 120	1 834 507
Муніципальні та комунальні підприємства	348 477	87 253
	96 060 333	106 482 347

Кредити надаються підприємствам, що здійснюють свою діяльність на території України в таких галузях:

	31 грудня 2020 року	%	31 грудня 2019 року	%
Енергетика	14 519 027	15,1	12 201 065	11,5
Сільське господарство та харчова промисловість	13 783 986	14,3	16 384 473	15,4
Хімічна промисловість	11 426 786	11,9	12 258 066	11,5
Нерухомість	9 159 549	9,5	8 963 788	8,4
Торівля	8 479 893	8,8	11 674 449	11,0
Металургія	8 140 737	8,5	7 965 573	7,5
Машинобудування	8 114 145	8,4	8 340 307	7,8
Видобувна галузь	4 910 270	5,1	4 476 267	4,2
Готелі та ресторани	4 369 451	4,5	3 477 609	3,3
Транспорт і зв'язок	3 996 751	4,2	4 554 152	4,3
Фізичні особи	2 164 120	2,3	1 834 507	1,7
Будівництво	1 920 616	2,0	1 966 185	1,8
Будівництво доріг	1 281 164	1,3	—	—
Виробництво гумової та пластмасової продукції	992 263	1,0	2 673 862	2,5
Виробництво будівельних матеріалів	855 803	0,9	4 469 475	4,2
Фінансова діяльність	489 365	0,5	386 047	0,4
Легка промисловість	353 805	0,4	376 550	0,4
Целюлозо-паперова промисловість	314 222	0,3	1 585 170	1,5
Інша переробна діяльність	298 181	0,3	427 265	0,4
Деревообробна промисловість	236 871	0,2	392 156	0,4
Інше	253 328	0,5	2 075 381	1,8
Усього	96 060 333	100,0	106 482 347	100,0

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Кредити юридичним особам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	737 943	816 846
Від 1 до 5 років	2 150 175	2 856 899
	<u>2 888 118</u>	<u>3 673 745</u>
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(931 226)	(1 332 929)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	<u>1 956 892</u>	<u>2 340 816</u>
	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Чисті інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	408 959	415 143
Від 1 до 5 років	1 547 933	1 925 673
	<u>1 956 892</u>	<u>2 340 816</u>
Чисті інвестиції в фінансову оренду	<u>1 956 892</u>	<u>2 340 816</u>

11. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки

Станом на 31 грудня 2020 року інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки балансовою вартістю 29 008 521 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 25 731 949 тис. грн.) представлені ОВДП. Умови випуску цих цінних паперів передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску та місяць до дати погашення. Купонний дохід не підлягає індексації.

Станом на 31 грудня 2020 року ОВДП балансовою вартістю 15 902 090 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (Примітка 17).

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
ОВДП	13 877 469	22 254 733
Облігації підприємств	341 329	361 226
Муніципальні облігації	302 122	—
Акції підприємств	22 603	17 940
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	<u>14 543 523</u>	<u>22 633 899</u>

Станом на 31 грудня 2020 року ОВДП балансовою вартістю 8 094 665 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2019 року: відсутні) (Примітка 17).

Станом на 31 грудня 2020 року ОВДП балансовою вартістю 94 566 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від кредитних установ (31 грудня 2019 року: відсутні) (Примітка 18).

Станом на 31 грудня 2020 року ОВДП балансовою вартістю 334 849 тис. грн. використані для формування гарантійного фонду за операціями своп процентної ставки (31 грудня 2019 року: відсутні) (Примітка 17).

11. Інвестиційні цінні папери (продовження)

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в інструменти капіталу, в якості інвестицій в інструменти капіталу, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, на тій підставі, що вони не є призначеними для торгівлі. До таких інвестицій головним чином відносяться обов'язкові вкладення в капітали бірж і клірингових організацій, інвестиції, що виникли в результаті отримання Банком пайових цінних паперів в обмін на погашення боргу, і стратегічні інвестиції в інших банках.

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	22 656 710	–	4 218 021	26 874 731
Нові створені або придбані активи	4 768 169	–	–	4 768 169
Погашені активи	(13 987 180)	–	–	(13 987 180)
Зміни балансової вартості	6 924	16 455	–	23 379
Переведення в Етап 2	(347 050)	347 050	–	–
Реалізовані активи	(229 829)	–	–	(229 829)
Курсові різниці	1 372 421	–	–	1 372 421
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	14 240 165	363 505	4 218 021	18 821 691

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	35 794 632	4 218 021	40 012 653
Нові створені або придбані активи	12 917 468	–	12 917 468
Погашені активи	(25 081 500)	–	(25 081 500)
Зміни балансової вартості	1 615 588	–	1 615 588
Курсові різниці	(2 589 478)	–	(2 589 478)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	22 656 710	4 218 021	26 874 731

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	22 811	–	4 218 021	4 240 832
Нові створені або придбані активи	9 415	–	–	9 415
Погашені активи	(11 644)	–	–	(11 644)
Зміни резервів	21 148	17 272	–	38 420
Переведення в Етап 2	(4 903)	4 903	–	–
Реалізовані активи	(106)	–	–	(106)
Курсові різниці	1 251	–	–	1 251
Резерв на 31 грудня 2020 року	37 972	22 175	4 218 021	4 278 168

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	5 537	4 218 021	4 223 558
Нові створені або придбані активи	20 779	–	20 779
Зміни резервів	(3 505)	–	(3 505)
Резерв на 31 грудня 2019 року	22 811	4 218 021	4 240 832

11. Інвестиційні цінні папери (продовження)

Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

	<i>31 грудня 2020 року</i>
ОВАП	25 803 072
Облігації підприємств	19 427 009
	<u>45 230 081</u>
Мінус: резерв за очікуваними кредитними збитками	(55 471)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	<u>45 174 610</u>

Станом на 31 грудня 2020 року ОВАП балансовою вартістю 4 083 722 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2019 року: відсутні) (Примітка 17).

Станом на 31 грудня 2020 року облігації підприємств балансовою вартістю 83 551 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2019 року: відсутні) (Примітка 17).

12. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	<i>2020 рік</i>	<i>2019 рік</i>
Інвестиційна нерухомість станом на 1 січня	1 035 586	1 153 243
Чистий прибуток/(збиток) від коригування справедливої вартості	107 012	(117 657)
Переведення з категорії «Необоротні активи, утримувані для продажу»	853	—
Інвестиційна нерухомість станом на 31 грудня	<u>1 143 451</u>	<u>1 035 586</u>

У 2020 році Банк здійснив переоцінку інвестиційної нерухомості. Переоцінка була виконана незалежним оцінювачем, який має відповідну професійну кваліфікацію і досвід оцінки об'єктів нерухомості з аналогічним місцем розташування та аналогічної категорії. При проведенні оцінки основними підходами, які застосовувалися, були порівняльний та комбінація порівняльного з доходним.

Банк надав в оренду частину інвестиційної нерухомості за договорами операційної оренди. Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами невідмовної операційної оренди включають таке:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
До 1 року	16 211	26 072
Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами операційної оренди, які не можуть бути розірвані	<u>16 211</u>	<u>26 072</u>

Протягом 2020 року Банк визнав орендний дохід у розмірі 22 202 тис. грн. (2019 рік: 30 124 тис. грн.), що включений до складу іншого доходу окремого звіту про прибутки і збитки.

Протягом 2020 року прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка генерує дохід від оренди, склали 5 717 тис. грн. (2019 рік: 8 266 тис. грн.), прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка не генерує дохід від оренди, склали 23 266 тис. грн. (2019 рік: 20 593 тис. грн.).

13. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Будівлі	Активи у формі права користуван- ня будівлі/ приміщення	Поліпшення орендова- ного майна	Комп'ютери та облад- нання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспорт- ні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Усього
Історична або переоцінена вартість								
На 31 грудня 2019 року	1 448 606	11 728	5 040	568 556	260 783	20 356	54 069	2 369 138
Надходження	–	55	–	47 998	3 566	–	6 728	58 347
Вибуття	–	–	(6)	(3 056)	(1 019)	–	(51)	(4 132)
Модифікація	–	5 906	–	–	–	–	–	5 906
Вирахування накопиченої амортизації при переоцінці	(75 688)	–	–	–	–	–	–	(75 688)
Переоцінка вартості основних засобів	377 332	–	–	–	–	–	(178)	377 154
Переведення	5 010	–	–	–	–	–	(5 010)	–
На 31 грудня 2020 року	1 755 260	17 689	5 034	613 498	263 330	20 356	55 558	2 730 725
Накопичена амортизація								
На 31 грудня 2019 року	(52 490)	(5 864)	(4 738)	(460 071)	(209 388)	(20 168)	–	(752 719)
Нараховано за рік	(26 275)	(5 311)	(158)	(47 334)	(11 542)	–	–	(90 620)
Списання накопиченої амортизації при переоцінці	75 688	–	–	–	–	–	–	75 688
Вибуття	–	591	6	3 056	1 019	–	–	4 672
На 31 грудня 2020 року	(3 077)	(10 584)	(4 890)	(504 349)	(219 911)	(20 168)	–	(762 979)
Залишкова вартість								
На 31 грудня 2019 року	1 396 116	5 864	302	108 485	51 395	188	54 069	1 616 419
На 31 грудня 2020 року	1 752 183	7 105	144	109 149	43 419	188	55 558	1 967 746

	Будівлі	Активи у формі права користуван- ня будівлі/ приміщення	Поліпшення орендова- ного майна	Комп'ютери та облад- нання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспорт- ні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Усього
Історична або переоцінена вартість								
На 1 січня 2019 року	1 442 547	–	5 734	541 625	251 555	20 356	50 251	2 312 068
Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 16 на 1 січня 2019 року	–	11 316	–	–	–	–	–	11 316
Надходження	–	412	–	31 253	10 260	1 568 123	10 434	1 620 482
Вибуття	–	–	(724)	(4 322)	(1 032)	(1 568 123)	(527)	(1 574 728)
Переведення	6 059	–	30	–	–	–	(6 089)	–
На 31 грудня 2019 року	1 448 606	11 728	5 040	568 556	260 783	20 356	54 069	2 369 138
Накопичена амортизація								
На 1 січня 2019 року	(27 294)	–	(5 074)	(416 208)	(197 270)	(20 168)	–	(666 014)
Нараховано за рік	(25 196)	(5 828)	(375)	(48 185)	(13 150)	–	–	(92 734)
Модифікація	–	(36)	–	–	–	–	–	(36)
Вибуття	–	–	711	4 322	1 032	–	–	6 065
На 31 грудня 2019 року	(52 490)	(5 864)	(4 738)	(460 071)	(209 388)	(20 168)	–	(752 719)
Залишкова вартість								
На 1 січня 2019 року	1 415 253	11 316	660	125 417	54 285	188	50 251	1 657 370
На 31 грудня 2019 року	1 396 116	5 864	302	108 485	51 395	188	54 069	1 616 419

Протягом 2020 року, Банк визнав витрати по короткостроковій оренді та до оренді активів з низькою вартістю у розмірі 12 232 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 14 302 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2020 року основні засоби включали активи (комп'ютери та меблі) з історичною вартістю у розмірі 560 880 тис. грн., які були повністю амортизовані (31 грудня 2019 року: 514 472 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання основних засобів у розмірі 2 380 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 4 689 тис. грн.).

13. Основні засоби (продовження)

Станом на 1 березня та на 1 серпня кожного року Банк проводить тестування справедливої вартості будівель. На основі такого тестування проводиться розрахунок відхилень справедливої вартості будівель від їхньої балансової вартості. Сума розрахованого відхилення аналізується на предмет суттєвості впливу на фінансову звітність Банку, та проводить переоцінку у разі суттєвого відхилення.

Крім того, незалежно від результатів тестування справедливої вартості будівель Банк здійснює переоцінку будівель не менше ніж один раз на три роки. Остання переоцінка будівель проводилась станом на 1 грудня 2020 року незалежним оцінювачем, і справедлива вартість визначалась порівняльним та доходним підходами, виходячи з ринкової інформації.

За результатами переоцінки будівель у 2020 році Банк відобразив прибуток від збільшення справедливої вартості в сумі 34 676 тис. грн. в звіті про прибутки та збитки та в сумі 342 478 тис. грн. в звіті про інший сукупний дохід.

У разі відображення будівель за історичною вартістю станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість була б такою:

	<i>31 грудня 2020 року (за переоціненою вартістю)</i>	<i>31 грудня 2020 року (за собівартістю)</i>	<i>31 грудня 2019 року (за переоціненою вартістю)</i>	<i>31 грудня 2019 року (за собівартістю)</i>
Вартість	1 755 260	1 057 134	1 448 606	1 052 124
Накопичена амортизація	(3 077)	(213 457)	(52 490)	(201 402)
Залишкова вартість	1 752 183	843 677	1 396 116	850 722

14. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2019 року	151 990
Надходження	16 338
Вибуття	(8)
На 31 грудня 2020 року	168 320
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2019 року	(92 834)
Нараховано за рік	(23 521)
Вибуття	8
На 31 грудня 2020 року	(116 347)
Залишкова вартість	
На 31 грудня 2019 року	59 156
На 31 грудня 2020 року	51 973

	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 1 січня 2019 року	128 811
Надходження	23 183
Вибуття	(4)
На 31 грудня 2019 року	151 990
Накопичена амортизація	
На 1 січня 2019 року	(74 558)
Нараховано за рік	(18 280)
Вибуття	4
На 31 грудня 2019 року	(92 834)
Залишкова вартість	
На 1 січня 2019 року	54 253
На 31 грудня 2019 року	59 156

Станом на 31 грудня 2020 року нематеріальні активи вартістю 63 074 тис. грн. були повністю амортизовані (31 грудня 2019 року: 52 360 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання нематеріальних активів у розмірі 17 936 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 24 127 тис. грн.).

15. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Поточні податкові витрати	–	–
Зміни у відстроченому податку	(275 861)	(569 250)
Витрати з податку на прибуток	(275 861)	(569 250)

Станом на 31 грудня 2020 року податок на прибуток в Україні стягувався з оподатковуваного прибутку за вирахуванням валових витрат за ставкою 18% (31 грудня 2019 року: 18%).

Податкові активи та зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Податкові активи	250 146	246 711
Відстрочені податкові активи	1 175 372	1 463 771
Податкові активи	1 425 518	1 710 482

15. Податок на прибуток (продовження)

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від офіційних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням нормативної ставки, та фактично нарахованих сум є таким:

	2020 рік	2019 рік
Прибуток до оподаткування	(5 328 138)	632 868
Нормативна ставка податку	18%	18%
Витрати з податку на прибуток за нормативною ставкою	959 065	(113 916)
Зміна у невизнаному відстроченому податковому активі	(1 232 343)	(464 161)
Вплив витрат, які не підлягають вирахуванню	(2 583)	(3 410)
Зміни у відстроченому податковому активі, що не відображені в окремому звіті про фінансовий стан	–	12 237
Витрати з податку на прибуток	(275 861)	(569 250)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць		
	У окремому звіті про прибутки та збитки	В окремому звіті про сукупний дохід		У окремому звіті про прибутки та збитки	В окремому звіті про сукупний дохід	
	1 січня 2019 року		31 грудня 2019 року			31 грудня 2020 року
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню						
Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	1 520 775	(1 494 938)	–	25 837	17 220	43 057
Оцінка фінансових інструментів	267 126	–	(210 136)	56 990	–	79 997
Перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди	1 748 575	1 389 928	–	3 138 503	994 131	4 132 634
Відстрочені податкові активи	3 536 476	(105 010)	(210 136)	3 221 330	1 011 351	4 255 688
Невизнаний відстрочений податковий актив	(1 500 276)	(464 161)	210 136	(1 754 301)	(1 232 343)	(3 009 651)
Визнаний податковий актив	2 036 200	(569 171)	–	1 467 029	(220 992)	1 246 037
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню						
Основні засоби та нематеріальні активи	(3 179)	(79)	–	(3 258)	(54 869)	(70 665)
Відстрочені податкові зобов'язання	(3 179)	(79)	–	(3 258)	(54 869)	(70 665)
Чисті відстрочені податкові активи	2 033 021	(569 250)	–	1 463 771	(275 861)	1 175 372

Інформація про професійні судження керівництва, застосовані при визнанні відстроченого податкового активу, наведена у Примітці 4.

16. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2019 року (перераховано)</i>
Інші фінансові активи			
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	118 437	182 067	169 002
Похідні фінансові активи	108 231	—	—
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	79 486	56 665	64 988
Інші нараховані доходи	33 754	29 999	61 044
Нараховані комісії за обслуговування гарантій	6 307	15 936	18 804
Інше	125	105	122
	<u>346 340</u>	<u>284 772</u>	<u>313 960</u>
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(97 075)	(85 166)	(86 644)
Інші фінансові активи	<u>249 265</u>	<u>199 606</u>	<u>227 316</u>
Інші нефінансові активи			
Інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток	152 273	149 565	463 205
Передоплати	107 739	100 023	1 677 862
Банківські метали	89 616	70 919	83 634
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	36 701	39 321	—
Готівкові кошти, наявність яких не підтверджена	35 883	30 491	32 577
Запаси	26 925	35 432	34 855
Інше	9 084	1 884	3 017
	<u>458 221</u>	<u>427 635</u>	<u>2 295 150</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(84 164)	(81 591)	(71 388)
Інші активи	<u>374 057</u>	<u>346 044</u>	<u>2 223 762</u>
Усього інші активи	<u>623 322</u>	<u>545 650</u>	<u>2 451 078</u>

Інші зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2019 року (перераховано)</i>
Інші фінансові зобов'язання			
Транзитні рахунки по операціях з клієнтами	1 410 832	536 782	338 744
Транзитні рахунки по операціях з платіжними картками	41 592	53 121	29 771
Зобов'язання по виданих гарантіях	19 492	4 964	8 756
Зобов'язання з лізингу (оренди)	7 291	6 006	—
Нараховані витрати	8 959	5 655	6 481
Похідні фінансові зобов'язання	1 123	—	—
Інші фінансові зобов'язання	<u>1 489 289</u>	<u>606 528</u>	<u>383 752</u>
Інші зобов'язання			
Нарахування невикористаних відпусток	102 270	125 275	111 814
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	70 364	63 411	64 542
Доходи майбутніх періодів	36 960	34 533	27 329
Нарахована заробітна плата	31 981	60 224	71 696
Кредиторська заборгованість за податками та зобов'язковими платежами, крім податку на прибуток	28 613	34 897	37 699
Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку	16 911	10 578	8 535
Резерв під гарантії виконання	3 455	244	829
Інше	705	11 949	10 755
Інші зобов'язання	<u>291 259</u>	<u>341 111</u>	<u>333 199</u>
Усього інші зобов'язання	<u>1 780 548</u>	<u>947 639</u>	<u>716 951</u>

16. Інші активи та зобов'язання (продовження)

В таблиці нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів інших фінансових активів (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками та похідних фінансових активів):

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	102 705
Нові створенні або придбанні активи	149 802
Завершені (погашені) активи	(144 522)
Зміни балансової вартості	2 784
Списані активи	(381)
Курсові різниці	9 284
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	119 672
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року (перераховано)	144 958
Нові створенні або придбанні активи	96 003
Завершені (погашені) активи	(107 918)
Зміни балансової вартості	(23 677)
Списані активи	(162)
Курсові різниці	(6 499)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року (перераховано)	102 705
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	85 166
Нові створенні або придбанні активи	29 052
Завершені (погашені) активи	(27 433)
Зміни резервів	1 467
Списані активи	(381)
Курсові різниці	9 204
Резерв на 31 грудня 2020 року	97 075
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2019 року (перераховано)	86 644
Нові створенні або придбанні активи	11 038
Завершені (погашені) активи	(14 389)
Зміни резервів	8 475
Списані активи	(162)
Курсові різниці	(6 440)
Резерв на 31 грудня 2019 року (перераховано)	85 166

16. Інші активи та зобов'язання (продовження)

В таблицях нижче представлений аналіз збитків від зменшення корисності інших нефінансових активів:

Резерв на 1 січня 2020 року	81 591
Сторновано	(2 819)
Курсові різниці	5 392
Резерв на 31 грудня 2020 року	84 164
Резерв на 1 січня 2019 року	71 388
Нараховано	14 449
Курсові різниці	(4 246)
Резерв на 31 грудня 2019 року	81 591

Похідні фінансові інструменти

Своп процентної ставки

Банк укладає угоди з НБУ на обмін процентними платежами, які розраховані за різними ставками, але з урахуванням однієї умовної суми протягом строку дії договору. Умовна сума кредитів (наданого та залученого) за своєю процентної ставки використовується виключно для розрахунків процентів та не перераховуються між сторонами договору.

Станом на 31 грудня 2020 року умовні суми складають:

	Умовна сума		Справедлива вартість	
	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання
Своп процентної ставки	6 762 406	60 000	108 231	1 123

17. Заборгованість перед Національним банком України

Станом на 31 грудня 2020 року заборгованість за кредитами рефінансування перед Національним банком України включає (31 грудня 2019 року: відсутня):

Дата договору	Дата погашення	Вид процентної ставки	Ефективна процентна ставка	Балансова вартість
14 серпня 2020 року	17 липня 2023 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1682%	2 897 996
11 вересня 2020 року	30 серпня 2024 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	514 998
9 жовтня 2020 року	3 жовтня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	337 989
13 листопада 2020 року	7 листопада 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	10 757 788
4 грудня 2020 року	26 лютого 2021 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1688%	500 000
11 грудня 2020 року	5 грудня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	999 997
Заборгованість за кредитами перед НБУ				16 008 768

Станом на 31 грудня 2020 року маржа за кредитами рефінансування НБУ складає 0,00%.

Заборгованість перед НБУ за усіма кредитами рефінансування забезпечена інвестиційними цінними паперами – ОВДП балансовою вартістю 23 996 755 тис. грн. (Примітка 11).

18. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити міжнародних фінансових організацій	24 571 842	20 943 326
Поточні рахунки	942 205	708 317
Кредити та депозити інших банків	604 906	174 119
Інша заборгованість перед кредитними установами	75	–
Заборгованість перед кредитними установами	26 119 028	21 825 762

Станом на 31 грудня 2020 року поточні рахунки включають 525 847 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками (31 грудня 2019 року: 328 152 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками). Ці кошти були отримані на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2020 року загальна заборгованість українських банків у складі заборгованості перед кредитними установами складає 1 538 542 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 791 560 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2020 року кредити та депозити інших банків, кредити міжнародних фінансових організацій включають 881 260 тис. грн. за угодами в рамках торговельного фінансування (31 грудня 2019 року: 696 952 тис. грн. за угодами в рамках торговельного фінансування, та 87 901 тис. грн. за угодою, укладеною з іноземним кредитором з метою залучення кредитних ресурсів під гарантійне та страхове покриття експортних кредитних агентств, отриманою від банку країн-членів ОЕСР). Ці кредити деноміновані в євро (31 грудня 2019 року: в євро).

Станом на 31 грудня 2020 року кредити міжнародних фінансових організацій включають позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в рамках Другого проекту розвитку експорту та Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту балансовою вартістю 5 153 004 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 4 622 119 тис. грн.). Кредити деноміновані в доларах США, отримані Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, що переглядається двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 0,74% та 0,95% річних. Кредити підлягають погашенню у 2026 та 2041 роках.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту з енергоефективності на суму 4 236 218 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 3 721 741 тис. грн.). Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 0,95% річних. Кредит підлягає погашенню у 2040 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування на суму 2 056 304 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 1 336 258 тис. грн.). Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Угоди про позику становить 150 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 1,28% річних. Кредит підлягає погашенню у 2052 році.

Станом на 31 грудня 2020 року кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) в рамках позики для кредитування малих та середніх підприємств та установ з середньою капіталізацією та кредиту на підтримку поглибленої та всебічної зони вільної торгівлі між ЄС та Україною (ПВЗВТ) на загальну суму 3 543 793 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 3 961 721 тис. грн.) Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Фінансових угод становить 380 000 тис. євро. Транші кредитів деноміновані в доларах США та євро та підлягають погашенню у 2023 та 2025 роках, мають фіксовані та плаваючі процентні ставки для кожного траншу: LIBOR(6m)USD + маржа ЄІБ, плаваючі процентні ставки переглядаються двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 5,027%, 1,431%, 3,74525% та 3,78375% річних.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) в рамках Програми для кредитування малих та середніх підприємств, що спрямована на підтримку ПВЗВТ з Україною на суму 881 260 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 670 235 тис. грн.). Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 25 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, транші кредиту обліковуються Банком в гривні під фіксовану процентну ставку 17,35% та 15,05% річних, та підлягають погашенню у 2021 та 2022 роках відповідно.

18. Заборгованість перед кредитними установами (продовження)

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику з А/В структурою від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) за кредитною угодою від 16 серпня 2019 року на суму 80 000 тис. євро. Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість кредиту складає 1 488 840 тис. грн. Процентна ставка встановлена на рівні EURIBOR(6m) + маржа 4,25% річних. Погашення передбачено рівними піврічними частинами з кінцевим погашенням у 2023 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику Північної екологічної фінансової корпорації в рамках Програми фінансування енергоефективності та відновлюваних джерел енергії на суму 173 461 тис. грн. (31 грудня 2019 року: відсутня). Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 5 000 тис. євро. Кредит деномінований в євро, транші кредиту обліковуються Банком в євро під плаваючу ставку 3,0%. Кредит підлягає погашенню у 2025 році.

Кредити інших банків включають кредит Фонду розвитку підприємництва (ФРП), що залучений в рамках програми кредитування суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва (приватних підприємств та юридичних осіб приватної форми власності). Заборгованість за кредитом перед ФРП забезпечена інвестиційними цінними паперами (Примітка 11).

Для цілей представлення окремого звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кошти, залучені від українських банків, були включені до категорії коштів для операційної діяльності, а кошти від інших банків – для фінансової діяльності.

Кредитні договори з міжнародними фінансовими організаціями та з деякими іншими банками встановлюють певні фінансові умови.

19. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року (перераховано)	1 січня 2019 року (перераховано)
Поточні рахунки:			
- Юридичні особи	31 955 917	16 312 489	17 801 685
- Бюджетні організації	12 265 200	7 358 773	6 592 570
- Фізичні особи	5 300 720	4 182 834	4 108 278
- Заборгованість за коштами в управлінні Банку	–	1	1
	49 521 837	27 854 097	28 502 534
Строкові депозити:			
- Юридичні особи	42 377 096	27 123 795	31 237 332
- Фізичні особи	23 682 905	21 645 529	22 117 965
	66 060 001	48 769 324	53 355 297
Заборгованість перед клієнтами	115 581 838	76 623 421	81 857 831
Забезпечення гарантій та авалів (Примітка 23)	584 524	689 701	899 741
Забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10)	397 135	962 789	1 152 540
Забезпечення акредитивів (Примітка 23)	88 524	178 683	1 020 095
Забезпечення зобов'язань з надання кредитів (Примітка 23)	6 988	12 384	12 800
Аванси отримані за фінансовим лізингом	–	–	564 524

Станом на 31 грудня 2020 року поточні рахунки юридичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 11 616 712 тис. грн. (36,4% від загальної суми поточних рахунків юридичних осіб) (31 грудня 2019 року: 4 066 924 тис. грн., або 24,2%).

Станом на 31 грудня 2020 року поточні рахунки фізичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 236 439 тис. грн. (4,5% від загальної суми поточних рахунків фізичних осіб) (31 грудня 2019 року: 167 498 тис. грн., або 4,0%).

19. Заборгованість перед клієнтами (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені від п'ятьох клієнтів-юридичних осіб, в сумі 19 731 857 тис. грн. (46,6% від суми строкових депозитів юридичних осіб) (31 грудня 2019 року: 12 560 174 тис. грн., або 46,3%).

Станом на 31 грудня 2020 року строкові депозити фізичних осіб включали кошти, залучені від десятих клієнтів-фізичних осіб, у сумі 1 473 358 тис. грн. (6,2% від суми строкових депозитів фізичних осіб) (31 грудня 2019 року: 1 077 644 тис. грн., або 5,0%).

Станом на 31 грудня 2020 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, у сумі 22 460 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 13 860 тис. грн.). Зміна справедливої вартості коштів, залучених в золоті, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 31 грудня 2020 року відсутня (31 грудня 2019 року: відсутня).

Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2019 року (перераховано)</i>	<i>%</i>
Фізичні особи	28 983 625	25,1	25 828 363	33,7
Транспорт та зв'язок	14 478 438	12,5	1 330 752	1,7
Бюджетні організації	12 265 200	10,6	7 358 773	9,6
Сільське господарство та харчова промисловість	10 839 611	9,4	14 766 241	19,3
Торівля	9 273 137	8,0	6 410 528	8,4
Видобувна галузь	8 236 199	7,1	420 189	0,5
Машинобудування	5 331 007	4,6	3 454 774	4,5
Будівництво	4 805 259	4,2	1 913 162	2,5
Професійна, наукова та технічна діяльність	4 405 263	3,8	2 697 349	3,5
Фінансові послуги	4 331 469	3,7	2 972 524	3,9
Енергетика	2 214 760	1,9	1 817 574	2,4
Хімічна промисловість	1 212 731	1,0	426 020	0,6
Інформація та телекомунікації	1 013 353	0,9	658 955	0,9
Нерухомість	1 003 828	0,9	610 738	0,8
Виробництво будівельних матеріалів	881 303	0,8	566 666	0,7
Металообробка	772 299	0,7	717 693	0,9
Охорона здоров'я	737 759	0,6	248 923	0,3
Металургія	548 041	0,5	355 225	0,5
Освіта	506 028	0,4	282 969	0,4
Переробна діяльність	473 337	0,4	429 333	0,6
Індивідуальні послуги	352 972	0,3	319 979	0,4
Деревообробна промисловість	327 578	0,3	191 424	0,2
Целюлозно-паперова промисловість	197 866	0,2	48 307	0,1
Виробництво гумової та пластикової продукції	196 211	0,2	104 177	0,1
Легка промисловість	146 960	0,1	88 527	0,1
Готелі та ресторани	22 922	0,1	89 613	0,1
Інше	2 024 682	1,7	2 514 643	3,3
Заборгованість перед клієнтами	115 581 838	100,0	76 623 421	100,0

20. Емітовані єврооблігації

	31 грудня 2020 року			31 грудня 2019 року		
	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість
Емісія квітня 2010 року	500 000	Дол. США	1 980 940	500 000	Дол. США	5 021 247
Емісія жовтня 2010 року	250 000	Дол. США	990 470	250 000	Дол. США	2 510 623
Емісія січня 2013 року	500 000	Дол. США	9 415 079	500 000	Дол. США	12 304 890
Емісія квітня 2013 року	100 000	Дол. США	1 883 016	100 000	Дол. США	2 460 978
Емісія березня 2018 року	4 051 000	Грн.	4 267 647	4 051 000	Грн.	4 255 338
Емітовані єврооблігації			18 537 152			26 553 076

У квітні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

У жовтні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 250 000 тис. дол. США (1 998 250 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у квітні 2010 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 750 000 тис. дол. США з погашенням у 2015 році були з 9 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону – 9,625% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 27 квітня 2022 року (рівними піврічними платежами).

У січні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року.

У квітні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США (799 300 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 600 000 тис. дол. США з погашенням у 2018 році були з 23 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону – 9,75% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 22 січня 2025 року, при цьому, 22 січня 2021 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 22 липня 2021 року – 22 січня 2025 року вісьмома рівними піврічними платежами.

У березні 2018 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 4 051 000 тис. грн. з фіксованою ставкою купону 16,5% річних і погашенням у березні 2021 року.

Для оптимізації структури балансу, 10 листопада 2020 року Банк здійснив частковий викуп єврооблігацій у формі облігацій участі у кредиті, що були випущені через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», в загальному обсязі за номінальною вартістю 299 995 тис. дол. США, у тому числі:

- ▶ за номінальною вартістю 215 948 тис. дол. США зі ставкою купону 9,75% річних та кінцевим терміном погашення у січні 2025 року. Ціна викупу склала 104,5% від номіналу.
- ▶ за номінальною вартістю 84 047 тис. дол. США зі ставкою купону 9,625% річних та з кінцевим терміном погашення у квітні 2022 року. Ціна викупу склала 103,75% від номіналу.

У результаті операції викупу Банк визнав збиток від припинення визнання фінансових зобов'язань за амортизованою собівартістю у розмірі 387 397 тис. грн. Метою цієї операції було скорочення процентних витрат по випущених Єврооблігаціях у майбутніх періодах.

21. Субординований борг

У лютому 2006 року Банк отримав кредит у розмірі 95 000 тис. дол. США (1 119 203 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску «Credit Suisse International» облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% без права зворотної вимоги виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

У листопаді 2006 року Банк отримав ще один кредит у розмірі 30 000 тис. дол. США (353 432 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% з подальшою консолідацією і формуванням єдиної серії з цінними паперами, випущеними у лютому 2006 року. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

29 травня 2015 року між Банком в якості позичальника, «Credit Suisse International» в якості кредитора та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» в якості нового кредитора була укладена друга додаткова кредитна угода, за умовами якої, з дати її підписання було змінено кредитора з «Credit Suisse International» на «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» за вищезазначеними угодами.

9 липня 2015 року між Банком та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» була підписана Угода про внесення змін та викладення у новій редакції кредитної угоди (Угоди про запозичення коштів на субординованих умовах у формі субординованого кредиту) на суму 125 000 тис. дол. США від 7 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями, внесеними Додатковою кредитною угодою від 9 листопада 2006 року та Другою Додатковою кредитною угодою від 29 травня 2015 року, згідно із якою:

- ▶ процентна ставка з 9 серпня 2015 року встановлюється відповідно до умов угоди та складає 7% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2020 року становить 7,28913%;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 9 лютого 2023 року, при цьому, 9 лютого 2020 року – погашення 50% суми кредиту, решта 50% суми кредиту погашатиметься протягом 9 серпня 2020 року – 9 лютого 2023 року п'ятьма рівними піврічними платежами.

Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 1 513 690 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 3 063 230 тис. грн.).

У листопаді 2019 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США з фіксованою ставкою купону 9,95% річних і погашенням у листопаді 2029 року з можливістю дострокового погашення у листопаді 2024 року, виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 14 травня та 14 листопада кожного року, починаючи з 14 травня 2020 року. Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 2 827 486 тис. грн.

22. Капітал

Станом на 31 грудня 2020 року статутний капітал Банку складався з 31 168 806 простих іменних акцій (31 грудня 2019 року: 26 490 412 простих іменних акцій) номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна (31 грудня 2019 року: 1 462,04 гривень кожна). Станом на 31 грудня 2020 року 31 168 806 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані (31 грудня 2019 року: 26 490 412 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані).

У вересні 2020 року відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 23 вересня 2020 року № 881 «Про збільшення статутного капіталу акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» статутний капітал Банку було збільшено на 6 839 999 тис. грн. шляхом випуску 4 678 394 додаткових акцій номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій.

У червні 2020 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2020 року № 328 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2019 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави», Банк спрямував частину прибутку на виплату дивідендів у сумі 19 086 тис. грн. Відповідно до статті 57 Податкового кодексу України Банком нараховано та внесено до бюджету аванс з податку на прибуток у сумі 3 435 тис. грн.

22. Капітал (продовження)

У червні 2019 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року № 364 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2018 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави», Банк спрямував частину прибутку на виплату дивідендів у сумі 767 070 тис. грн. Відповідно до статті 57 Податкового кодексу України Банком нараховано та внесено до бюджету аванс з податку на прибуток у сумі 138 073 тис. грн.

Рух резервів переоцінки

Рух у резервах переоцінки був таким:

	<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Нереалізовані прибутки/ (збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв переоцінки</i>
На 1 січня 2019 року	710 805	(1 527 211)	(816 406)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(13 237)	—	(13 237)
Чистий прибуток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі:	—	1 167 422	1 167 422
Витрати за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(17 274)	(17 274)
Чисті реалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до окремого звіту про прибутки та збитки при погашенні	—	7 780	7 780
Чисті нереалізовані прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	1 176 916	1 176 916
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2019 року	697 568	(359 789)	337 779
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(14 221)	—	(14 221)
Переоцінка основних засобів	342 478	—	342 478
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(12 538)	—	(12 538)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі:	—	(127 815)	(127 815)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(36 191)	(36 191)
Чисті реалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до окремого звіту про прибутки та збитки при погашенні	—	34 113	34 113
Чисті нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(125 737)	(125 737)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2020 року	1 013 287	(487 604)	525 683

22. Капітал (продовження)

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резерви та інші фонди Банку

Резервний фонд створюється відповідно до Статуту до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

Резерви Банку, що підлягають розподілу, визначаються загальною сумою резервів відповідно до даних бухгалтерського обліку. Станом на 31 грудня 2020 року резерви Банку, що не підлягають розподілу, становили 407 494 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 500 705 тис. грн.). Резерви Банку, що не підлягають розподілу, представлені резервом переоцінки та загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики чи умовні зобов'язання.

23. Договірні та умовні зобов'язання

Операційне середовище

Економіка України є відкритою, недиверсифікованою та вважається ринковою з ознаками перехідної (emerging market), має критичну залежність від світових цін на сировинні товари та низьку ліквідність на міжнародному ринку капіталу. За таких умов банківська діяльність в Україні характеризується високими ризиками, нетиповими для розвинених ринків.

Розвиток економіки України залежить від зовнішньоторговельної кон'юнктури, надходження міжнародної фінансової допомоги, узгодженої політики й рішень Верховної Ради, Уряду, НБУ та Офісу Президента для подолання пандемії та наслідків глобальної економічної кризи, зокрема, щодо контролю за поширенням пандемії COVID-19, охорони здоров'я населення, підтримки макроекономічної стабільності й збереження робочих місць, продовження необхідних реформ, збереження соціально-політичної стабільності, а також розвитку ситуації на сході країни.

Після відновлення протягом 2016-2019 років, протягом 2020 року економіка України зазнала негативного впливу глобальної економічної кризи, обтяженої пандемією COVID-19. Швидке поширення пандемії у 2020 році спонукало уряди багатьох країн, у тому числі України, до запровадження різних заходів боротьби зі спалахом, включаючи обмеження подорожей, закриття бізнесу, режим ізоляції певної території, карантину, тощо. Ці заходи вплинули на глобальний логістику поставок, попит на товари та послуги, а також на масштаби ділової активності, що спричинило суттєве падіння фінансових та товарних ринків.

Загалом протягом звітного року цінова динаміка на товари традиційного українського експорту була помірно-спадною. Проте випереджальне падіння цін на енергетичні ресурси, порівняно з експортованою з України продукції хімічної промисловості та АПК на фоні тенденції до випереджального скорочення імпорту товарів і послуг, зумовили зменшення дефіциту зовнішньої торгівлі та отримання позитивного сальдо рахунку поточних операцій платіжного балансу.

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Операційне середовище (продовження)

Помірний дефіцит зовнішньої торгівлі компенсувався надходженням валюти за фінансовим рахунком, у тому числі за рахунок операцій приватного сектору, розміщення єврооблігацій України та надходження фінансової допомоги від міжнародних фінансових організацій (МФО). Нова угода SBA з МВФ сприятиме отриманню фінансової допомоги від інших офіційних кредиторів (Світовий банк, Єврокомісія) та МФО для фінансування бюджетного дефіциту, підтримки платіжного балансу, міжнародних резервів та курсової стабільності. Станом на 31 грудня 2020 року офіційний обмінний курс національної валюти становив 28,27 гривні за 1 долар США. (станом на 31 грудня 2019 року – 23,69 гривні за 1 долар США) Валові міжнародні резерви НБУ станом на 1 січня 2021 року перевищили 29 млрд. дол. США (станом на 1 січня 2020 року – 25,3 млрд. дол. США).

Кризові явища у світовій економіці та запроваджені карантинні заходи для боротьби із коронавірусною інфекцією спричинили падіння практично в усіх секторах економіки України у II-III кварталах поточного року.

Одночасно, згідно даних Держстату за грудень 2020 року індекс виробництва промислової продукції збільшився на 3,2%, індекс обороту роздрібної торгівлі – на 13,4%, індекс виконання будівельних робіт – на 8,2%. Індекс виробництва сільськогосподарської продукції знизився на 11,5%. За результатами 2020 року падіння реального ВВП України склало -4,2%.

У 2020 році інфляційна динаміка залишалась стриманою завдяки збереженню курсової стабільності на фоні падіння інвестиційного та споживчого попиту. За даними Держстату споживча інфляція у грудні поточного року становила 5% (до грудня 2019 року). Сповільнення інфляційної динаміки протягом 2019-2020 рр. та необхідність активізації кредитної підтримки економіки зумовили подальше пом'якшення монетарної політики НБУ із послідовним зниженням облікової ставки до 10% з 13 березня 2020 року, 8% – з 24 березня 2020 року та до 6% – з 12 червня 2020 року.

Криза у реальному секторі, обтяжена карантинними заходами негативно позначилася на обсягах виробництва, капітальних інвестиціях та зайнятості. Це погіршило фінансовий стан значної частини підприємств і домогосподарств, збільшило ризики активних операцій. За таких умов наявна ліквідність спрямовувалась банківськими установами, переважно, в інструменти з низьким рівнем ризику (депозитні сертифікати НБУ, державні цінні папери) та секторальну підтримку економіки із використанням гарантій Уряду та рефінансування від НБУ.

Тривале перевищення витрат над доходами та скорочення заощаджень населення, падіння доходів підприємств, фактична відсутність можливостей для здійснення зовнішніх запозичень – суттєво обмежують можливості фінансування Банку в Україні та зовнішніх ринках капіталу.

У березні-грудні 2020 року Уряд та НБУ запровадили ряд заходів підтримки для протидії економічному спаду, викликаному пандемією COVID-19. Ці заходи включають, серед іншого, субсидійоване кредитування постраждалих галузей та населення, кредитні канікули, послаблення певних регулятивних обмежень з метою допомоги фінансовому сектору зберегти його можливості для забезпечення ресурсів та допомоги клієнтам уникнути дефіциту ліквідності внаслідок заходів стримування COVID-19.

Додатково з метою стимулювання економіки Національним банком України запроваджено процентний своп, який дає змогу банкам надавати довгострокове фінансування. Проведення НБУ досить м'якої монетарної політики супроводжувалося стабільним валютним курсом та незначним зростанням інфляції. Міністерство фінансів проводить успішні аукціони з розміщення ОВДП поступово збільшуючи строки обігу ОВДП.

Економічна криза на фоні збереження ризиків чергових хвиль пандемії COVID-19, девальвації національної валюти, необхідність здійснення значних виплат за зобов'язаннями – негативно впливають на фінансовий стан та результати діяльності Банку. Банк продовжує оцінювати вплив пандемії та зміни мікро- та макроекономічних умов на операційну діяльність, економічний стан та фінансові результати. Залежно від надходження такої інформації Банком здійснюється оперативний перегляд оцінки майбутніх грошових потоків та вживаються необхідні заходи для підтримки стабільності його діяльності. Водночас у 2020 році Банком було розпочато процес масштабної трансформації бізнес- та операційної моделей, розроблено та затверджено нову стратегію розвитку на 2021-2024 роки. Заходи, прийняті для модифікації та поліпшення процесів, оновлення керівного складу дозволили компенсувати вплив пандемії COVID-19 на більшість економічних показників Банку - негативної динаміки за більшістю статей звіту про прибутки та збитки не спостерігається. Окремо було проаналізовано вплив пандемії на кредитний ризик Банку.

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

У той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

З 1 вересня 2013 року набрали чинності правила трансфертного ціноутворення. Ці правила передбачають, що у разі здійснення операцій з пов'язаними сторонами (особами нерезидентами) і в деяких випадках з непов'язаними сторонами (контрольовані операції) не за ринковою ціною, суб'єкти господарювання повинні нараховувати додаткові податкові зобов'язання.

Банк здійснює операції, що є контрольованими, виключно за ринковими цінами. У Банку впроваджено необхідний внутрішній контроль для дотримання вимог законодавства з трансфертного ціноутворення.

Зобов'язання кредитного характеру

Зобов'язання кредитного характеру Банку включали:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Зобов'язання з надання кредитів	11 512 507	8 862 576
Фінансові гарантії	273 167	830 808
Акредитиви	146 068	226 691
Авалювання векселів	334 339	178 269
	<u>12 266 081</u>	<u>10 098 344</u>
Мінус – резерви	(142 726)	(53 158)
Зобов'язання кредитного характеру (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	12 123 355	10 045 186
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів, фінансових гарантії та кредитних зобов'язань (Примітка 19)	(220 884)	(271 420)
Зобов'язання кредитного характеру	<u>11 902 471</u>	<u>9 773 766</u>

Станом на 31 грудня 2020 року сума зобов'язань з надання кредитів складає 11 512 507 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 10 821 875 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 8 862 576 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 8 039 928 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2020 року Банк видав акредитиви на суму 139 950 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 83 999 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 213 453 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 171 337 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2020 року Банк видав фінансових гарантії на суму 135 283 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 75 686 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 608 527 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 13 326 тис. грн.).

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 року зобов'язання Банку з кредитування за відкритими кредитними лініями для проведення операцій з платіжними картками становили 386 665 тис. грн. (31 грудня 2019 року: 403 598 тис. грн.). В таблицях нижче представлений аналіз змін зобов'язань з надання кредитів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2020 року	8 219 729	12 358	–	2 520	627 969	8 862 576
Нові створені або придбані зобов'язання	13 013 894	–	–	–	–	13 013 894
Завершені (погашені) зобов'язання	(10 294 367)	(160 766)	–	(61 734)	(594 735)	(11 111 602)
Переведення в Етап 1	47 404	(47 404)	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(304 356)	283 880	21 885	(1 409)	–	–
Переведення в Етап 3	(59 189)	(1 417)	–	60 606	–	–
Зміни зобов'язань	382 712	(45 238)	–	933	(33 223)	305 184
Курсові різниці	438 565	3 848	(19)	61	–	442 455
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2020 року	11 444 392	45 261	21 866	977	11	11 512 507

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2019 року	5 532 777	6 664	–	6 229	100 069	5 645 739
Нові створені або придбані зобов'язання	8 618 951	–	–	–	–	8 618 951
Завершені (погашені) зобов'язання	(6 569 672)	(20 859)	–	(6 169)	(23 533)	(6 620 233)
Переведення в Етап 1	15 640	(15 640)	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(484 241)	30 888	453 799	(446)	–	–
Переведення в Етап 3	(5 669)	(1 205)	(518 483)	2 425	522 932	–
Зміни зобов'язань	1 516 120	12 620	64 684	481	28 501	1 622 406
Курсові різниці	(404 177)	(110)	–	–	–	(404 287)
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2019 року	8 219 729	12 358	–	2 520	627 969	8 862 576

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2020 року	51 452	206	647	52 305
Нові створені або придбані зобов'язання	160 683	–	–	160 683
Завершені (погашені) зобов'язання	(107 821)	(8 063)	(22 612)	(138 496)
Переведення в Етап 1	1 773	(1 773)	–	–
Переведення в Етап 2	(8 420)	9 116	(696)	–
Переведення в Етап 3	(21 758)	(272)	22 030	–
Зміни резервів	(1 312)	2 646	1 159	2 493
Зміни вхідних даних макромоделей	55 366	1 700	–	57 066
Курсові різниці	3 938	153	(126)	3 965
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2020 року	133 901	3 713	402	138 016

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	Усього
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2019 року	66 706	91	–	2 956	3 981	73 734
Нові створені або придбані зобов'язання	146 215	–	–	–	–	146 215
Завершені (погашені) зобов'язання	(80 737)	(298)	–	(2 806)	(1 450)	(85 291)
Переведення в Етап 1	383	(383)	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(8 562)	655	8 182	(275)	–	–
Переведення в Етап 3	(326)	(146)	–	385	87	–
Зміни резервів	(68 476)	287	(8 182)	387	(2 618)	(78 602)
Курсові різниці	(3 751)	–	–	–	–	(3 751)
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2019 року	51 452	206	–	647	–	52 305

В таблицях нижче представлений аналіз змін фінансових гарантій та відповідних резервів:

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індивіду- альній основі	Етап 3 на груповій основі	Усього
Фінансові гарантії на 1 січня 2020 року	818 197	12 611	–	–	830 808
Нові створені або придбані фінансові гарантії	1 690 525	–	–	–	1 690 525
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(2 128 381)	(68 359)	–	–	(2 196 740)
Переведення в Етап 1	28 178	(28 178)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(138 582)	150 940	18 924	(31 282)	–
Переведення в Етап 3	–	(29 596)	–	29 596	–
Зміни фінансових гарантій	(101 601)	–	–	–	(101 601)
Курсові різниці	51 058	(3 488)	919	1 686	50 175
Фінансові гарантії на 31 грудня 2020 року	219 394	33 930	19 843	–	273 167

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	Усього
Фінансові гарантії на 1 січня 2019 року	910 802	7 869	–	918 671
Нові створені або придбані фінансові гарантії	799 486	–	–	799 486
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(526 329)	(3 225)	(12 018)	(541 572)
Переведення в Етап 2	(22 256)	22 256	–	–
Переведення в Етап 3	–	(13 496)	13 496	–
Зміни фінансових гарантій	(258 182)	–	–	(258 182)
Курсові різниці	(85 324)	(793)	(1 478)	(87 595)
Фінансові гарантії на 31 грудня 2019 року	818 197	12 611	–	830 808

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	Усього
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2020 року	335	2	–	337
Нові створені або придбані фінансові гарантії	138	–	–	138
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(337)	(98)	–	(435)
Переведення в Етап 1	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(42)	333	(291)	–
Переведення в Етап 3	–	(51)	51	–
Зміни резервів	18	(184)	192	26
Зміни вхідних даних макромоделей	70	–	–	70
Курсові різниці	9	(2)	48	55
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2020 року	191	–	–	191

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2019 року	717	4	–	721
Нові створені або придбані фінансові гарантії	497	–	–	497
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(172)	–	(767)	(939)
Переведення в Етап 2	(19)	19	–	–
Переведення в Етап 3	–	(49)	49	–
Зміни резервів	(683)	29	833	179
Курсові різниці	(5)	(1)	(115)	(121)
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2019 року	335	2	–	337

В таблицях нижче представлений аналіз змін акредитивів (крім рахунків покриття) та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2020 року	48 009
Нові створені або придбані акредитиви	80 826
Завершені (погашені) акредитиви	(63 482)
Зміни акредитивів	(19 228)
Курсові різниці	11 419
Акредитиви на 31 грудня 2020 року	57 544

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2019 року	60 204
Нові створені або придбані акредитиви	38 447
Завершені (погашені) акредитиви	(19 765)
Зміни акредитивів	(21 901)
Курсові різниці	(8 976)
Акредитиви на 31 грудня 2019 року	48 009

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2020 року	505
Нові створені або придбані акредитиви	3 009
Завершені (погашені) акредитиви	(365)
Зміни резервів	(1 602)
Зміни вхідних даних макромоделей	2 561
Курсові різниці	369
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2020 року	4 477

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2019 року	2 360
Нові створені або придбані акредитиви	126
Завершені (погашені) акредитиви	(64)
Зміни резервів	(1 674)
Курсові різниці	(243)
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2019 року	505

В таблицях нижче представлений аналіз змін авалів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Авалі на 1 січня 2020 року	178 269
Нові створені або придбані авалі	1 953 480
Завершені (погашені) авалі	(1 384 468)
Зміни авалів	(412 942)
Авалі на 31 грудня 2020 року	334 339

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Авалі на 1 січня 2019 року	349 446
Нові створені або придбані авалі	1 564 328
Завершені (погашені) авалі	(1 135 761)
Зміни авалів	(599 744)
Авалі на 31 грудня 2019 року	178 269

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2020 року	11
Нові створені або придбані авалі	145
Завершені (погашені) авалі	(84)
Зміни авалів	(50)
Зміни вхідних даних макромоделей	20
Резерв під авалі на 31 грудня 2020 року	42

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2019 року	30
Нові створені або придбані авалі	128
Завершені (погашені) авалі	(80)
Зміни резервів	(67)
Резерв під авалі на 31 грудня 2019 року	11

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

Гарантії виконання

Гарантії виконання є домовленістю про надання компенсації в разі невиконання контрагентом договірних зобов'язань. Гарантії виконання не містять в собі кредитного ризику. Ризик пов'язаний з можливістю невиконання іншою стороною договірних зобов'язань.

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Гарантії виконання	2 921 593	2 505 110
Мінус – резерви	(3 455)	(244)
Зобов'язання щодо гарантії виконання (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	2 918 138	2 504 866
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення гарантії виконання (Примітка 19)	(459 152)	(609 348)
Зобов'язання щодо гарантії виконання	2 458 986	1 895 518

Резерв за гарантіями виконання відображається у складі інших зобов'язань.

В таблицях нижче представлений рух резервів за гарантіями виконання:

Резерв на 1 січня 2020 року	244
Нараховано/(сторновано)	3 165
Курсові різниці	46
Резерв на 31 грудня 2020 року	3 455
Резерв на 1 січня 2019 року	829
Нараховано/(сторновано)	(520)
Курсові різниці	(65)
Резерв на 31 грудня 2019 року	244

Фінансові умови договорів

Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними організаціями, які містять вимоги щодо виконання фінансових показників діяльності та загальної структури ризику Банку (достатності капіталу, ліквідності, кредитних ризиків). Значення показників встановлюються умовами договорів, іншими документами погодженими сторонами договорів, з посиланням як на міжнародні так і локальні регулятивні вимоги.

Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку слідувати певним бізнес-стратегіям та брати участь в інших значних операціях у майбутньому.

Активи, передані в заставу

Банк надає в якості застави активи, які відображені в окремому звіті про фінансовий стан, у розрізі різних поточних операцій, що здійснюються на звичайних умовах, які застосовуються до таких угод.

Станом на 31 грудня 2020 року цінні папери, які Банк передав у заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

<u>Вид зобов'язання</u>	<u>Сума</u> <u>зобов'язання</u>	<u>Вид активу</u>	<u>Балансова вартість</u> <u>активу</u>
Кредити рефінансування НБУ	16 008 768	ОВДП за справедливою вартістю через прибутки або збитки	15 902 090
		ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 094 665
		ОВДП за амортизованою собівартістю	4 083 722
		Облігації підприємств	83 551
Своп процентної ставки з НБУ (умовна сума)	6 822 406	ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	334 849
Кредит Фонду розвитку підприємництва	52 316	ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	94 566

24. Комісійні доходи та витрати

	<u>2020 рік</u>	<u>2019 рік</u>
Комісійні доходи		
Розрахунково-касове обслуговування	507 658	718 075
Операції з банками	169 252	161 781
Гарантії та акредитиви	120 424	146 134
Комісії за обслуговування кредитів	32 392	13 511
Інше	47 657	43 003
	<u>877 383</u>	<u>1 082 504</u>
Комісійні витрати		
Розрахунково-касове обслуговування	(312 818)	(418 673)
Операції з конвертації валют	(10 646)	(5 470)
Гарантії та акредитиви	(1 962)	(3 488)
Інше	(3 315)	(2 635)
	<u>(328 741)</u>	<u>(430 266)</u>

25. Витрати на персонал та інші операційні витрати

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	2020 рік	2019 рік
Заробітна плата та премії	1 272 187	1 295 828
Обов'язкові внески до державних фондів	221 386	221 045
Витрати на персонал	1 493 573	1 516 873
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	270 563	255 776
Ремонт та обслуговування основних засобів	145 628	131 247
Операційні податки	66 891	41 152
Юридичні та консультаційні послуги	58 540	13 575
Охорона	57 244	54 973
Витрати під час первісного визнання фінансових активів за вартістю, вищою/нижчою, ніж справедлива	40 164	19
Утримання приміщень	35 281	38 407
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	33 908	29 741
Витрати на інкасацію готівкових коштів	19 054	21 356
Послуги зв'язку	16 309	15 985
Господарські витрати	15 580	20 508
Витрати на підбір персоналу	12 974	—
Оренда приміщень	12 231	14 303
Маркетинг та реклама	7 384	8 994
Збитки / (сторнування збитків) від зменшення корисності гарантій виконання	3 167	(521)
Витрати на відрядження та супутні витрати	3 098	7 876
Витрати на утримання представництв	2 805	3 933
Збитки від переоцінки майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя	2 620	—
Благодійна діяльність	1 144	7 445
(Сторнування збитків) / збитки від зменшення корисності нефінансових активів	(2 819)	14 449
Збиток від уцінки справедливої вартості інвестиційної нерухомості	—	117 657
Інше	52 365	67 708
Інші операційні витрати	854 131	864 583

Витрати на внески до недержавного пенсійного фонду у 2020 році склали 17 820 тис. грн. (2019 рік: 22 746 тис. грн.).

26. Управління ризиками

Вступ

Система управління ризиками має ключове значення для забезпечення стабільної діяльності Банку та передбачає безперервний аналіз ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними витрат.

Система управління ризиками Банку є комплексною та побудованою з урахуванням розміру Банку, видів та масштабу діяльності, а також складності, характеру та обсягів його операцій, профілю ризику та системної важливості Банку. Банк, включаючи органи його управління, на постійній основі забезпечує проведення заходів для сталого розвитку культури управління ризиками та ефективності функціонування системи управління ризиками Банку.

Система управління ризиками Банку охоплює такі види ризиків:

- ▶ кредитний ризик;
- ▶ ризик ліквідності;
- ▶ процентний ризик банківської книги;
- ▶ ринковий ризик;
- ▶ операційний ризик;
- ▶ комплаєнс-ризик.

Структура управління ризиками

Систему управління ризиками Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту. Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом, за затвердження стратегії управління ризиками несе Наглядова рада. Новий склад Наглядової ради Банку було сформовано у 2019 році згідно з новими вимогами законодавства щодо органів управління державних банків.

Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та їх контроль. За управління ризиками в Банку відповідають такі колегіальні органи та структурні підрозділи: Комітет з питань ризиків Наглядової ради, Правління, Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Комітет з управління проблемними активами, Департамент з ризик-менеджменту, Департамент з комплаєнс-контролю, Департамент казначейсько-інвестиційних послуг, Департамент внутрішнього аудиту, Управління активами та пасивами. При цьому, управління ризиками здійснюється на всіх організаційних рівнях Банку, в тому числі шляхом залучення кожного працівника Банку в процес управління ризиками.

Система управління ризиками Банку регламентується низкою нормативних документів Банку з питань управління ризиками, включаючи стратегію управління ризиками, декларацію схильності до ризиків, політики управління ризиками (за кожним суттєвим видом ризику), відповідні методики, моделі, правила, процедури, порядки тощо, які розроблені з урахуванням вимог постанови Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 та підлягають щорічній актуалізації.

Управління ризиками в Банку здійснюється шляхом ідентифікації, оцінки, безперервного та якісного аналізу ризиків, визначення і встановлення прийнятної рівня ризику (в т.ч. лімітів), прогнозування ризиків, оцінки величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків (в т.ч. стрес-тестування), моніторинг та контроль ризиків, в т.ч. з урахуванням їх рівня прийнятності за кожним видом ризику, реалізацію заходів щодо пом'якшення/зниження рівня ризиків та звітування щодо ризиків керівництву Банку, в т.ч. Наглядовій раді, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Правлінню та іншим колегіальним органам Банку (щоденно, щомісячно, щоквартально).

Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, та їх ефективності. У разі порушення лімітів/показників ризику та значного підвищення ризику (максимальному наближенні фактичних показників ризику до встановлених лімітів) інформація про це доводиться до уповноважених колегіальних органів Банку, включаючи Правління та Наглядову раду.

26. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Системи оцінки ризиків та система підготовки звітності

Ризики Банку оцінюються за допомогою методів, які ґрунтуються як на очікуваних збитках, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачуваних збитках, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних моделей. У моделях використовуються імовірності, отримані з історичного досвіду та скориговані для відображення економічного середовища. Крім цього, Банк відпрацьовує кризові сценарії, що настануть у результаті надзвичайних подій, імовірність настання яких дуже низька, але настання яких можливе. Банк також здійснює тестування моделей на основі даних попередніх періодів та перевіряє їх адекватність.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком, які відображають рівень ризику, що Банк готовий прийняти. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам у відношенні сукупного впливу всіх типів ризиків та в усіх видах діяльності.

Щомісяця профільні комітети Правління (Кредитний комітет, КУАП, Комітет з управління операційним та комплаєнс-ризиками) та Правління Банку, а щоквартально Наглядова рада отримують детальний звіт про ризики, що має на меті надати всю необхідну інформацію для того, щоб відповідні колегіальні органи та органи управління могли оцінити ризики Банку, зробити відповідні висновки та, за необхідності, прийняти відповідні управлінські рішення.

На всіх рівнях у системі Банку складаються та розповсюджуються спеціальні звіти щодо ризиків з метою забезпечення доступу всіх підрозділів до детальної, необхідної та актуалізованої інформації.

Ризик в концентрації

Концентрація виникає в разі якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретну галузь чи географічний регіон.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політики і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. За виявленою концентрацією ризиків здійснюється відповідний контроль і управління.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком.

Управління кредитним ризиком спрямоване переважно на забезпечення виконання зобов'язань клієнтами (контрагентами) Банку у формі, обсязі та протягом періоду часу, достатніх для підтримання коефіцієнтів ліквідності, доходності та достатності капіталу в межах лімітів, прийнятих для Банку.

Управління кредитним ризиком включає:

- ▶ встановлення та постійний контроль дотримання граничних показників/лімітів кредитного ризику та підтримка системи кредитних повноважень;
- ▶ надання кредитів або прийняття кредитних зобов'язань виключно згідно із затвердженою кредитною політикою та внутрішніми положеннями Банку;
- ▶ оцінку кредитного ризику в рамках визначення розміру кредитного ризику відповідно до вимог Національного банку України та визначення резерву у відповідності до МСФЗ, створення і підтримання резервів під зменшення корисності в адекватних обсягах;
- ▶ постійний моніторинг як індивідуальних кредитів/зобов'язань, так і субпортфелів та загального кредитного портфелю, в т.ч. в динаміці з визначенням суттєвих змін та їх причин.

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Індивідуальний кредитний ризик

Індивідуальний кредитний ризик – це ризик, що стосується окремої операції або контрагента.

Банк управляє індивідуальним кредитним ризиком шляхом належного аналізу боржника та операції, структурування угоди, а також з урахуванням класифікації клієнтів (контрагентів) за допомогою системи внутрішнього кредитного рейтингу, який визначається на підставі фінансових даних (кількісні характеристики) та нефінансових даних (якісні характеристики) щодо клієнтів (контрагентів), врахування попереджувальних сигналів та підтримки материнської компанії (за наявності), оцінки та моніторингу застави, лімітів моніторингу виконання боржником власних зобов'язань перед банком та прийняття оперативних рішень щодо подальшої роботи з боржниками, які допускають порушення, створення достатнього резерву під зменшення корисності активів.

Кредитний ризик за портфелем

Кредитний ризик за портфелем – це ризик, типовий для групи кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) і групи контрагентів з подібними кредитними характеристиками.

Управління кредитним ризиком, пов'язаним із кредитним портфелем, здійснюється шляхом класифікації на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів, моніторингу структури кредитного портфелю (за кредитними рейтингами клієнтів, галузями, тощо), встановлення лімітів концентрації та їх відповідного моніторингу і контролю, а також диверсифікації кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів).

Диверсифікація кредитного портфелю (зокрема, забезпечується шляхом встановлення таких лімітів: за галуззю, за максимальним загальним обсягом “великих” кредитів (що становлять 10% або більше регулятивного капіталу Банку стосовно кожного контрагента або групи пов'язаних контрагентів), за максимальним загальним обсягом кредитів, наданих клієнтам.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам фінансові гарантії, за якими від Банку може вимагатися здійснити платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Банк зобов'язаний здійснити платіж проти надання документів, які відповідають умовам акредитиву. Непокриті акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх суми являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче у даній примітці.

Зменшення корисності фінансових активів

Принципи оцінки очікуваних кредитних збитків

Банк визнає резерв за ОКЗ за всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або СВІСА, а також зобов'язаннями з надання позик та договорами фінансових гарантій (далі разом – фінансові інструменти). За інструментами капіталу зменшення корисності не визнається.

Резерв під ОКЗ визначається як сума ОКЗ, які пов'язані з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту, в іншому випадку резерв розраховується як сума ОКЗ за весь строк дії активу. 12-місячні ОКЗ – це частина ОКЗ за весь строк дії активу, що є ОКЗ, які виникають внаслідок дефолтів по фінансовому інструменту, що очікуються протягом 12 місяців після звітної дати. ОКЗ за весь строк дії активу та 12-місячні ОКЗ розраховуються або на індивідуальній основі, або на груповій основі.

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Здійснення оцінки значного збільшення кредитного ризику шляхом врахування змін ризику настання дефолту протягом залишкового строку дії фінансового інструмента, виявлення подій дефолту та розрахунок резерву здійснюється Банком на кінець кожного звітного періоду (щомісячно).

Банк розподіляє фінансові інструменти, за якими здійснюється оцінка ОКЗ, наступним чином:

Етап 1	При первісному визнанні фінансового інструмента Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює 12-місячному ОКЗ. До Етапу 1 також відносяться кредити та інші кредитні лінії, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з інших Етапів.
Етап 2	Якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту його первісного визнання, Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструмента. До Етапу 2 також відносяться фінансові інструменти, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з Етапу 3.
Етап 3	Фінансові інструменти, які є кредитно-знеціненими. За такими фінансовими інструментами Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструмента.
Первісно-знецінені фінансові активи (ПЗФА)	Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи – це активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент їх первісного визнання. При первісному визнанні первісно-знецінені фінансові активи визнаються за справедливою вартістю, та в подальшому процентний дохід за ними визнається за ефективною процентною ставкою, скоригованою з урахуванням кредитного ризику. Резерв під очікувані кредитні збитки визнається або припиняє визнаватись тільки в тому обсязі, в якому відбулись зміни суми ОКЗ.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструмента, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Незалежно від наявності подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику, вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструмента.

Банк вважає, що за фінансовим інструментом відбулась подія дефолту, та, відповідно, відносить такий актив до Етапу 3 (кредитно-знецінений актив) у випадках, коли боржник прострочив виконання грошових зобов'язань понад 90 днів, а також у разі реструктуризації строку сплати процентів (на понад 90 днів) або банкрутства боржника. У випадках коли умови кредитно-знеціненого активу переглядаються та модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, такі активи залишаються в Етапі 3 доки не будуть виконані критерії виведення з дефолту, наведені далі.

В разі покращення фінансового стану позичальника та відновлення його платоспроможності, актив може бути виведено з дефолту в разі відповідності основним наступним критеріям:

- ▶ погашення прострочених понад 90 днів зобов'язань, які привели до визнання дефолту, та відсутність на звітну дату прострочки більше 7 днів протягом шести останніх місяців поспіль;
- ▶ погашення відстрочених в рамках реструктуризації платежів (щодо сплати нарахованих відсотків) або сплата доходів у сумі більший ніж сума доходів, яку було реструктуровано;
- ▶ погашення заборгованості у розмірі не менше ніж 50% від суми боргу на дату реструктуризації.

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Банк оцінює ОКЗ використовуючи такі основні елементи розрахунку:

Ймовірність дефолту (PD)	<i>Ймовірність дефолту (PD)</i> є розрахунковою оцінкою ймовірності дефолта протягом заданого часового проміжку.
Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)	<i>Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)</i> , є розрахунковою оцінкою величини, яка перебуває під ризиком дефолту. При розрахунку ОКЗ на весь строк дії фінансового інструменту враховуються очікувані зміни цієї величини після звітної дати, включаючи надання/погашення основного боргу, нарахування та сплату процентів.
Рівень втрат у разі дефолту (LGD)	Рівень втрат у разі дефолту (LGD) є розрахунковою оцінкою збитків, яких зазнає Банк у разі настання дефолту. LGD розраховується як різниця між грошовими потоками, передбаченими договором, та тим грошовим потоком, який очікує отримати Банк, у т.ч. за рахунок реалізації забезпечення.

Банк в залежності від характеристик фінансового інструмента розраховує ОКЗ або на індивідуальній основі (сценарний аналіз) або на груповій (портфельній) основі.

Індивідуальна оцінка ОКЗ проводиться за віднесеними до Етапу 2 або Етапу 3 фінансовими активами боржників, заборгованість яких перед Банком є суттєвою (у еквіваленті понад 300 000 тис. грн.), боржників-банків, а також за активами, які в момент припинення визнання первісного інструменту та визнання нового були класифіковані як первісно-знецінені фінансові активи. В рамках сценарного аналізу Банк розраховує ОКЗ на підставі прогнозу грошових потоків, які дисконтуються із застосуванням ефективної процентної ставки з урахуванням періоду (строку) надходжень грошових потоків. При оцінці враховується ймовірність реалізації сценарію у разі оптимістичного, базового та песимістичного розвитку подій.

Банк оцінює ОКЗ на груповій (портфельній) основі для всіх інших активів, які об'єднуються в групи за відповідними характеристиками, включаючи характеристики кредитного ризику, використовуючи при розрахунку моделі, релевантні для відповідної групи, та широкий спектр інформації щодо прогнозів майбутніх економічних умов.

Збитки від зменшення корисності та їх відновлення враховуються і інформація по них розкривається окремо від доходів та витрат від модифікації, які відображаються в якості коригування валової балансової вартості фінансових активів.

За позабалансовими фінансовими інструментами розрахунок резерву здійснюється аналогічно розрахунку за балансовими фінансовими інструментами з урахуванням коефіцієнту конверсії.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, які оцінюються за СВІСД, не зменшує балансову вартість цих фінансових активів у звіті про фінансовий стан, що продовжують оцінюватись за справедливою вартістю. Натомість сума, що дорівнює оціночному резерву під ОКЗ, який був би створений при оцінці активу за амортизованою вартістю, визнається у складі іншого сукупного доходу в якості накопленої суми зменшення корисності з визнанням відповідних сум у складі прибутку або збитку. Накоплена сума збитків, визнаних у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується у склад прибутку або збитку при припиненні визнання активу.

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи

У випадку придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів Банк визнає в якості оціночного резерву під ОКЗ тільки накопичені з моменту первісного визнання зміни ОКЗ за весь строк дії.

Присвоєння внутрішнього рейтингу та процес оцінки вірогідності дефолту

Банк використовує рейтингову систему розрахунку ймовірності дефолту (PD) для корпоративних позичальників, яка передбачає розрахунок ймовірності дефолту (PD) та рейтингового класу (PD-Rate) від 1 до 17 (17 градацій). Рейтинговий клас 1-14 відповідає не дефолтному, рейтинговий клас 15-17 відповідає дефолтному (вірогідність дефолту дорівнює 100%).

Для розрахунку рейтингу позичальників/Груп використовується така інформація:

- ▶ дані фінансової звітності;
- ▶ відповіді на питання нефінансового характеру;
- ▶ попереджувальні сигнали щодо позичальника (фактори високого ступеню ризику);
- ▶ інформація про рівень підтримки з боку Групи (рівень материнської підтримки, за наявності).

Розрахункова ймовірність дефолту (PD) та рейтинговий клас (PD-Rate) визначається на підставі кількісних (фінансова модель) і якісних (нефінансова модель) факторів, вага факторів моделі складає 80% та 20% відповідно. Розрахунковий рейтинг модифікується (в бік зниження) за допомогою попереджувальних сигналів та врахування підтримки материнської компанії (в бік підвищення або зниження), за наявності.

Перегляд рейтингової системи (валідація та калібрування за необхідності) відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні внутрішнього кредитного рейтингу (рейтинговий клас) для оцінки активів корпоративних позичальників.

Внутрішній рейтинговий клас (PD-Rate)

Рівень ймовірності дефолту (PD) Опис рівня внутрішнього рейтингу

Від 1 до 7	До 4,67%	Високий рейтинг
Від 8 до 9	Від 4,68% до 10,78%	Стандартний рейтинг
Від 10 до 14	Від 10,79% до 99,9%	Низький рейтинг
Від 15 до 17	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

У таблиці нижче для заборгованості іноземних кредитних установ високий рейтинг є еквівалентний рейтингу Fitch BBB – та вище, стандартний рейтинг – рейтингу нижче BBB-, але вище CCC+, низький рейтинг – CCC+ та нижче. Рівень ймовірності дефолту (PD) для відповідних рівнів рейтингу розраховується як середнє значення фактичного рівня дефолтів за останні п'ять років відповідно до статистики міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's. У разі нульового значення фактичного рівня дефолтів для відповідних рейтингів застосовується найближче ненульове значення рівня дефолту. Перегляд статистики відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні зовнішнього кредитного рейтингу для оцінки іноземних кредитних установ

Рейтинг міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's

Рівень ймовірності дефолту (PD), середній рівень за останні п'ять років

Опис рівня рейтингу

Від AAA до BBB-	До 0,076%	Високий рейтинг
Від BB+ до B-	Від 0,077% до 4,68%	Стандартний рейтинг
Від CCC+ до C	Від 4,69% до 99,9%	Низький рейтинг
R; SD; D	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Розрахунок експозиції під ризиком (EAD)

Для етапу 1 величина, яка перебуває під ризиком дефолту (експозиція під ризиком, EAD), дорівнює валовій балансовій вартості фінансового інструмента на дату розрахунку.

Для етапу 2 та 3 розмір EAD розраховується на весь строк життя активу при цьому основний борг, проценти на майбутню дату та накопичена амортизація визначаються з урахуванням графіку погашення.

За кредитними продуктами, які не передбачають графіку погашення заборгованості (наприклад, відновлювані кредитні лінії, кредитні картки), значення EAD є сталим у часі та дорівнює поточній валовій балансовій вартості кредиту.

Розрахунок EAD за зобов'язаннями з кредитування та іншими фінансовими зобов'язаннями здійснюється з урахуванням коефіцієнту кредитної конверсії (CCF).

Оцінка втрат в разі дефолту (LGD)

Втрати в разі дефолту (LGD, Loss Given Default) є одним з компонентів кредитного ризику, на базі якого оцінюються очікувані кредитні збитки, та показує, яку долю поточної кредитної заборгованості банк безповоротно втратить у випадку дефолту позичальника з врахуванням існуючого забезпечення за кредитом та інших характеристик кредиту та позичальника. В якості основних джерел повернення приймаються: повернення від реалізації забезпечення (в розрізі типів забезпечення) та грошове повернення (в розрізі бізнес напрямків діяльності позичальників), за вирахуванням коефіцієнту витрат на роботу з проблемним портфелем Банку. Коефіцієнти розраховуються на власній статистиці банку за період не менше 7 років. Перегляд та актуалізація статистики та коефіцієнтів відбувається щорічно.

Вплив макроекономічних показників

У відповідності до МСФЗ 9, Банк враховує в своїх оцінках очікуваних кредитних збитків інформацію щодо прогнозів майбутніх економічних умов, з урахуванням зв'язку між макроекономічними факторами та інтегральним показником якості кредитного портфелю. В якості інтегрального показника якості кредитного портфелю приймається показник фактичної частоти дефолтів за рік (в розрізі сегментів), який розраховується як відношення кількості кредитів, які стали дефолтними протягом року, до кількості кредитів, які не були в дефолті на початок року. В якості макроекономічних факторів можуть прийматись наступні показники та їх модифікації (зміна за рік, квартал, часовий лаг): індекс споживчих цін, приріст ВВП, приріст експорту/імпорту тощо. В якості джерел інформації про фактичні та прогнозні значення макроекономічних показників виступають: інфляційний звіт та інші статистичні звіти НБУ, державної служби статистики України, дані МВФ та Світового банку тощо. Перегляд та актуалізація статистики та макрокоефіцієнтів відбувається не рідше одного разу на 6 місяців. За результатами перегляду визначаються коефіцієнти макромоделі (показники коригування рівня ймовірності дефолту).

В таблиці нижче зазначено поточні коефіцієнти макромоделі з урахування сегментів (бізнес-напрямів).

Сегмент	2021 рік	2022 рік	2023 рік та наступні роки
Корпоративний бізнес	1,17	0,83	0,49
Малий та середній бізнес	1,29	0,93	0,90
Роздрібний бізнес	1,13	0,86	0,84
Бюджетні установи	1,13	0,83	0,82

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, пов'язаних з кредитними статтями звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

На 31 грудня 2020 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім коштів в касі)	6	1	45 493 614	2 802 016	—	—	48 295 630
Заборгованість кредитних установ	9	1	275 083	69 261	—	—	344 344
		3	—	—	—	812 075	812 075
Кредити клієнтам	10						
Комерційні кредити		1	12 687 798	3 585 617	1 104 645	—	17 378 060
		2	618 716	9 964 993	6 674 546	—	17 258 255
		3	—	—	—	49 842 617	49 842 617
		ПЗФА	—	—	—	8 792 703	8 792 703
Овердрафти		1	546 278	230 093	17 937	—	794 308
		2	538	1 722	20 306	—	22 566
		3	—	—	—	1 032	1 032
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		1	—	—	1 956 892	—	1 956 892
Векселі		1	13 900	—	—	—	13 900
Інвестиційні цінні папери	11						
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1	13 930 353	309 812	—	—	14 240 165
		2	—	363 505	—	—	363 505
		3	—	—	—	4 218 021	4 218 021
- за амортизованою собівартістю		1	45 230 081	—	—	—	45 230 081
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1	108 231	21 295	2 134	—	131 660
		3	—	—	—	95 666	95 666
		ПЗФА	—	—	—	577	577
Усього фінансові активи			118 904 592	17 348 314	9 776 460	63 762 691	209 792 057
Фінансові зобов'язання							
Фінансові гарантії	22	1	100 895	90 794	27 705	—	219 394
		2	2 827	50 946	—	—	53 773
Зобов'язання з надання кредитів		1	9 550 663	1 228 344	665 385	—	11 444 392
		2	7 192	34 368	25 567	—	67 127
		3	—	—	—	988	988
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	1 593	21 211	34 740	—	57 544
Авалювання векселів		1	139 270	195 069	—	—	334 339
Усього фінансові зобов'язання			9 802 440	1 620 732	753 397	988	12 177 557
Усього			128 707 032	18 969 046	10 529 857	63 763 679	221 969 614

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

На 31 грудня 2019 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім коштів в касі)	6	1	28 229 546	3 818 382	51 438	—	32 099 366
Заборгованість кредитних установ	9	1	212 440	20	48 256	—	260 716
		3	—	—	—	818 146	818 146
Кредити клієнтам	10						
Комерційні кредити		1	18 600 788	13 701 334	2 327 236	—	34 629 358
		2	68 320	515 974	2 945 950	—	3 530 244
		3	—	—	—	59 645 647	59 645 657
		ПЗФА	—	—	—	5 387 232	5 387 232
Овердрафти		1	417 753	335 222	126 577	—	879 552
		2	512	10 446	—	—	10 958
		3	—	—	—	451	451
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		1	—	2 340 816	—	—	2 340 816
Векселі		1	58 089	—	—	—	58 089
Інвестиційні цінні папери	11						
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1	22 656 710	—	—	—	22 656 710
		3	—	—	—	4 218 021	4 218 021
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1	—	—	102 705	—	102 705
Усього фінансові активи			<u>70 244 158</u>	<u>20 722 194</u>	<u>5 602 162</u>	<u>70 069 497</u>	<u>166 638 011</u>
Фінансові зобов'язання							
Фінансові гарантії	22	1	541 695	262 502	14 000	—	818 197
		2	2 369	10 242	—	—	12 611
Зобов'язання з надання кредитів		1	5 332 188	2 654 928	232 613	—	8 219 729
		2	6 225	5 425	708	—	12 358
		3	—	—	—	630 489	630 489
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	17 915	30 094	—	—	48 009
Авалювання векселів		1	50 466	127 803	—	—	178 269
Усього фінансові зобов'язання			<u>5 950 858</u>	<u>3 090 994</u>	<u>247 321</u>	<u>630 489</u>	<u>9 919 662</u>
Усього			<u>76 195 016</u>	<u>23 813 188</u>	<u>5 849 483</u>	<u>70 699 986</u>	<u>176 557 673</u>

Система рейтингів підтримується фінансовими методами аналізу з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення основних припущень для оцінки ризику сторони під час укладення угоди. Усі внутрішні категорії ризиків визначені згідно з політикою присвоєння рейтингу Банку. Відповідні ризик-рейтинги регулярно аналізуються та переглядаються.

Аналіз забезпечення

Оцінка забезпечення

Для зниження кредитних ризиків за фінансовими активами Банк отримує забезпечення. Забезпечення береться у вигляді грошових коштів, цінних паперів, нерухомості, запасів, тощо. Облікова політика по відношенню до забезпечення, отриманого в рамках кредитних договорів протягом звітного року не змінилась. Забезпечення, крім випадків, коли на нього було звернено стягнення, не відображається у окремому звіті про фінансовий стан Банку. Однак справедлива вартість забезпечення враховується при розрахунку ОКЗ. Справедлива вартість отриманого забезпечення оцінюється при укладанні угоди з наступною її переоцінкою: нерухоме майно, земельні ділянки, транспортні засоби, устаткування – не рідше одного разу на дванадцять місяців, інше майно – не рідше одного разу на шість місяців.

Для оцінки справедливої вартості фінансових активів, які утримуються як забезпечення, використовуються дані активного ринку. Інші фінансові активи, по відношенню до яких відсутня легко доступна ринкова вартість, оцінюються із використанням моделей.

26. Управління ризиками (продовження)

Аналіз забезпечення (продовження)

Звернення стягнення на забезпечення

Облікова політика щодо звернення стягнення на забезпечення протягом звітного року не змінилась. Політика полягає у визначенні того, чи можливо використовувати активи, на які було звернено стягнення, в поточній діяльності, або з метою отримання лізингових (орендних) платежів, або їх ліпше продати. Активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх використання в поточній діяльності, оприбутковуються у категорію основних засобів, а активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх утримання з метою отримання лізингових (орендних) платежів - у категорію інвестиційної нерухомості та визнаються за справедливою вартістю. Активи, відносно яких приймається рішення прийняти з метою продажу, оприбутковуються в категорію «Необоротні активи, утримувані для продажу» або в категорію «Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя».

Списання

Облікова політика банку щодо списання протягом звітного року не змінилась. Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням або Наглядовою радою Банку. Банк не застосовує часткове списання активів. Фінансові активи списуються в повній сумі, тільки коли Банк більше не очікує відшкодування їх вартості. Якщо сума, що належить до списання, вище ніж сума накопиченого оціночного резерву під збитки, то різниця спочатку враховується як збільшення оціночного резерву, який потім застосовується до валової балансової вартості. Будь-які наступні відновлення відносяться на витрати за кредитними збитками.

В таблиці нижче наведено аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, в сумі що не перевищує балансову вартість кредиту.

На 31 грудня 2020 року	Ринкова вартість забезпечення										Чиста експозиція під ризиком	Відповідні ОКЗ
	Максимальна експозиція під ризиком	Грошові кошти/ депозити	Гарантії КМУ / Інвестиційні банків	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення		
Комерційні кредити	58 635 320	303	12 634	12 598 714	730 084	137 428	4 857 259	753 079	(3 791 950)	15 297 551	43 337 769	45 541 388
Овердрафти	1 032	—	—	1 138	—	—	326	—	(432)	1 032	—	565
Усього	58 636 352	303	12 634	12 599 852	730 084	137 428	4 857 585	753 079	-3 792 382	15 298 583	43 337 769	45 541 953

На 31 грудня 2019 року	Максимальна експозиція під ризиком	Ринкова вартість забезпечення										Чиста експозиція під ризиком	Відповідні ОКЗ
		Грошові кошти/ депозити	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення				
Комерційні кредити	65 032 879	2 118	11 517 620	580 690	54 533	5 377 876	709 995	(4 003 177)	14 239 655	50 793 224	52 536 874		
Овердрафти	451	—	—	—	—	—	—	—	—	451	372		
Усього	65 033 330	2 118	11 517 620	580 690	54 533	5 377 876	709 995	(4 003 177)	14 239 655	50 793 675	52 537 246		

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, реструктуризувати кредити, а не вступати у права володіння заставою. Банк вважає кредит реструктуризованим, якщо модифікації, які здійснюються в результаті наявних або очікуваних фінансових труднощів позичальника, є такими, на які Банк би не погодився в разі фінансової спроможності позичальника. Реструктуризація може включати продовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту. Як тільки умови кредитування переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

26. Управління ризиками (продовження)

Концентрація за географічною ознакою

Нижче наведена географічна концентрація фінансових активів та зобов'язань Банку:

31 грудня 2020 року				
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Країни США та інші країни – не члени ОЕСР	Усього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	16 369 070	33 537 967	5 906	49 912 943
Заборгованість кредитних установ	70 517	245 756	53 887	370 160
Кредити клієнтам	48 591 484	–	–	48 591 484
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	–	–	29 008 521
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 543 523	–	–	14 543 523
- за амортизованою собівартістю	45 174 610	–	–	45 174 610
Інші фінансові активи	248 645	308	312	249 265
	<u>154 006 370</u>	<u>33 784 031</u>	<u>60 105</u>	<u>187 850 506</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	1 538 542	24 580 313	173	26 119 028
Заборгованість перед Національним банком України	16 008 768	–	–	16 008 768
Заборгованість перед клієнтами	114 678 998	265 330	637 510	115 581 838
Емітовані єврооблігації	–	18 537 152	–	18 537 152
Субординований борг	–	4 341 176	–	4 341 176
Інші фінансові зобов'язання	1 412 601	75 695	993	1 489 289
	<u>133 638 909</u>	<u>47 799 666</u>	<u>638 676</u>	<u>182 077 251</u>
Чиста позиція	<u>20 367 461</u>	<u>(14 015 635)</u>	<u>(578 571)</u>	<u>5 773 255</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 23)	<u>11 901 967</u>	<u>504</u>	<u>–</u>	<u>11 902 471</u>

31 грудня 2019 року				
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Країни США та інші країни – не члени ОЕСР	Усього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 187 595	23 201 459	80 881	33 469 935
Заборгованість кредитних установ	43 758	188 822	23 592	256 172
Кредити клієнтам	53 278 939	–	–	53 278 939
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	25 731 949	–	–	25 731 949
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 633 899	–	–	22 633 899
Інші фінансові активи	199 085	228	293	199 606
	<u>112 075 225</u>	<u>23 390 509</u>	<u>104 766</u>	<u>135 570 500</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	791 560	21 031 227	2 975	21 825 762
Заборгованість перед клієнтами	75 643 862	268 198	711 361	76 623 421
Емітовані єврооблігації	–	26 553 076	–	26 553 076
Субординований борг	–	5 429 914	–	5 429 914
Інші фінансові зобов'язання	603 445	3 083	–	606 528
	<u>77 038 867</u>	<u>53 285 498</u>	<u>714 336</u>	<u>131 038 701</u>
Чиста позиція	<u>35 036 358</u>	<u>(29 894 989)</u>	<u>(609 570)</u>	<u>4 531 799</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 23)	<u>9 771 153</u>	<u>2 613</u>	<u>–</u>	<u>9 773 766</u>

26. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик неможливості фінансувати збільшення активів Банку та виконання його власних зобов'язань у встановлені строки.

Основна мета управління ризиком ліквідності полягає у забезпеченні безумовної спроможності Банку виконати свої зобов'язання у встановлені строки шляхом підтримання прийнятних (якими можна управляти) розривів ліквідності.

Управління ризиком ліквідності здійснюється як на:

- ▶ довгостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня ліквідності у коротко- та довгостроковій перспективі; так і на
- ▶ короткостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня миттєвої та поточної ліквідності з урахуванням можливих та непередбачених змін у грошових потоках.

Управління ризиком ліквідності включає визначення прийнятних рівнів розривів строковості (за валютою), а також:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) рівня ключових значень ризику ліквідності;
- ▶ постійний моніторинг фактичних ключових показників ризику ліквідності;
- ▶ вжиття відповідних коригуючих дій, якщо ключові показники ризику ліквідності сягають їх критичного та/або граничного значення.

Крім зазначеного вище, Банк оцінює ліквідність, спираючись на певні коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ.

	31 грудня 2020 року, %	31 грудня 2019 року, %
НБ «Норматив короткострокової ліквідності» (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 1 року і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 1 року) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 60%)	84,32	112,5
LCR «Коефіцієнт покриття ліквідністю», за всіма валютами (BB) та в іноземній валюті (IB) (високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відплив грошових коштів протягом 30 календарних днів: різниця сукупних очікуваних відпливів і сукупних очікуваних надходжень грошових коштів, де сукупні очікувані надходження приймаються в розмірі не більше ніж 75 відсотків сукупних очікуваних відпливів, із застосуванням коефіцієнтів очікуваних відпливів та очікуваних надходжень, установлених Національним банком)		
Мінімальний рівень, який вимагається НБУ:		
LCRBB – 100% за всіма валютами	342,83	839,04
LCRIB – 100% в іноземній валюті	370,85	567,70

26. Управління ризиками (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань за контрактними строками до погашення

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів. Зобов'язання, що підлягають погашенню до 3 місяців, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню дату. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі інформації стосовно вимог виплати вкладів за попередні періоди.

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2020 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед Національним банком України	734 049	701 083	18 655 063	–	20 090 195
Заборгованість перед кредитними установами	1 909 468	4 070 615	14 409 538	8 856 259	29 245 880
Заборгованість перед клієнтами	87 955 615	27 622 453	922 748	39 627	116 540 443
Емітовані єврооблігації	10 334 330	3 125 620	6 698 964	–	20 158 914
Субординований борг	348 199	637 174	2 144 648	4 020 550	7 150 571
Інші зобов'язання	1 482 092	445	6 752	–	1 489 289
В т.ч.:					
- зобов'язання з лізингу (оренди)	94	445	6 752	–	7 291
- похідні фінансові інструменти, розрахунки за якими здійснюються на нето-основі	25 164	85 095	277 359	–	387 618
Зобов'язання кредитного характеру	1 128 760	82 673	91 399	–	1 302 832
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	103 917 677	36 325 158	43 206 471	12 916 436	196 365 742

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед кредитними установами	3 162 265	4 886 496	9 842 270	8 754 982	26 646 013
Заборгованість перед клієнтами	60 126 031	16 316 811	1 121 471	79 996	77 644 309
Емітовані єврооблігації	1 027 151	4 626 946	24 775 925	930 447	31 360 469
Субординований борг	1 614 327	564 674	2 403 781	3 618 211	8 200 993
Інші зобов'язання	601 218	2 439	2 360	511	606 528
В т.ч.:					
- зобов'язання з лізингу (оренди)	696	2 439	2 360	511	6 006
Зобов'язання кредитного характеру	1 238 653	562 729	257 034	–	2 058 416
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	67 769 645	26 960 095	38 402 841	13 384 147	146 516 728

У наведеній вище таблиці відображено строки закінчення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії. З метою обмеження ризику ліквідності, що виникає через асиметричні платежі та дострокове погашення строкових активів і зобов'язань, Банк включає у стандартні договори з клієнтами такі положення, які мотивують клієнтів не застосовувати вищевказані можливості.

Ринковий ризик

Банк розглядає ринковий ризик як сукупність процентного та валютного ризиків, тобто неспроможність забезпечення перевищення доходів (включаючи процентні доходи) над витратами (включаючи процентні витрати) за валютами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку.

26. Управління ризиками (продовження)

Процентний ризик

Банк розглядає процентний ризик як неспроможність забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом процентного ризику є невідповідність процентних надходжень та процентних платежів за сумами та датами.

Банк розглядає управління процентним ризиком як невід'ємну частину діяльності Банку, включаючи негативний вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

Управління процентним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень процентного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників процентного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники процентного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Чутливість окремого звіту про прибутки та збитки відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки за неторговими фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями, наявними станом на звітну дату.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних окремого звіту про прибутки та збитки Банку.

31 грудня 2020 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	(76 179)	-100	76 179
Гривня	UIRD	+100	3 216	-100	(3 216)
Дол. США	LIBOR	+75	(105 428)	-75	105 225
Дол. США	UIRD	+75	3 284	-75	(3 284)
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+75	8 489	-75	(8 489)
Інше	LIBOR	+75	135	-75	(135)
Усього			(166 483)		166 280

31 грудня 2019 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	—	-100	—
Дол. США	LIBOR	+75	(87 705)	-75	87 705
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+75	6 741	-75	(6 741)
Інше	LIBOR	+75	107	-75	(107)
Інше	Euribor	+75	—	-75	—
Усього			(80 857)		80 857

26. Управління ризиками (продовження)

Процентний ризик (продовження)

З метою оцінки можливих наслідків від припустимих змін процентних ставок, чутливість капіталу від інвестиційних цінних паперів з фіксованою ставкою, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, та віднесені до 1 та 2 рівня ієрархії джерел справедливої вартості активу застосовується метод модифікованої дюрації, з наступними припущеннями: для корпоративних облігацій ± 200 б.п., для ОВДП номінованих в національній валюті ± 200 б.п., для ОВДП номінованих в іноземній валюті – ± 100 б.п. Загальний вплив змін станом на 31 грудня 2020 року на капітал Банку складає: (2 699 437) тис. грн. / 2 699 437 тис. грн. (31 грудня 2019 року: (1 057 528) тис. грн. / 1 057 528 тис. грн.).

Чутливість чистого прибутку/(збитку) від інвестиційних цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, розраховується шляхом переоцінки фінансових інструментів, що мають фіксовану процентну ставку та переоцінюються через прибутки/(збитки), станом на 31 грудня 2020 року на предмет впливу припустимих змін у процентних ставках з застосуванням методу модифікованої дюрації. Ефект від змін процентної ставки ± 100 б.п. по ОВДП на прибуток Банку становить (660 921) тис. грн. / 660 921 тис. грн. (31 грудня 2019 року: (832 206) тис. грн. / 832 206 тис. грн.).

Валютний ризик

Банк розглядає валютний ризик як неспроможність забезпечити перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті (за валютою) у сумі, необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом валютного ризику є непослідовність коливань обмінних курсів іноземних валют.

Управління валютним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті у сумі, прийнятній для Банку та необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень валютного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників валютного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники валютного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2020 року, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних у окремому звіті про прибутки та збитки Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на окремий звіт про прибутки та збитки. Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення у окремому звіті про прибутки та збитки або у складі капіталу, а позитивні значення відображають потенційне чисте збільшення.

Валюта	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня / дол. США	+9,50%	64 896	+9,00%	(1 052 510)
Гривня/євро	+11,50%	1 525	+11,00%	20 663
Усього		66 421		(1 031 847)
Гривня / дол. США	-9,50%	115 983	-9,00%	1 970 506
Гривня/євро	-11,50%	(1 525)	-11,00%	(20 663)
Усього		114 458		1 949 843

26. Управління ризиками (продовження)

Операційний ризик

Банк створює ефективну систему управління операційним ризиком з метою забезпечення стабільної та безперервної діяльності Банку, взаємодії підрозділів Банку на всіх організаційних рівнях з питань управління операційними ризиками та впровадження культури управління операційними ризиками.

З метою побудови ефективної системи управління операційним ризиком організаційна структура Банку побудована згідно моделі «трьох ліній захисту».

Банком забезпечуються впровадження та постійне супроводження процесів виявлення, оцінки, моніторингу, звітування, контролю та мінімізації операційних ризиків. З метою виявлення та вимірювання операційного ризику Банк використовує обов'язкові та додаткові інструменти відповідно вимог Національного банку України та кращих практик з питань управління операційним ризиком. Банк оцінює операційний ризик з урахуванням його взаємозв'язку та впливу на інші ризики, що притаманні діяльності банку.

Банк здійснює управління безперервною діяльністю з метою зменшення ризиків порушень стабільної роботи Банку, його процесів, IT-ресурсів, персоналу та систем інженерної інфраструктури до прийнятного рівня, забезпечує планування заходів щодо відновлення їх функціонування в разі настання непередбачуваних обставин.

З метою забезпечення впровадження культури управління операційним ризиком на всіх організаційних рівнях, Банк здійснює постійне навчання працівників та надання консультаційної підтримки з метою отримання ними достатніх знань з питань управління ризиками, в тому числі для правильного і своєчасного виявлення, аналізу, вжиття заходів та звітування з питань управління операційними ризиками.

Банк постійно працює над удосконаленням системи управління операційними ризиками, включаючи впровадження/приведення у відповідність до нормативно-правових актів Національного банку України, з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій щодо управління операційними ризиками.

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань

Рівні ієрархії справедливої вартості

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість, Банк визначає класи активів та зобов'язань виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання та рівні ієрархії справедливої вартості як вказано нижче:

31 грудня 2020 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
			Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережуваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережуваними даними (Рівень 3)	Усього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю	Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)			
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2020 року	–	38 539	–	38 539
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВДП	31 грудня 2020 року	–	–	29 008 521	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
ОВДП	31 грудня 2020 року	–	13 877 469	–	13 877 469
Облігації підприємств	31 грудня 2020 року	–	341 329	–	341 329
Муніципальні облігації	31 грудня 2020 року	–	302 122	–	302 122
Акції підприємств	31 грудня 2020 року	–	–	22 603	22 603
Похідні фінансові активи	31 грудня 2020 року	–	108 231	–	108 231
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2020 року	–	–	1 143 451	1 143 451
Будівлі	1 грудня 2020 року	–	–	1 752 183	1 752 183
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2020 року	–	81 219	–	81 219
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2020 року	–	1 123	–	1 123
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2020 року	4 127 654	45 785 289	–	49 912 943
Заборгованість кредитних установ	31 грудня 2020 року	–	331 621	–	331 621
Кредити клієнтам	31 грудня 2020 року	–	–	47 881 796	47 881 796
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	31 грудня 2020 року	–	45 122 082	–	45 122 082
Інші активи	31 грудня 2020 року	–	141 034	–	141 034
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Заборгованість перед Національним банком України	31 грудня 2020 року	–	16 008 768	–	16 008 768
Заборгованість перед кредитними установами	31 грудня 2020 року	–	26 119 028	–	26 119 028
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2020 року	–	115 498 382	–	115 498 382
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2020 року	19 391 412	–	–	19 391 412
Субординований борг	31 грудня 2020 року	4 488 981	–	–	4 488 981
Інші зобов'язання	31 грудня 2020 року	–	1 488 166	–	1 488 166

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Рівні ієрархії справедливої вартості (продовження)

31 грудня 2019 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
			Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережуваним и даними (Рівень 3)	Усього
Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)				
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2019 року	—	15 201	—	15 201
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВАП	31 грудня 2019 року	—	25 731 949	—	25 731 949
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
ОВАП	31 грудня 2019 року	—	22 254 733	—	22 254 733
Облігації підприємств	31 грудня 2019 року	—	361 226	—	361 226
Акції підприємств	31 грудня 2019 року	—	—	17 940	17 940
Інвестиційна нерухомість	31 грудня 2019 року	—	—	1 035 586	1 035 586
Будівлі	1 грудня 2017 року	—	—	1 396 116	1 396 116
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2019 року	—	53 156	—	53 156
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2019 року	5 132 055	28 337 880	—	33 469 935
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31 грудня 2019 року	—	240 971	—	240 971
Кредити клієнтам	31 грудня 2019 року	—	—	52 594 998	52 594 998
Інші активи	31 грудня 2019 року	—	199 606	—	199 606
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти інших банків	31 грудня 2019 року	—	21 825 762	—	21 825 762
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2019 року	—	76 558 263	—	76 558 263
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2019 року	28 166 079	—	—	28 166 079
Субординований борг	31 грудня 2019 року	5 573 947	—	—	5 573 947
Інші зобов'язання	31 грудня 2019 року	—	606 528	—	606 528

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, визначається з використанням оціночної моделі, входні дані до якої є як спостережувані на ринку (обмінний курс, коефіцієнти кривої безкупонної дохідності, побудованої за гривневими ОВДП (модель Нельсона – Сігела), відсоткові ставки) так і неспостережувані (історична волатильність курсу).

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (за винятком акцій), визначається по котируваннях на ринку цінних паперів або згідно з внутрішньою методикою оцінки справедливої вартості цінних паперів.

Вартість акцій визначається за допомогою моделей, які включають виключно дані, що не спостерігаються на ринку, серед іншого – припущення щодо майбутніх фінансових результатів об'єкта інвестицій.

Похідні фінансові інструменти

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів визначається згідно з внутрішньою методикою оцінки справедливої вартості похідних фінансових інструментів.

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю

Нижче представлено порівняння фінансових інструментів Банку, які не відображені за справедливою вартістю в окремому звіті про фінансовий стан, за категоріями балансової вартості та справедливої вартості. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2020 року			31 грудня 2019 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	49 912 943	49 912 943	–	33 469 935	33 469 935	–
Заборгованість кредитних установ	331 621	331 621	–	240 971	240 971	–
Кредити клієнтам	48 591 484	47 881 796	(709 688)	53 278 939	52 594 998	(683 941)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	45 174 610	45 122 082	(52 528)	–	–	–
Інші активи	141 034	141 034	–	199 606	199 606	–
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	16 008 768	16 008 768	–	–	–	–
Заборгованість перед кредитними установами	26 119 028	26 119 028	–	21 825 762	21 825 762	–
Заборгованість перед клієнтами	115 500 619	115 498 382	2 237	76 570 265	76 558 263	12 002
Емітовані єврооблігації	18 537 152	19 391 412	(854 260)	26 553 076	28 166 079	(1 613 003)
Субординований борг	4 341 176	4 488 981	(147 805)	5 429 914	5 573 947	(144 033)
Інші зобов'язання	1 488 166	1 488 166	–	606 528	606 528	–
Усього невизнані зміни в нереалізованій справедливій вартості			(1 762 044)			(2 428 975)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у річній окремій фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів за вимогою, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються на біржі, визначається на основі встановлених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів, що котируються, не існує ринкових цін, використовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої дохідності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю

Станом на 31 грудня 2020 року, ОВДП з індексованою вартістю, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки, були переведені з 2-го рівня до 3-го рівня ієрархії цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки внаслідок суттєвого впливу історичної волатильності обмінного курсу пари валют гривня/долар у моделі Гармана – Колхагена, що використовується у розрахунку при визначенні справедливої вартості ОВДП з індексованою вартістю.

У таблиці нижче представлено узгодження визнаних на початок і кінець звітного періоду сум за активами 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю:

	Станом на 1 січня 2020 року	Прибутки/ (збитки) визнані в окремому звіті про прибутки та збитки	Прибуток визнаний у окремому звіті про сукупний дохід	Переведення з 2-го рівня до 3-го рівня ієрархії	Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2020 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	–	(63 771) ^(а)	–	29 342 952	–	(270 660) ^(а)	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17 940	699 ^(б)	4 663	–	–	(699) ^(б)	22 603
Інвестиційна нерухомість	1 035 586	107 012 ^(в)	–	–	853 ^(а)	–	1 143 451
Будівлі	1 396 116	8 579 ^(г)	342 478	–	5 010 ^(ж)	–	1 752 183
Усього активи	2 449 642	52 519	347 141	29 342 952	5 863	(271 359)	31 926 758

	Станом на 1 січня 2019 року	Прибутки/ (збитки) визнані в окремому звіті про прибутки та збитки	Прибуток визнаний у окремому звіті про сукупний дохід	Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2019 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16 603	394 ^(б)	1 337	–	(394) ^(а)	17 940
Інвестиційна нерухомість	1 153 243	(117 657) ^(в)	–	–	–	1 035 586
Будівлі	1 415 253	(25 196) ^(г)	–	6 059 ^(а)	–	1 396 116
Усього активи	2 585 099	(142 459)	1 337	6 059	(394)	2 449 642

(а) Збитки у розмірі (63 771) тис. грн. включають: (372 944) тис. грн. переоцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, яка включена до статті «Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки» та 309 173 тис. грн. нараховані процентні доходи, які включені до статті «Процентні доходи за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через прибутки або збитки» (2019 рік: відсутні).

(б) Нараховані дивіденди у розмірі 699 тис. грн. включені до статті «Інші доходи» (2019 рік: нараховані дивіденди у розмірі 394 тис. грн. включені до статті «Інші доходи»).

(в) Прибуток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 107 012 тис. грн. включений до статті «Інші доходи» (2019 рік: збиток від переоцінки інвестиційної нерухомості в розмірі (117 657) тис. грн. включений до статті «Інші операційні витрати»).

(г) Прибуток у розмірі 8 579 тис. грн. включає: прибуток від переоцінки будівель 34 854 тис. грн. включений до статті «Інші доходи» та витрати в розмірі (26 275) тис. грн. включені до статті «Знос та амортизація» (2019 рік: витрати у розмірі 25 196 тис. грн. включені до статті «Знос та амортизація»).

(а) Придбання у розмірі 853 тис. грн. включають переведення з категорії майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя до категорії інвестиційна нерухомість (2019 рік: відсутні).

(ж) Придбання у розмірі 5 010 тис. грн. включають переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів (2019 рік: придбання у розмірі 6 059 тис. грн. включають переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів).

(а) Розрахунки у розмірі 270 660 тис. грн. включають: 270 660 тис. грн. погашень (2019 рік: відсутні).

(б) Розрахунки у розмірі 699 тис. грн. включають: 699 тис. грн. погашень (2019 рік: 394 тис. грн. погашень).

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю (продовження)

Прибутки або збитки за активами 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю, які включені до складу прибутків або збитків за звітний період, становлять:

	2020 рік		
	Реалізовані прибутки	Нереалізовані прибутки/(збитки)	Усього
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	270 660	(334 431)	(63 771)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	699	4 663	5 362
Інвестиційна нерухомість	–	107 012	107 012
Будівлі	–	8 579	8 579
Усього	271 359	(214 177)	57 182
	2019 рік		
	Реалізовані прибутки	Нереалізовані прибутки/(збитки)	Усього
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	394	1 337	1 731
Інвестиційна нерухомість	–	(117 657)	(117 657)
Будівлі	–	(25 196)	(25 196)
Усього	394	(141 516)	(141 122)

У таблицях нижче представлено кількісну інформацію станом на 31 грудня 2020 та 2019 років про суттєві неспостережувані на ринку входні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості активів, віднесених до рівня 3 ієрархії джерел справедливої вартості:

На 31 грудня 2020 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 603	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність	12,5%
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	Модель Гармана – Колхагена	Історична волатильність курсу пари валют гривня/долар	26,41%
Інвестиційна нерухомість	618 978	Порівняльний, комбінація порівняльного з дохідним	Кв.м	1,1 тис. грн. – 52,8 тис. грн.
- земельні ділянки	524 473	Порівняльний, зіставлення цін продажу подібних земельних ділянок	Сотка	1,7 тис. грн. – 1 969,8 тис. грн.
Будівлі				
- нерухомість	1 748 326	Порівняльний, дохідний	Кв.м	1 тис. грн. – 30 тис. грн.
- земельні ділянки	3 857	Порівняльний	Сотка	48 тис. грн. – 352 тис. грн.

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю (продовження)

На 31 грудня 2019 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою через інший сукупний дохід	17 940	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність	19,2-20,4%
Інвестиційна нерухомість	532 286	Порівняльний, комбінація порівняльного з доходним	Кв.м	1 тис. грн. – 43 тис. грн.
- земельні ділянки	503 300	Порівняльний	Сотка	2 тис. грн. – 1 800 тис. грн.
Будівлі				
- нерухомість	1 392 776	Порівняльний, доходний	Кв.м	1 тис. грн. – 29 тис. грн.
- земельні ділянки	3 340	Порівняльний	Сотка	110 тис. грн. – 286 тис. грн.

Чутливість оцінки справедливої вартості для 3-го рівня до можливих змін вхідних даних, що використовувались

При збільшенні/зменшенні історичної волатильності курсу на 1 п.п. справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки збільшиться на 69 050 тис. грн./ зменшиться на 66 516 тис. грн. станом на 31 грудня 2020 року.

Припущення на предмет впливу змін волатильності курсу станом на 31 грудня 2020 року при оцінці справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки оцінюється банком у +1,8 п.п. Ефект від таких змін волатильності курсу по ОВДП з індексованою вартістю становить 126 369 тис. грн. та призведе до збільшення прибутку.

При збільшенні/зменшенні ринкової вартості 1 кв. метра нерухомості / 1 сотки земельної ділянки на 10 п.п. справедлива вартість будівель та інвестиційної нерухомості збільшиться/зменшиться на 175 218 тис. грн. та на 114 345 тис. грн. відповідно станом на 31 грудня 2020 року.

28. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 26.

	31 грудня 2020 року			31 грудня 2019 року		
	До одного року	Понад один рік	Усього	До одного року	Понад один рік	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	49 912 943	–	49 912 943	33 469 935	–	33 469 935
Заборгованість кредитних установ	93 298	276 862	370 160	20	256 152	256 172
Кредити клієнтам	14 963 203	33 628 281	48 591 484	20 227 704	33 051 235	53 278 939
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	3 840 599	25 167 922	29 008 521	–	25 731 949	25 731 949
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	4 966 932	9 576 591	14 543 523	12 784 910	9 848 989	22 633 899
- за амортизованою собівартістю	24 868 503	20 306 107	45 174 610	–	–	–
Податкові активи	–	250 146	250 146	–	246 711	246 711
Необоротні активи, утримувані для продажу	22 241	–	22 241	–	–	–
Інвестиційна нерухомість	–	1 143 451	1 143 451	–	1 035 586	1 035 586
Основні засоби	–	1 967 746	1 967 746	–	1 616 419	1 616 419
Нематеріальні активи	–	51 973	51 973	–	59 156	59 156
Відстрочені податкові активи	–	1 175 372	1 175 372	–	1 463 771	1 463 771
Інші активи	623 322	–	623 322	545 650	–	545 650
Усього	99 291 041	93 544 451	192 835 492	67 028 219	73 309 968	140 338 187
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	500 000	15 508 768	16 008 768	–	–	–
Заборгованість перед кредитними установами	2 075 995	24 043 033	26 119 028	4 603 338	17 222 424	21 825 762
Заборгованість перед клієнтами	114 992 097	589 741	115 581 838	75 920 489	702 932	76 623 421
Емітовані єврооблігації	4 779 391	13 757 761	18 537 152	979 166	25 573 910	26 553 076
Субординований борг	108 057	4 233 119	4 341 176	162 793	5 267 121	5 429 914
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	142 726	–	142 726	53 158	–	53 158
Інші зобов'язання	1 773 796	6 752	1 780 548	944 768	2 871	947 639
В т.ч. зобов'язання з лізингу (оренди)	539	6 752	7 291	3 135	2 871	6 006
Усього	124 372 062	58 139 174	182 511 236	82 663 712	48 769 258	131 432 970
Чиста сума	(25 081 021)	35 405 277	10 324 256	(15 635 493)	24 540 710	8 905 217

Аналіз за строками погашення не відображає історичної стабільності поточних рахунків. Закриття таких рахунків відбувається протягом більшого періоду часу, ніж зазначено у таблицях вище. Ці залишки включаються до сум, належних до сплати протягом одного року.

Заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб. Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу. Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу. Банк очікує, що клієнти не будуть вимагати строкових вкладів раніше ніж вказано у договорах, таким чином, ці залишки включені відповідно до їх контрактних умов погашення.

29. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2020 року:

	<i>Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки</i>	<i>Активи за аморти- зованою собівартістю</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	49 912 943	49 912 943
Заборгованість кредитних установ	—	38 539	331 621	370 160
Кредити клієнтам	—	—	48 591 484	48 591 484
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	29 008 521	—	29 008 521
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 543 523	—	—	14 543 523
- за амортизованою собівартістю	—	—	45 174 610	45 174 610
Інші фінансові активи	—	108 231	141 034	249 265
Усього	14 543 523	29 155 291	144 151 692	187 850 506

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2019 року:

	<i>Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки</i>	<i>Активи за аморти- зованою собівартістю</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	33 469 935	33 469 935
Заборгованість кредитних установ	—	15 201	240 971	256 172
Кредити клієнтам	—	—	53 278 939	53 278 939
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	25 731 949	—	25 731 949
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 633 899	—	—	22 633 899
Інші фінансові активи	—	—	199 606	199 606
Усього	22 633 899	25 747 150	87 189 451	135 570 500

На 31 грудня 2020 року всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті та похідних фінансових зобов'язань, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (31 грудня 2019 року: всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки).

30. Операції з пов'язаними сторонами

Згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, які знаходяться під спільним контролем, або одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

Пов'язані сторони можуть здійснювати операції, які не здійснювалися б між непов'язаними сторонами. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між непов'язаними сторонами.

Обсяги операцій та залишки за операціями з пов'язаними сторонами являють собою операції з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави), та ключовим управлінським персоналом.

30. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Залишки за розрахунками з ключовим управлінським персоналом станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, а також відповідні доходи і витрати за 2020 та 2019 роки, є такими:

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Кредити клієнтам, загальна сума	1 491	153
Мінус – резерв під зменшення корисності	(20)	(1)
Кредити клієнтам, чиста сума	<u>1 471</u>	<u>152</u>
Інші активи	–	5
Поточні рахунки	7	6 434
Строкові депозити	1 006	19 701
Заборгованість перед клієнтами	<u>1 013</u>	<u>26 135</u>
Інші зобов'язання	10	23

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>2020 рік</i>	<i>2019 рік</i>
Процентний дохід за кредитами	98	23
Процентні витрати за депозитами клієнтів	(338)	(1 008)
Комісійні доходи	13	14
Курсові різниці	(1 838)	4 007

У 2020 році, сукупна сума винагороди та інших виплат ключовому управлінському персоналу склала 77 069 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 167 тис. грн.) (2019 рік: 75 682 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 802 тис. грн.)).

В ході звичайної діяльності Банк укладає договірні угоди з українським урядом та підприємствами, які контролюються державою прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави. Банк надає таким підприємствам повний спектр банківських послуг, зокрема кредитування, розміщення депозитів, надання гарантій, операції з цінними паперами, розрахунково-касові операції.

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2020 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборго- ваність перед НБУ</i>	<i>Заборго- ваність перед клієнтами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	–	–	–	6 850 351	–
Клієнт 2	Державні підприємства	–	–	–	1 634 972	–
Клієнт 3	Фінансові послуги	14 487 474	–	16 008 768	–	–
Клієнт 4	Видобувна галузь	–	4 262 727	–	5 419 423	–
Клієнт 5	Видобувна галузь	–	505 223	–	–	–
Клієнт 6	Сільське господарство та харчова промисловість	–	–	–	5 610 690	–
Клієнт 7	Енергетика	–	5 045 250	–	–	–
Клієнт 8	Машинобудування	–	1 796 436	–	1 419 874	479 268
Клієнт 9	Машинобудування	–	–	–	–	111 966
Клієнт 10	Транспорт та зв'язок	–	1 896 652	–	–	–
Клієнт 11	Транспорт та зв'язок	–	–	–	1 607 746	–
Клієнт 12	Торгівля	–	895 351	–	–	478 703
Клієнт 13	Торгівля	–	–	–	–	892 093
Клієнт 14	Будівництво доріг	–	1 002 859	–	–	–
Клієнт 15	Професійна, наукова та технічна діяльність	–	–	–	890 637	–
Інші	–	–	–	–	11 826 075	36 745

30. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2019 року були такими:

Клієнт	Галузь	Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити клієнтам	Заборго- ваність перед клієнтами	Видані гарантії
Клієнт 1	Державні підприємства	–	–	4 041 851	–
Клієнт 2	Державні підприємства	–	–	1 049 756	–
Клієнт 16	Державні підприємства	–	–	614 338	–
Клієнт 6	Сільське господарство та харчова промисловість	–	–	10 970 272	–
Клієнт 17	Сільське господарство та харчова промисловість	–	720 824	–	–
Клієнт 3	Фінансові послуги	8 748 919	–	–	–
Клієнт 7	Енергетика	–	4 581 405	–	–
Клієнт 4	Видобувна галузь	–	4 337 341	–	–
Клієнт 8	Машинобудування	–	2 103 673	–	542 352
Клієнт 9	Машинобудування	–	–	–	282 719
Клієнт 10	Транспорт та зв'язок	–	2 308 319	–	–
Клієнт 13	Торгівля	–	–	1 001 638	609 862
Клієнт 12	Торгівля	–	–	–	506 954
Клієнт 18	Торгівля	–	–	–	49 770
Клієнт 19	Професійна, наукова та технічна діяльність	–	538 546	–	–
Інші	–	–	1 073 258	6 704 291	–

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 року, за суттєвими операціями з підприємствами, які контролюються державою, Банк визнав 1 718 068 тис. грн. (2019 рік: 2 326 717 тис. грн.) процентних доходів, в тому числі за операціями з депозитними сертифікатами НБУ строком до 90 днів – 372 379 тис. грн. (2019 рік: 77 189 тис. грн.) процентних доходів, а також 798 589 тис. грн. (2019 рік: 1 161 415 тис. грн.) процентних витрат.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років інвестиції Банку в боргові цінні папери, випущені Урядом або підприємствами, які контролюються державою, були такими:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	25 731 949
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 235 447	22 629 191
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	45 174 610	–

Інформація щодо балансової вартості ОВДП, які включені до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки та до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкрита в Примітці 11.

Протягом 2020 року, по операціям з ОВДП Банк визнав 2 942 823 тис. грн. (2019 рік: 3 312 464 тис. грн.) процентних доходів, за операціями з іншими інвестиційними цінними паперами 899 756 тис. грн. (2019 рік: 253 734 тис. грн.) процентних доходів.

31. Достатність капіталу

Банк здійснює управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів, встановлених НБУ та Базельською угодою щодо капіталу 1988 року.

Основною метою управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю.

31. Достатність капіталу (продовження)

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

Норматив достатності капіталу Банку був таким:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Основний капітал	10 515 081	7 259 391
Додатковий капітал, розрахований	4 534 514	6 432 082
Додатковий капітал, який враховується до розрахунку капіталу (обмежений сумою основного капіталу)	4 534 514	6 432 082
Усього регулятивний капітал	15 049 595	13 691 473
Активи, зважені за ризиком	64 669 917	67 763 579
Норматив достатності основного капіталу	16,26%	10,71%
Норматив достатності регулятивного капіталу	23,27%	20,2%

Регулятивний капітал включає капітал першого рівня (основний капітал), що складається з оплаченого зареєстрованого статутного капіталу, резервних фондів за вирахуванням очікуваних збитків, та капітал другого рівня (додатковий капітал), що складається з резерву переоцінки активів, поточного прибутку, субординованого боргу та нерозподіленого прибутку. Для цілей розрахунку регулятивного капіталу капітал другого рівня обмежений сумою капіталу першого рівня у розмірі до 100%.

Норматив достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди 1988 року, становив:

	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Капітал першого рівня	9 163 469	7 932 334
Капітал другого рівня, розрахований	4 577 301	4 939 050
Капітал другого рівня, який враховується до розрахунку капіталу	4 577 301	4 939 050
Усього капітал	13 740 770	12 871 384
Активи, зважені за ризиком	64 427 210	66 001 425
Показник достатності капіталу першого рівня	14,2%	12,0%
Показник достатності капіталу, усього	21,3%	19,5%